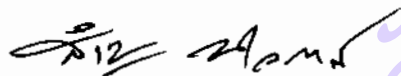

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
ในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน
อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

ประยุทธ พวงทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประจักษ์ อำเภอมือง จังหวัดสิงห์บุรี
เสนอโดย นายประยุทธ์ พวงทอง เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ พงษ์โอภาส)

วันที่ 26 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

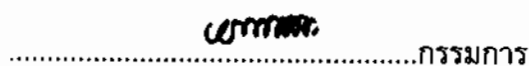
.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ สุขเคหา)

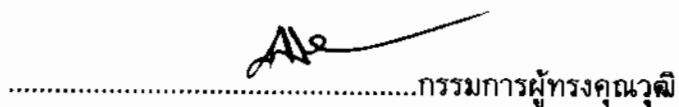
.....กรรมการ

(ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพัฒน์ วงศ์เกษม)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(นายสมเฒ่า สหกร)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. เฉลิมชัย หาญกล้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิพัฒน์ วงศ์เกษม
ชื่อนักศึกษา	ประยุทธ พวงทอง
สาขา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน จำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัย จำนวน 223 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทุกฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบเอฟ (F – test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ใน 5 ด้านคือ 1) ด้านงานวิชาการ 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 4) ด้านการบริการนักเรียน 5) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($3.75 \leq \bar{x} \leq 4.00$) โดยมีด้านงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

Thesis Title	Parents' Satisfaction toward the Administration of Early Childhood Education in Intamoleeprathan School, Muang District, Sing Buri Province
Thesis Advisors	Dr. Chalermchai Hankla Asst. Prof. Pipat Wongkasem
Name	Prayutt Phoungthong
Concentration	Educational Administration
Academic Year	2006

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the satisfaction of parents towards the administration of early childhood Education in Intamoleeprathan School, 2) compare the satisfaction of parents toward the administration of early childhood education in Intamoleeprathan School as classified by age, educational level, occupation, monthly income and to school.

The 223 samples, selected through stratified random sampling, were parents of students in Intamoleeprathan School. The instruments used had a 0.85 reliability, were a questionnaire constructed by the researcher with a response rate of 100%. The data was analyzed by a ready made program that calculated percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and F-test.

The findings were as follows:

1. the satisfaction of parents towards the administration of early childhood education in Intamoleeprathan School categorized in 5 aspects: 1) academic administration 2) teacher administration 3) school environment 4) school service 5) school and parents' relationship overall was rated at a high level ($3.75 \leq \bar{X} \leq 4.00$); The academic administration was the lowest.

2. regarding the comparison of the general satisfaction of students' parents towards the administration of early childhood education in Intamoleeprathan School as classified by age, educational level, occupation, monthly income and to school, it showed almost no difference at .01 and .05 statistical significance.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพัฒน์ วงศ์เกษม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ข้อคิดต่าง ๆ ในการวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไชยรัตน์ ทิพย์สภาพกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติ โพธิ์ศรีสูง ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิริณา เกียสกุล และ นางทัศนีย์ เอี่ยมละออ (ครูใหญ่โรงเรียนอินทโมลีประทาน) ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.เสน่ห์ สุขเคหา ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ นายสมเฒ่า สหโก กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน และให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทานทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ประยุต พวงทอง

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การจัดการศึกษาเอกชน.....	10
ความหมายของการจัดการศึกษาเอกชน	10
ประเภทของสถานศึกษาเอกชน.....	10
ภารกิจของสถานศึกษาเอกชน.....	11
การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน.....	12
การจัดการศึกษาของโรงเรียนอินทโมลีประทาน.....	13
ประวัติและความเป็นมาของโรงเรียน.....	13
วิสัยทัศน์.....	13
พันธกิจ.....	14
การบริหารงานของโรงเรียนอินทโมลีประทาน	14
ความพึงพอใจในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย.....	17
ความหมายของความพึงพอใจ.....	17
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	18
การวัดความพึงพอใจ.....	19
ขอบเขตของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย.....	20
ด้านงานวิชาการ.....	20

บทที่ 2 (ต่อ)

	หน้า
ด้านครูผู้สอน.....	36
ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	41
ด้านการบริการนักเรียน.....	45
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66
งานวิจัยในประเทศ.....	66
งานวิจัยต่างประเทศ.....	69
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	99
สมมติฐานในการวิจัย.....	99
วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	113

บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	123
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	124
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	133
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	139
ประวัติย่อผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สถิติจำนวนนักเรียนในระดับปฐมวัยตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 – 2549.....	3
ตาราง 2 การสุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัย.....	73
ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไป ตามสถานภาพของผู้ปกครอง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน.....	79
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านงานวิชาการ.....	81
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านครูผู้สอน.....	83
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	85
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการบริการนักเรียน.....	86
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง.....	88

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง.....	89
ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวสำหรับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้านและภาพรวมทั้ง 5 ด้าน เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง เป็น 4 กลุ่ม.....	91
ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวสำหรับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียน อินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้านและภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน เมื่อจำแนกตามอายุของผู้ปกครอง เป็น 4 กลุ่ม.....	92
ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวสำหรับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียน อินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีในรายด้านและภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองเป็น 4 กลุ่ม.....	93
ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวสำหรับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียน อินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีในรายด้านและภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง เป็น 5 กลุ่ม.....	94
ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวสำหรับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียน อินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีในรายด้านและภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน เมื่อจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน เป็น 4 กลุ่ม.....	96
ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวสำหรับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียน อินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้านและภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน เมื่อจำแนกตามการเดินทางมาโรงเรียน เป็น 3 กลุ่ม.....	97

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ภาพ 2 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนอินทโมลีประทาน.....	14

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพสังคมในยุคไร้พรมแดนที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น มีข่าวสารและเทคโนโลยีจากโลกภายนอก ทั้งที่มีประโยชน์และโทษภัยต่อความคิด จิตใจ และการกระทำของผู้คนอีกทั้งความรุนแรงจากการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจและผลประโยชน์และเริ่มสะท้อนของการแพร่ระบาดของเชื้อโรคที่มีความรวดเร็วและรุนแรง สภาพแวดล้อมได้ส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคมและมีผลต่อวิถีชีวิตของผู้คนซึ่งมีผลกระทบต่อบุคคลอย่างมากดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและการอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุ 3 - 5 ปี จึงควรส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างครอบคลุม และสมดุล เน้นให้เด็กมีสุขภาพจิตและสุขภาพกายที่ดี มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รักการออกกำลังกายมีพื้นฐานในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่ออยู่ในโลกด้วยความมั่นคง และมีความสุข (พรนิภา ลิ้มปพยอม, 2546, คำนำ)

เด็กอายุ 3 - 5 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกตัดสินใจ ใช้ภาษา สื่อความหมายคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้ที่รับผิดชอบจึงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กสังเกต สำรวจ สร้างสรรค์ และยิ่งเด็กมีความกระตือรือร้น ก็ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบจึงต้องส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรักความเข้าใจ ความเอาใจใส่เด็กวัยนี้เป็นพิเศษ เพราะจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้เด็ก ทำให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน และในชีวิตเด็กต่อไป (กรมวิชาการ, 2544, คำนำ)

โรงเรียนเอกชนเป็นองค์กรหนึ่งที่ได้รับภาระจัดการศึกษาให้แก่เด็กไทย เคียงคู่มากับการจัดการศึกษาของภาครัฐมาเป็นระยะเวลายาวนาน โรงเรียนเอกชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นกลไกที่สำคัญตัวหนึ่ง ต่อระบบการศึกษา ของชาติที่จะสร้างสรรค์และส่งเสริมการศึกษา อบรมกล่อมเกลาพฤติกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ แก่เยาวชนของชาติ ให้ได้รับความรู้ มีความสามารถ เจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อประเทศ ทั้งในปัจจุบัน และอนาคตเนื่องจากการจัดการศึกษาเอกชนมีความเป็นอิสระและ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการมากกว่าการจัดการศึกษาของภาครัฐ ในทางที่จะปรับ ให้สอดคล้อง และทันต่อสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนต้องจัดบริการการศึกษาให้สนองต่อความต้องการของผู้ปกครอง รวมทั้งต้องเน้นบทบาทในการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ

และในด้านต่าง ๆ จึงจะสามารถสร้างความมั่นคงให้กับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี (โกวิทย์ ประมวล พฤษ, 2540, คำนำ)

สภาพวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้น อย่างรวดเร็ว รุนแรง ได้สร้างความกดดันให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทยให้สามารถผลิตผู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถปรับตัว อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ จากผลงานวิจัยทางการแพทย์พบว่าเด็กปฐมวัยของไทยจำนวนมากถึง 1 ใน 6 มีพัฒนาการล่าช้าไม่สมวัย โดยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นตามอายุ แสดงว่าเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสเรียนรู้ และขาดการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม รวมทั้งจำนวนเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาพิเศษมีเพิ่มขึ้นด้วยเหตุนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการจัดการศึกษาทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงปัญหา มีการเฝ้าระวังและดำเนินการให้ ความช่วยเหลือเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี ทุกกลุ่มตั้งแต่แรกเกิด ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและศักยภาพของเด็ก(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2546,บทนำ)

ดังนั้นการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้ปกครองเป็นหลัก ซึ่งผู้ปกครองมักมีการคาดหวังว่าโรงเรียนเอกชน ต้องเน้นเรื่องวิชาการที่ทันสมัยและมีบริการที่ดี เนื่องจากผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง แตกต่างจากโรงเรียนภาครัฐ ผู้ปกครองจึงสามารถเลือกโรงเรียนที่ตนเองมีความพึงพอใจ โรงเรียนเองต้องมีการตรวจสอบตลอดเวลาว่าการดำเนินงานเป็นอย่างไรผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนมากน้อยเพียงใด เนื่องจากโรงเรียนเอกชนเป็นธุรกิจด้านการศึกษาอย่างหนึ่งจึงมีการแข่งขันสูง โรงเรียนจึงต้องวางแผนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นที่ไว้วางใจ ผู้ปกครองจึงจะส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียนเมื่อมีจำนวนนักเรียนมากขึ้น ก็จะทำให้สร้างความมั่นคงให้กับธุรกิจได้มากยิ่งขึ้น (ปริญญ์ อนุสรณ์, 2541, หน้า 4)

โรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนักเรียนระดับปฐมวัยในปีการศึกษา 2549 จำนวน 557 คน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,191 คน รวมทั้งสิ้น 1,748 คน ครูผู้สอนจำนวน 72 คน เจ้าหน้าที่ 9 คน และผู้บริหาร 1 คน โดยสถิติของนักเรียนในระดับปฐมวัยมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบจากสถิติตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 ถึงปีการศึกษา 2549 ดูจากตารางสถิตินักเรียนจากตาราง 1

ตาราง 1 สถิติจำนวนนักเรียนในระดับปฐมวัยตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 - 2549

ปีการศึกษา	อนุบาล 1	อนุบาล 2	อนุบาล 3	รวม
2544	125	130	157	412
2545	134	165	186	485
2546	147	167	180	494
2547	155	161	190	506
2548	157	162	193	512
2549	185	182	190	557

ที่มา : (โรงเรียนอินทโมลีประเทาน, 2549, หน้า 55)

โรงเรียนเอกชนมีการจัดการศึกษาเช่นเดียวกับภาครัฐ จึงมีความพยายามที่จะจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนเอกชนมีการแข่งขันค่อนข้างสูง ดังนั้นเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำรงอยู่ได้จึงต้องมุ่งบริหารโรงเรียนเพื่อความเป็นเลิศและให้ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองให้มากที่สุด โดยมีการนำแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM : Total Quality Management) มาปรับใช้ให้เข้ากับองค์กร โดยความเชื่อพื้นฐานของการบริหารจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ที่ คิว เอ็ม คือลูกค้าเป็นผู้กำหนดคุณภาพและคุณภาพที่แท้จริงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคลากรในองค์กร ได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อนำเสนอคุณภาพแก่ลูกค้าโดยมุ่งผลิตสินค้าหรือบริการ ให้มีคุณภาพที่ดี และเป็นที่พึงพอใจของลูกค้าหรือประชาชนผู้บริโภคทั้งนี้เพื่อสนองตอบต่อความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าหรือประชาชนผู้บริโภคจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องนำหรือเป็นผู้สร้างสรรค์คุณภาพให้เกิดขึ้นในองค์กรให้ได้ (สุธี สิริสมบุญ, และสมาน รังสิโยภฤกษ์, 2541, หน้า 148 - 149)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประเทาน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการบริการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เนื่องจากเป็นกระบวนการสำคัญ อันดับแรกที่จะนำไปสู่ขั้นตอนของการบริหารการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร(TQM) ซึ่งข้อมูลทั้ง 5 ด้านเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองสามารถสังเกต และแสดงความคิดเห็นได้อย่างชัดเจน เพื่อให้การวางแผนการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประเทาน มีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการทราบว่า การดำเนินการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของโรงเรียนเป็นอย่างไร สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของชาติหรือไม่ นักเรียนได้รับประโยชน์

จากการจัดการศึกษาที่จัดขึ้นโดยโรงเรียนมาน้อยเพียงใด ทั้งนี้ ผู้ปกครองในฐานะที่เป็นลูกค้าของโรงเรียน ตามแนวคิดของการบริหารจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเท่าที่ผ่านมา มาน้อยเพียงใด ต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงในเรื่องใดโดยโรงเรียนสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขและหาแนวทางร่วมกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ปกครอง บนพื้นฐานของปรัชญาการศึกษาแห่งชาติ อันจะเป็นประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของเด็กในระดับปฐมวัย ที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียน รวมทั้งเป็นการสร้างชื่อเสียง ความมั่นคง ความร่วมมือในการจัดการศึกษา ให้แก่โรงเรียนอินทโมลีประทานต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน จำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เกิดประโยชน์กับโรงเรียนอินทโมลีประทาน โดยจะนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์กับนักเรียนในระดับปฐมวัย เพื่อให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้านเต็มตามศักยภาพของตัวเด็ก เกิดประโยชน์ต่อผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัย มีความเชื่อมั่น และไว้วางใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอินทโมลีประทาน ในระดับปฐมวัย โดยสอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองให้มากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน จากภารกิจหลักของการบริหารงานโรงเรียนเอกชนทั้ง 6 งาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2535, หน้า 5) ผู้วิจัยจึงได้นำมาวิเคราะห์งานในการจัดการศึกษาทุกด้านที่เป็นภารกิจหลักของโรงเรียนซึ่งได้ดำเนินงานอยู่แล้วและผู้ปกครองรับทราบจึงกำหนดขอบเขตของเนื้อหาออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ

ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการบริการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอินทโมลีประทาน ในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2549 จำนวน 557 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอินทโมลีประทาน ในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2549 จำนวน 223 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2540, หน้า 71) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นพวกหรือแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภูมิหลังของผู้ปกครอง จำแนกเป็น

1. สถานภาพของผู้ปกครอง

- 1) บิดา
- 2) มารดา
- 3) ญาติ

2. อายุของผู้ปกครอง

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี
- 2) 30 - 35 ปี
- 3) 36 - 40 ปี
- 4) 40 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

- 1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษา
- 2) มัธยมศึกษา
- 3) อนุปริญญา
- 4) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4. อาชีพของผู้ปกครอง

- 1) รับราชการ
- 2) เกษตรกร
- 3) รับจ้าง
- 4) ธุรกิจส่วนตัว

5. รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท

2) 10,000 - 20,000 บาท

3) 20,001 - 40,000 บาท

4) มากกว่า 40,000 บาท

6. การเดินทางมาโรงเรียน

1) รถประจำทาง

2) รถรับจ้างรับส่งนักเรียน

3) รถส่วนตัว

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทานใน 5 ด้าน คือ

1. ด้านงานวิชาการ
2. ด้านครูผู้สอน
3. ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
4. ด้านการบริการนักเรียน
5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายและขอบเขตของคำที่ใช้ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนอินทโมลีประทาน หมายถึง โรงเรียนที่ดำเนินการโดยเอกชนที่เปิดสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีที่ตั้งอยู่เลขที่ 48/1 หมู่ 7 ตำบลบางมัญ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

2. การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีอายุ 3 - 5 ปี ซึ่งจะเรียงตามลำดับอายุ โดยเด็กที่อายุ 3 ปี จะเรียนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 เด็กที่อายุ 4 ปี จะเรียนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 และเด็กที่มีอายุ 5 ปี จะเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยคำนึงถึงความสามารถความเหมาะสมและความสนใจของเด็ก กิจกรรมที่จัดจะต้องมีความสอดคล้องกับพัฒนาการ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง การคิดค้น และการแสดงออก

3. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา - มารดา ผู้ปกครอง ผู้ที่มีอุปการะหรือผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน

4. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในทางที่ดีของผู้ปกครองเป็นไปตามความคาดหวัง จากการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับปฐมวัย ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีความ

กระตือรือร้นในการเรียน มีความสนใจ มีพัฒนาการทุกด้านที่เหมาะสมกับวัย และเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน ที่จะทำให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนต่อไป ภายใต้การจัดการศึกษาของโรงเรียนอินทโมลีประทาน โดยมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับปฐมวัย ใน 5 ด้าน คือ

4.1 ด้านงานวิชาการ หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อันได้แก่ หลักสูตร สื่อการสอน การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลของโรงเรียน

4.2 ด้านครูผู้สอน หมายถึง ครูเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ สอนดีมีคุณธรรม ครูเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู

4.3 ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี สวยงาม ทำเลที่ตั้งเหมาะสม สะอาดร่มรื่น ปลอดภัยจากมลภาวะ และมีสถานที่พักผ่อนเพียงพอ

4.4 ด้านการบริการนักเรียน หมายถึง การจัดบริการและสวัสดิการ ได้แก่ งานบริการ สุขภาพอนามัย งานบริการอาหารกลางวัน งานแนะแนว และงานด้านความปลอดภัย

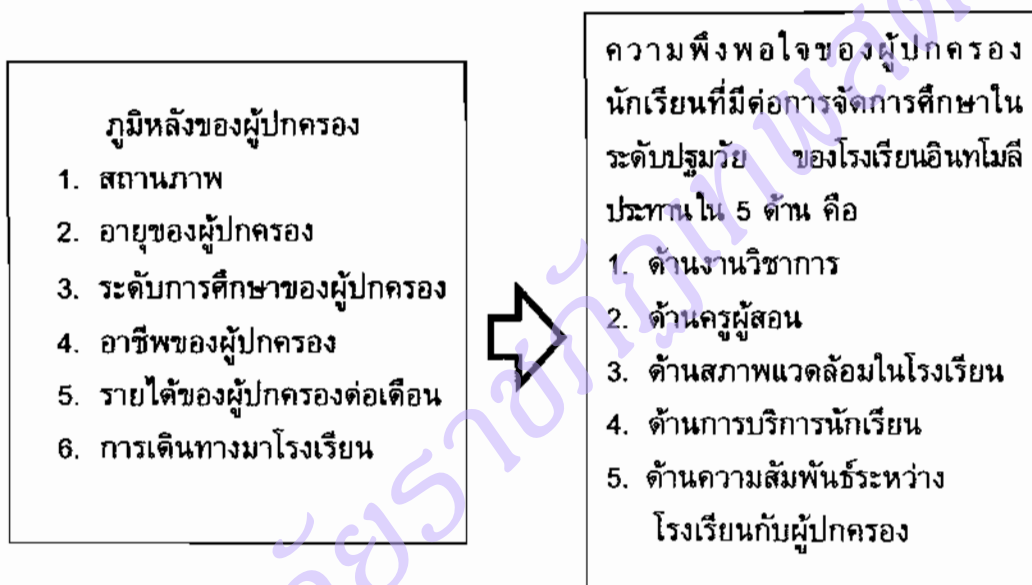
4.5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง การจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองได้แก่ การเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง และการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน ผู้วิจัยได้พิจารณางานในส่วนของการจัดการศึกษา ใน 5 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการบริการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ทั้งนี้ได้กำหนดภูมิหลังของผู้ปกครองไว้เป็น 6 ประเภทคือ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน เพื่อที่จะได้ทราบความคิดเห็นที่หลากหลาย และสามารถนำมาวิเคราะห์ เพื่อให้การวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัยให้มากขึ้น จากการศึกษาการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนและภูมิหลังของผู้ปกครอง ซึ่งมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันจึงได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ
(independent variable)

ตัวแปรตาม
(dependent variable)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนอินทโมลีประทาน ที่มีสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน ที่แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. การจัดการศึกษาเอกชน
 - 1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาเอกชน
 - 1.2 ประเภทของสถานศึกษาเอกชน
 - 1.3 ภารกิจของสถานศึกษาเอกชน
 - 1.4 การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน
 - 1.5 การจัดการศึกษาของโรงเรียนอินทโมลีประทาน
 - 1.5.1 ประวัติและความเป็นมา
 - 1.5.2 วิสัยทัศน์
 - 1.5.3 พันธกิจ
 - 1.5.4 การบริหารงานของโรงเรียน
2. ความพึงพอใจในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย
 - 2.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 2.3 การวัดความพึงพอใจ
3. ขอบเขตของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย
 - 3.1 ด้านวิชาการ
 - 3.2 ด้านครูผู้สอน
 - 3.3 ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
 - 3.4 ด้านการบริการนักเรียน
 - 3.5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การจัดการศึกษาเอกชน

1.ความหมายของการจัดการศึกษาเอกชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นับเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สำคัญ คือ มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบการบริหารและจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนร่วมจัดการศึกษาโดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพและให้เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยยึดหลักการที่ว่า การศึกษาสร้างคน สร้างงาน และสร้างชาติ (กรมวิชาการ, 2544, บทนำ) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538, หน้า 43) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนเอกชน และลักษณะของโรงเรียนเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พุทธศักราช 2525 ว่า โรงเรียนเอกชน ได้แก่ สถานศึกษา หรือสถานที่บุคคลจัดการศึกษาที่มีการสอนต่ำกว่าปริญญาตรีแก่นักเรียนทุกผลัด รวมกันเกินเจ็ดคนขึ้นไปโดย ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนอาจเป็นบุคคลทั่วไปหรือนิติบุคคลก็ได้ แต่ทั้งนี้ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนเอกชน จะต้องมีความสมบัติตามที่กำหนดไว้ และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พุทธศักราช 2525 ได้แบ่งโรงเรียนเอกชนเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน
2. โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกายสติปัญญาหรือจิตใจที่จัดรูปแบบการศึกษาพิเศษหรือโรงเรียนที่จัดให้การศึกษากับบุคคลผู้ยากไร้หรือผู้เสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่างๆ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์

สรุปว่า การจัดการศึกษาเอกชนเป็นการจัดการศึกษาที่สถานศึกษา หรือสถานที่ที่บุคคลจัดการศึกษาที่มีการสอนต่ำกว่าปริญญาตรีแก่นักเรียนโดยต้องมีความสมบัติตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้

2.ประเภทของสถานศึกษาเอกชน

สิริกุล จิววรรณ (2546, หน้า 14) ได้จำแนกรูปแบบสถานศึกษาเอกชน ไว้ดังนี้

1. รูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้แก่

- 1.1 ประเภทสามัญศึกษา เป็นการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญในระดับการศึกษาต่างๆ ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ คือ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจะเปิดสอนทุกระดับชั้น หรือแยกเปิดสอนเป็นระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ก็ได้

1.2 ประเภทอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรีในหลักสูตรต่างๆทั้งที่เป็นหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและตามหลักสูตรที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ

2. รูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน จัดการศึกษาออกเป็น 7 ประเภทดังนี้

2.1 ประเภทการศึกษานอกโรงเรียน

2.2 ประเภทเฉพาะกาล

2.3 ประเภทสอนศาสนา

2.4 ประเภทส่งคำสอน

2.5 ประเภทกวดวิชา

2.6 ประเภทศิลปศึกษา

2.7 ประเภทอาชีวศึกษา

3. รูปแบบการศึกษาโรงเรียนนโยบายพิเศษ

3.1 โรงเรียนนานาชาติ

3.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

3.3 โรงเรียนเอกชนเพื่อสอนภาษาจีน

3.4 โรงเรียนเอกชนการกุศล

3.ภารกิจของสถานศึกษาเอกชน

โรงเรียนเอกชน (private school) เป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษา ภายใต้การกำกับของรัฐ โดยสอดคล้องกับบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2546 ที่กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีส่วนร่วมของประชาชน (มาตรา 76)สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม(มาตรา81) นโยบายรัฐบาลด้านการปฏิรูประบบราชการ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับเพิ่มขึ้นมีความคล่องตัวในการบริหาร และการจัดการ การดำเนินกิจการของโรงเรียนเอกชนดังกล่าว จะต้องมุ่งเน้นคุณภาพเป็นหลัก นั่นคือจะต้องจัดกิจกรรมการเรียน การสอนสอดคล้องกับความต้องการ และความหวังของผู้รับบริการ คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจสอดคล้องกับแนวนโยบายและแผน รวมทั้งหลักสูตรที่กำหนด

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536, หน้า 8) จึงได้กำหนดภารกิจหลักของการบริหารโรงเรียนเอกชน ไว้ดังนี้

1. บริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน

2. บริหารโรงเรียนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2525 และระเบียบกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่าภารกิจหลัก ๆ ของสถานศึกษาเอกชน ที่เห็นได้เด่นชัดคือการจัดการศึกษา ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ควบคู่กับการสอนทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยยึดหลักการบริหารงาน ของโรงเรียนเอกชนทั้ง 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานธุรการและการเงิน งานบุคลากร งานปกครอง งานกิจการนักเรียน และงานสัมพันธ์ชุมชน เพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหาร จัดการภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2525 โดยการกำกับของรัฐและระเบียบ ข้อบังคับตามที่กฎหมายกำหนด

4. การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน

ในการดำเนินงานเพื่อจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนให้บรรลุผล มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกันปฏิบัติตาม ภารกิจและขอบข่ายที่กำหนดโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานั้น สำหรับโรงเรียน เอกชน ได้นำแนวคิดของนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ มากำหนดเป็นขอบข่ายใน การบริหารโรงเรียนที่มีคุณภาพ เรียกว่ามาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชน (สิริกุล ฉวีวรรณ, 2546, หน้า 16) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535, หน้า 5) ได้จำแนกรายละเอียด ลักษณะของงานในแต่ละด้านที่จะต้องปฏิบัติดังนี้

1. งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานของโรงเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ ต้องการซึ่งหมายถึง การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ ให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียน มีพัฒนาการทุกด้านครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. งานกิจการนักเรียน หมายถึง งานบริการนักเรียนและกิจกรรมนักเรียน การจัดบริการให้นักเรียนเพื่อให้เกิดความสะดวกปลอดภัย และให้ผลเต็มที่ต่อการเพิ่มพูนความ สมบูรณ์และประสบการณ์ชีวิตโดยตรงแก่นักเรียนเป็นอย่างดีและทั่วถึง

3. งานบริหารบุคลากร หมายถึง การจัดและดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน เป็นการปฏิบัติเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความสามารถ และ เหมาะสมมาปฏิบัติงานในโรงเรียน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

4. งานบริหารธุรการและการเงิน เป็นกลไกที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้โรงเรียน ดำเนินงานไปได้สำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

5. งานด้านความสัมพันธ์ชุมชน เป็นงานที่ช่วยส่งเสริมในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนให้สอดคล้องและสนองความต้องการของผู้ใช้บริการเป็นความร่วมมือและส่งเสริมการ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

6. งานบริหารอาคารสถานที่ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมและเกื้อกูลด้านอื่นๆ ของโรงเรียนโดยเฉพาะการเรียนการสอน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้เป็นอย่างดี

5. การจัดการศึกษาของโรงเรียนอินทโมลีประทาน

5.1 ประวัติและความเป็นมาของโรงเรียน

โรงเรียนอินทโมลีประทานเป็นโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 48/1 หมู่ 7 ถนนจิรัชน ตำบลบางมัญ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เปิดสอนระดับปฐมวัยจนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 1,748 คน ครูและเจ้าหน้าที่รวม 81 คน ผู้บริหาร 1 คน

โรงเรียนเปิดทำการสอนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 โดยมีนายทวี บรรจง เป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและครูใหญ่ ได้ดำเนินกิจการเรื่อยมา ต่อมาในปี พ.ศ. 2522 ได้ขอยุบชั้นเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 คงเปิดทำการสอนในชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 ได้เปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 และได้โอนกิจการเป็นของนางทัศนีย์ เอี่ยมละออ บุตรสาว ในปี พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบันขณะนี้ได้เปิดทำการสอนจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลงานในด้านการจัดการศึกษาจนเป็นที่ยอมรับ อีกทั้งยังมีการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และอาคารเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้

จากผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนอินทโมลีประทานเท่าที่ผ่านมา โรงเรียนได้พยายามปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกด้านให้มีการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน โดยระยะแรกได้มุ่งพัฒนาระบบการบริหารในรูปแบบของระบบราชการ ต่อมาได้นำระบบการบริหารแบบทั่วทั้งองค์กร(TQM) เข้ามารับพัฒนาการในการบริหารด้วย ทำให้โรงเรียนได้รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนตั้งแต่ พ.ศ. 2543 – 2547 อีกทั้งยังเตรียมเพื่อรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในปีการศึกษา 2549 ขณะเดียวกันก็ได้พัฒนาบุคลากรครู สื่อการเรียนการสอน อาคารเรียน ให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ทำให้ปัจจุบันโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและมีนักเรียนมาสมัครเรียนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

5.2 วิสัยทัศน์

โรงเรียนอินทโมลีประทาน จัดประชุมครูและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยเน้นให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น ช่วยกันนำเสนอปัญหา และแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนจนได้กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ดังนี้

“โรงเรียนอินทโมลีประทาน จะผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ และจัดบรรยากาศในโรงเรียนให้ร่มรื่น สะอาด สวยงาม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บุคลากรปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ”

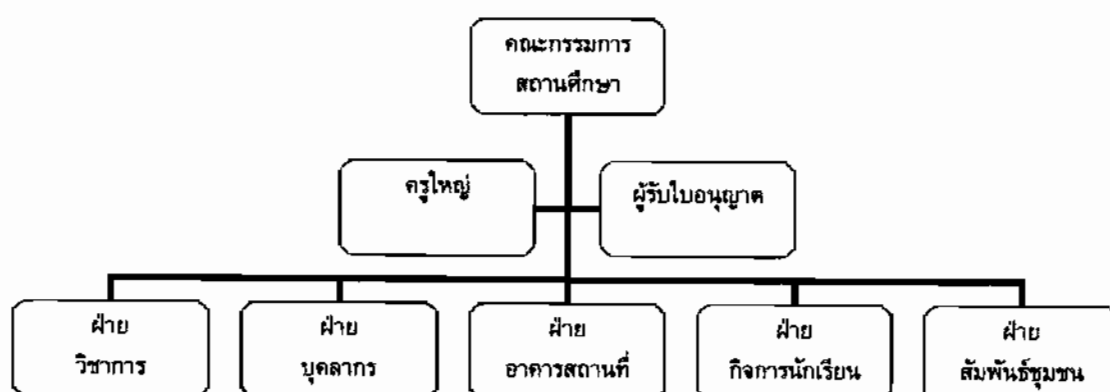
5.3 พันธกิจ

เพื่อให้การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เป็นการจัดการกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 โรงเรียนอินทโมลีประทาน (2548, หน้า 45) จึงได้กำหนดพันธกิจดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย
2. จัดกิจกรรมหลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเหมาะสมตามวัย
4. ส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก มีความเข้าใจในการพัฒนาการของเด็ก
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบต่องานของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ
6. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน
7. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนให้สมบูรณ์

5.4 การบริหารงานของโรงเรียนอินทโมลีประทาน

โรงเรียนอินทโมลีประทานได้จัดการบริหารจัดการ โดยยึดหลักการบริหารงานโรงเรียนเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535, หน้า 5 – 7) ทั้ง 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ – การเงิน งานอาคารสถานที่ และงานสัมพันธ์ชุมชน แต่ได้ปรับงานบางงานรวมเข้าไว้ด้วยกันตามสภาพของโรงเรียนโดยให้ครอบคลุมงานทุกด้านดังนี้

ภาพ 2 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนอินทโมลีประทาน

5.4.1 การจัดการด้านงานวิชาการ

โรงเรียนอินทโมลีประทาน ได้แต่งตั้งครูรับผิดชอบเพื่อดูแลและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยแบ่งออกเป็น

1. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการระดับปฐมวัย
2. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงชั้น
 - งานวิชาการช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 - ป. 3)
 - งานวิชาการช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป. 6)
 - งานวิชาการช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม. 3)

โดยมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน ดังนี้

1. การจัดทำแผนปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. การบริหารสื่อการเรียนการสอน
4. การกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
5. งานที่เกี่ยวข้องกับเอกสารประจำชั้น
6. งานแนะแนวที่เกี่ยวกับการศึกษา
7. งานห้องสมุด
8. การแข่งขันผลงานทางด้านวิชาการ
9. งานนิเทศภายในสถานศึกษา

5.4.2 การจัดการด้านครูผู้สอน

โรงเรียนอินทโมลีประทาน ได้จัดการบริหารด้านครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ โดยการสรรหาครูที่จบวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ในสาขาศึกษาศาสตรบัณฑิตและครุศาสตรบัณฑิต หรือในสาขาอื่นๆ ตามที่โรงเรียนต้องการและดำเนินการสัมภาษณ์ ทดสอบการสอน ทดลองงาน จนกระทั่งทำการบรรจุเป็นครูในโรงเรียน

ครูผู้สอนจะมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ที่นอกเหนือจากการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ดังนี้

1. จัดทำแผนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ล่วงหน้าเสมอ
2. ผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัย ปลอดภัย ทันต่อเหตุการณ์
3. ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเอกสารประจำชั้นที่รับผิดชอบ เช่น บัญชีเรียกชื่อสมุดประจำตัวนักเรียน บัตรสุขภาพ เป็นต้น
4. ทำหน้าที่ครูเวร อบรมนักเรียน ดูแลเรื่องความสะอาด และความปลอดภัยประจำวันให้แก่นักเรียนในโรงเรียน
5. สอนนักเรียน ทำหน้าที่ครูประจำชั้น ประจำวิชา หรือทำหน้าที่ของครูพิเศษ
6. ทำหน้าที่แนะแนว แนะนำ ชี้แนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

5.4.3 การจัดการด้านสภาพแวดล้อม

โรงเรียนได้แต่งตั้งให้มีครูผู้รับผิดชอบ เป็นหัวหน้าฝ่ายอาคารสถานที่ เพื่อดูแลความเรียบร้อยด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกบริเวณโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม และถูกสุขอนามัย นับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ฝ่ายสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ มีหน้าที่ดังนี้

1. จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี
2. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศที่ดีทั้งภายใน ภายนอกโรงเรียน
3. บริหารการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. ตรวจสอบดูแล รักษาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ

โรงเรียนมีอาคารสถานที่ ดังนี้

1. บริเวณโรงเรียนมีเนื้อที่ 15 ไร่ 2 งาน 30 ตารางวา
2. อาคารเรียนคอนกรีต 1 ชั้น 2 หลัง จำนวน 14 ห้องเรียน อาคารเรียนคอนกรีตครึ่งไม้ 2 ชั้น 2 หลัง จำนวน 8 ห้องเรียน 2 ห้องประกอบ อาคารคอนกรีต 2 ชั้น 1 หลัง จำนวน 14 ห้องเรียน อาคารคอนกรีต 3 ชั้น 2 หลัง จำนวน 16 ห้องเรียน 9 ห้องประกอบ
3. อาคารเอนกประสงค์ 1 หลัง (ใช้เป็นสนามและเข้าแถวเคารพธงชาติ)
4. อาคารโรงอาหาร 1 หลัง
5. สระว่ายน้ำ ขนาด 8 x 15 เมตร 1 สระ
6. อาคารเครื่องเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย 1 อาคาร

5.4.4 การจัดการด้านการบริการนักเรียน

โรงเรียนได้แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบฝ่ายกิจการนักเรียน แต่ได้แยกงานบริการนักเรียนออกมาทำอย่างเป็นระบบแบบแผน โดยงานบริการนักเรียน มีหน้าที่จัดกิจกรรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการตรวจสุขภาพอนามัย การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ การบริการเกี่ยวกับเรื่องโภชนาการอันจะเกิดประโยชน์โดยตรงกับตัวนักเรียน ทำให้นักเรียนมีสุขอนามัยที่ดี มีภาวะการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน อันจะเป็นพื้นฐานให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

5.4.5 การจัดการด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

โรงเรียนได้แต่งตั้งครูผู้เป็นหัวหน้าฝ่ายสัมพันธ์ชุมชน เพื่อรับผิดชอบในด้านงานสัมพันธ์ชุมชน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี
2. จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

3. จัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่น
4. การให้บริการชุมชน
5. สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

นอกจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนในด้านต่างๆดังที่กล่าวมาแล้วยังมีงานในส่วนของผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบอีกหลายงานด้วยกัน เช่น งานธุรการ – การเงิน งานพัสดุ งานสารสนเทศ งานสารบรรณ แต่ในที่นี้ ขอกล่าวถึงรายละเอียดของงานในด้าน ที่ต้องการทราบเพียง 5 ด้าน เท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับขอบเขตในการทำวิจัยในครั้งนี้

ความพึงพอใจในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย

1. ความหมายของความพึงพอใจ

เนื่องจากโรงเรียนเอกชนเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษา และให้บริการในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังนั้น จึงให้ความสำคัญกับผู้ปกครอง ซึ่งเปรียบเสมือนลูกค้าเป็นอันดับแรกจึงต้องมีการวัดระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงให้บรรลุผลตามความต้องการของผู้ปกครองและสอดคล้องตามนโยบายการจัดการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครอง เป็นผลชี้วัดความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้รวบรวมความหมายของความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอินทโมลีประทานไว้ดังนี้

ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 143) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการได้รับบริการในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการได้รับผลตอบแทนในการให้บริการ

เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2536, หน้า 24) ได้ให้ความหมายในทางที่คล้ายกันว่า เป็นความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อเจ้าหน้าที่ในการช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ให้แก่ประชาชน และความพึงพอใจที่มีความตั้งใจของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชน

วรพงษ์ ภวเรศ (2540, หน้า 22) เห็นว่าความพึงพอใจของประชาชน ที่มีต่อการให้บริการสาธารณะ เป็นระดับความพึงพอใจของประชาชน ว่าหลังจากได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ แล้วสามารถตอบสนองความต้องการ หรือแก้ไขปัญหาและทำให้เกิดความภูมิใจได้มากน้อยเพียงใด

วินัย จิตต์ปรุง (2541, หน้า 17) สรุปว่าความหมายของความพึงพอใจของประชาชน ที่มีต่อการให้บริการนั้น นักวิชาการแต่ละท่านได้ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกัน แต่ส่วนใหญ่จะกล่าวไว้ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับ

1. ระดับความรู้สึกของประชาชนในฐานะผู้รับบริการ
2. ระดับความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านต่างๆ

3. ระดับความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อมิติต่างๆตามประสบการณ์ที่ได้รับ

จากความหมายความพึงพอใจดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นท่าทีความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือปัจจัยต่างๆ ภายหลังที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้วความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการ หรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น หากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้น ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ดังนี้

อรรถกิจ กรณ์ทอง (2536, หน้า16) กล่าวว่า เมื่อเกิดความต้องการคนเราจะกำหนดเป้าหมายหลายอย่างเพื่อสร้างความพึงพอใจ กำลังความต้องการของแต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้

1. วัฒนธรรมและค่านิยม
2. ความสามารถทางร่างกาย
3. ประสบการณ์
4. สิ่งแวดล้อมและสภาพทางสังคม

เชอริงตัน (Cherrington,1991, pp.31-44) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ก่อนที่จะเกิดความพึงพอใจ โดยมีลำดับขั้นการเกิดดังนี้

1. ความต้องการของบุคคลมีไม่เป็นที่สิ้นสุด และมีลำดับเป็นขั้น ๆ
2. ความต้องการที่ไม่สมบูรณ์ จะนำบุคคลไปสู่ข้อสรุปที่สำคัญบนความต้องการนั้น
3. ความต้องการในระดับที่ต่ำกว่ามักมีความพึงพอใจมาก่อน ก่อนที่ความต้องการในระดับที่สูงกว่าจะตามมา

ล๊อค (Locke, 1991, pp.288 - 299) ได้สังเกตเกี่ยวกับธรรมชาติและการดำเนินการตามความต้องการดังนี้

1. ความต้องการไม่ใช่มูลเหตุแห่งความแตกต่างของบุคคล เพราะว่าบุคคลมีความต้องการขั้นพื้นฐานเหมือนกัน
2. ความต้องการไม่มีที่สิ้นสุดแต่จะหมุนเวียนเปลี่ยนไปเรื่อยๆ และไม่เคยเกิดความพึงพอใจ
3. ความต้องการยังคงมีอยู่ต่อไป ตราบเท่าที่บุคคลยังขาดความสำนึกถึงความต้องการ
4. ความต้องการนำไปสู่กิจกรรมที่หลากหลายแตกต่างกัน

5. พฤติกรรมเฉพาะอย่างหนึ่ง สามารถเกิดจากความต้องการที่มีมากกว่าหนึ่งอย่าง

6. ความต้องการทำให้บุคคลมีความจำเป็น ต้องกระทำในสิ่งที่ยากลำบาก ถ้าบุคคลเหล่านั้นเลือกที่จะมีชีวิตอยู่

กล่าวโดยสรุป ก็คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เป็นจุดที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจไม่ว่าความต้องการของบุคคลจะเหมือนหรือแตกต่างกัน เพราะความต้องการของบุคคลไม่มีที่สิ้นสุด

3. การวัดความพึงพอใจ

การศึกษาเรื่องการวัดความพึงพอใจ ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความสนใจศึกษา ดังนี้

เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2536, หน้า 24) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ กรณีศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร โดยวัดความพึงพอใจของประชาชนจาก 2 มิติคือตัวเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และผลผลิตหรือตัวบริการที่ได้รับ

ฟิทเจอร์ลด์ และ ดูแรนท์ (Fitzgerald , & Durant, 1980 ,pp. 585 – 594) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของประชาชนที่จะเข้ามามีอิทธิพลในระบบการส่งมอบการบริการกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการที่ได้รับ เน้นศึกษาวิจัยในเชิงอัตวิสัย โดยจะเน้นวัดด้านทัศนคติประกอบด้วยทัศนคติของประชาชนที่มีต่อความรับผิดชอบและทัศนคติที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายที่ตนเสียกับผลประโยชน์ที่ได้รับบริการเป็นตัวกำหนดความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการที่ได้รับ และระดับความต้องการของประชาชนที่จะเข้ามามีอิทธิพลต่อระบบการให้บริการ

อิน จุง วัง(In-Jung Wang, 1986 ,pp.104 -129) ได้ศึกษาถึงการให้บริการสาธารณะด้านสุขภาพอนามัย ในการพัฒนาชนบทของประเทศเกาหลี โดยมีปัจจัยที่ศึกษาอยู่ 3 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ การเข้าถึงสถานที่ หรือบุคคลที่ให้บริการ รูปแบบและระดับการให้บริการ ปัจจัยสุดท้ายคือ ความพึงพอใจในการได้รับบริการ โดยในส่วนนี้มีตัวชี้วัดดังนี้

1. ความสะดวกสบายในการใช้สถานที่ที่ให้บริการ
2. การรับรู้ถึงประสิทธิผลในการให้บริการ
3. เวลาที่ใช้ไปสำหรับผู้บริหาร

จากที่กล่าวมานี้ เมื่อได้พิจารณาลงไปรายละเอียดแล้ว จะเห็นได้ว่าการวัดความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะ (public service satisfaction) จะเป็นการประเมินค่าโดยผู้รับบริการที่ได้รับบริการจากสาธารณะนั้นๆ ซึ่งในการที่จะวัด จะใช้ตัวชี้วัดที่เป็นรูปแบบของการวัดความพึงพอใจทางด้านพฤติกรรมต่อกระบวนการให้บริการ หรือผลที่ได้รับ ดังนั้น

การวัดระดับความพึงพอใจจึงน่าจะหมายถึง การสนองตอบหรือตอบรับจากการได้รับการบริการต่าง ๆ โดยผู้ให้บริการจะมาเป็นผู้กำหนดตัวชี้วัดว่าในการให้บริการต่าง ๆ นั้นว่า ผู้รับบริการมีความรู้สึกเห็นด้วยหรือไม่จะมีการปรับปรุงในการให้บริการนั้น ๆ ซึ่งในการประเมิน จะทำให้รู้ถึงความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจออกมา

ดังนั้น การวัดความพึงพอใจดังกล่าวจึงใกล้เคียงกับความมุ่งหมายในการทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัย ต้องการทราบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่เปรียบเสมือนผู้รับบริการหรือลูกค้า โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องให้บริการทางการศึกษา โดยกระบวนการวัดความพึงพอใจในพฤติกรรมของผู้ให้บริการ ซึ่งได้แก่ โรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา กระบวนการให้บริการคือการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ผลผลิตคือนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ มาปรับปรุงและพัฒนาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้เต็มตามศักยภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองต่อไป

ขอบเขตของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน กำหนดกรอบในการจัดการศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการบริการนักเรียนและด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านงานวิชาการ

งานวิชาการนับว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นงานสำคัญอย่างยิ่งของโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการ ในการสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม คุณธรรม ตลอดจนเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร มาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียนจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ

1.1 ความหมายของงานวิชาการ

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ดังต่อไปนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความหมายของงานวิชาการว่า หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

อภิชัย กุลชา (2536, หน้า 40) กล่าวว่าหน้าที่หลักของโรงเรียน คือ การให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญ งานด้านวิชาการจึงเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร สื่อการสอน การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

ผ่องศรี รัตนสถิตย์ (2535,หน้า10) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมวิชาการใน 4 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาและการวัดและประเมินผลการศึกษา

สรุปได้ว่างานวิชาการ คือ การจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่นักเรียนในระดับปฐมวัย ตลอดจนการอบรมศีลธรรมจรรยา และความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ และการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ทางวิชาการและประพฤติน้อยในกรอบศีลธรรมอันดีงาม ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาและการวัดและประเมินผลการศึกษา

1.2 ขอบข่ายงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญและมีขอบเขตกว้างขวาง ซึ่งมีนักการศึกษาได้กำหนดขอบข่ายไว้ใกล้เคียงกัน ดังนี้

ราศี ทองสวัสดิ์ (2537,หน้า 11 - 12) กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง และมีขอบข่ายกว้างขวางดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่การที่ผู้บริหารได้ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตร อบรมครูให้เข้าใจในหลักสูตรและวิธีใช้ จัดหาหลักสูตรตลอดจนเอกสารหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตร และจัดให้เพียงพอสำหรับการใช้ ตลอดจนการจัดปัจจัยให้เอื้อต่อการใช้หลักสูตรและการสอน การสนับสนุน หรือกระตุ้นครูให้ได้มีการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมอยู่เสมอ

2. การจัดประสบการณ์ ได้แก่ การดำเนินการให้การจัดประสบการณ์ ในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ เช่น การจัดตารางกิจวัตรประจำวัน การกำหนดชั้นเรียน การจัดครูเข้าชั้นเรียน การปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนให้มีการอบรมสาธิต การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆเกี่ยวกับเทคนิคการจัดประสบการณ์แบบใหม่

3. งานสื่อการเรียนการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ทางการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและกิจกรรม ตลอดจนส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอน ให้ตรงกิจกรรม รวมทั้งหาวัสดุต่างๆ สำหรับให้ครูได้นำไปใช้ผลิตสื่อ อย่างเพียงพอ การจัดสื่อการเรียนการสอนอย่างมีระบบ เช่น จัดบริการสื่อการเรียนการสอนโดยมีห้องสื่อหรือ

ผู้รับผิดชอบจัดให้มีทะเบียนสื่อ ทั้งนี้จะเน้นให้ผู้ผู้ได้รับความสะดวกซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. งานวัดผลและประเมินผล ครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการประเมินผลอย่างถูกต้อง จัดให้มีการวัดผลและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นคอยดูแลควบคุมการดำเนินการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ ๆ รวมทั้งการตรวจสอบ การจัดทำสมุดประจำชั้นและสมุดประจำตัวเด็กให้ถูกต้อง

5. งานห้องสมุด ได้แก่ การจัดทำและการจัดหาเอกสาร หนังสือสำหรับค้นคว้าหาความรู้อย่างเพียงพอ เพื่อให้ครูได้รับความรู้ทางวิชาการเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ซึ่งจะนำมาสู่การสนับสนุนกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ อาจมีวิดิทัศน์ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นิทานสำหรับเด็ก เทปเพลงสำหรับครูและจัดเกมสัฟฟิกเชอร์สำหรับเด็ก

6. งานนิเทศการศึกษา ครอบคลุมถึงการช่วยเหลือแนะนำทางวิชาการ เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเป็นไปอย่างสอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งผู้บริหารสามารถใช้วิธีการนิเทศได้หลากหลายวิธี แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ

7. งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน คือ การกำหนดให้มีการวางแผนปฏิบัติงานวิชาการล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอน ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน กำหนดหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ ขอบเขตในการปฏิบัติหน้าที่ และประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

8. งานส่งเสริมการจัดประสบการณ์ ได้แก่ กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูจัดให้มีขึ้นเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ของเด็กมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ครูมีความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรในรูปแบบของการจัดประชุมให้ครูได้มาพบปะเพื่อหาแนวทาง และข้อตกลงร่วมกันช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และขณะเดียวกันจะได้นำความรู้ใหม่ๆ ไปสู่ครู เพื่อนำไปใช้พัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า127) ได้ระบุขอบข่ายของงานด้านวิชาการว่าประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการเป็นการวางแผนเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ล่วงหน้า

2. การจัดดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดเอกสารแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกงาน

3. การจัดการบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการส่งเสริมการจัดหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด

4. การวัดและการประเมินผล เป็นกระบวนการที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน

คิมบร็อค,และนันเนอรี (Kimbrough,& Nunnery,1988, p. 58) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้จะต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประเภทต่าง ๆ เพื่อการดำเนินการจัดหาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตร ตลอดจนคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานของครู

2. งานการเรียนการสอน (การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน) ได้แก่ การจัดทำแผนการสอน และบันทึกการสอน ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. งานประเมินผลครอบคลุมถึงการวัดให้มีการวัดผลและประเมินผล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการตรวจสอบทำสมุดประจำชั้น สมุดประจำตัวนักเรียนให้ถูกต้อง เรียบร้อย และเป็นปัจจุบัน

4. งานการจัดหาสื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดหาสื่อการเรียนการสอน งานห้องสมุด งานนิตเทศการศึกษา งานด้านการวางแผน กำหนดวิธีการดำเนินงาน ตลอดจนการส่งเสริมการสอน โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาสามารถนำมากำหนดขอบข่ายงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ งานด้านหลักสูตร งานด้านสื่อการสอน งานด้านการจัดการเรียนการสอนและงานด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

1.2.1 งานด้านหลักสูตร

1) ความหมายของหลักสูตร

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตร ในเชิงทฤษฎีไว้คล้ายๆกัน ดังนี้

กิติมา ปรีดีติลล (2536,หน้า 60) ได้กล่าวว่า หลักสูตร คือ เอกสารที่กำหนดโครงการศึกษาของผู้สอน โดยกำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เนื้อหาความรู้ และประสบการณ์ที่จะจัดให้กับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล

รุจิร ภูสาระ,และจันทราณี สงวนนาม (2545,หน้า 85) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่นักเรียนพึงได้รับ ภายใต้การนำของครูหรือโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังที่จะเกิดความงอกงามในด้านต่างๆแก่นักเรียนทั้งทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม และสติปัญญา

สุคนธ์ เครือคำ (2546, หน้า 131) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึงเอกสารที่บรรจุแผนงาน / โครงการและเนื้อหากิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่าง ๆ อันพึงปรารถนาของสังคมนั้น ๆ อันจะทำให้ ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยที่แผนงานหรือโครงการนั้น ๆ จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สมบูรณ์มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการกำหนดเนื้อหาสาระประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อผู้เรียนมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบระเบียบมีการนำแผนงานและโครงการนั้นไปปฏิบัติ ในสถาบันการศึกษาจนทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจนสามารถวัดผลและประเมินผล การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนได้

สิริกุล จีวีวรรณ (2546, หน้า 21) ได้กล่าวว่าหลักสูตรที่ดีนั้น ควรเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการความสนใจของผู้เรียน อันสอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสมที่สุด ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมทางการศึกษา สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สภาพทางการเมือง การปกครอง สภาพทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม และคุณธรรม

2) ขอบข่ายของหลักสูตร

ได้มีผู้อธิบายถึงขอบข่ายงานด้านหลักสูตรการศึกษาในระดับปฐมวัยไว้ดังนี้ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 59) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยว่าเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็ก มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพโดยกำหนดขอบข่ายดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการ ที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา ในการพัฒนาเด็ก

สรุปว่าหลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา ดังนั้นในการใช้หลักสูตรนั้น ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยเน้นที่ตัวเด็กเป็นสำคัญ มีการบริหาร

หลักสูตรภายในโรงเรียนได้อย่างครบถ้วน จัดอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนได้เพียงพอ เพื่อให้จัดและพัฒนากการเรียนการสอนที่เหมาะสม ให้นักเรียนได้รู้จักพัฒนาตัวเอง มีความรู้และทักษะพื้นฐานมีค่านิยมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และมีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างดี เป็นไปตามบริบทของสังคม

1.2.2 งานด้านสื่อการสอน

1) ความหมายของสื่อการสอน

สื่อการสอนเป็นส่วนประกอบสำคัญของการเรียนการสอนมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ทัศนีย์ สุภเมธิ (2535, หน้า 68) ได้กล่าวถึงสื่อการสอนว่า หมายถึง สื่อต่างๆที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน หรือเป็นตัวการให้การเรียนการสอนบรรลุถึงจุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพโดยช่วยเร้าความสนใจ ประหยัดเวลา และให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน สื่อการสอนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้หลักสูตรไปถึงผู้เรียน

นันทิยา น้อยจันทร์ (2548, หน้า 144) ได้กล่าวถึงสื่อการสอนว่า สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับ ในการเรียนการสอนสื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ และช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงทำให้สิ่งที่เรียนนามธรรมเข้าใจยาก กลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง

2) ขอบข่ายของสื่อการสอน

มีผู้กล่าวถึงขอบข่ายของสื่อการสอนของเด็กระดับปฐมวัยไว้ดังต่อไปนี้

นันทิยา น้อยจันทร์ (2548, หน้า 149) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของสื่อว่าควรที่จะมีความครอบคลุมถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
2. เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
3. เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่ หรือตามสถานภาพของสถานศึกษา
4. มีวิธีการใช้อย่างง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
5. มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย
6. มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช่สีสะท้อนแสง
7. เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน
8. เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้
9. เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึกและส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดง

ความคิดเห็น

3) ประโยชน์ของสื่อการสอน

สื่อการสอน เป็นสิ่งที่มีคุณค่า เพื่อช่วยเร้าความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนสนใจซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอนไว้หลายท่านดังนี้

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2535, หน้า 68 – 69) ได้สรุปถึงประโยชน์ของสื่อการสอนว่า นอกจากเป็นศูนย์รวมของความสนใจแล้ว ยังเป็นสิ่งที่จะช่วยผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้นทำให้บทเรียนนั้น ๆ น่าสนใจ ช่วยอธิบายสิ่งที่เข้าใจยากให้เข้าใจง่ายขึ้นให้ความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ทำให้เด็กอ่านได้เร็ว ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ร่วมกันและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

อำภา บุญช่วย (2537, หน้า 100 – 101) ได้กล่าวสรุปถึงประโยชน์ของสื่อการสอนไว้ว่าช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น ช่วยให้บทเรียนเป็นที่สนใจ น่าเรียน สนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับประสบการณ์ตรงจากสิ่งแวดล้อม ทำให้จำและประทับใจความรู้สึกไว้ได้นาน ทำให้เกิดประสบการณ์ร่วมกันและเข้าใจเหมือนกัน เป็นการสร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจอีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความคิดและแก้ปัญหาในการเรียนรู้

เดือนใจ เกษณียบุตร (2546, หน้า 17) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอนว่า สื่อการสอนเป็นอุปกรณ์และวิธีการที่จะช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนุกสนาน น่าสนใจ เปรียบเสมือนเป็นมือที่สามของครูแต่การที่จะใช้สื่อการสอนให้มีประโยชน์และคุ้มค่าได้นั้นต้องคำนึงถึงหลักในการใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมด้วย สื่อการสอนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา

จากความหมาย ขอบข่าย และประโยชน์ของสื่อการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า

1. สื่อเป็นสิ่งต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน หรือเป็นตัวการให้การเรียนการสอนบรรลุถึงจุดหมายปลายทาง อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับ ในการเรียนการสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้
3. เลือกสื่อให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
4. เลือกสื่อให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
5. เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือเลือกตามสถานภาพของสถานศึกษา
6. มีวิธีการใช้อย่างง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
7. มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย
8. มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช่สีสะท้อนแสง
9. เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน

10. เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้

11. เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิดเป็นทำเป็น และกล้าแสดง

ความคิดเห็น

1.2.3 งานด้านการจัดการเรียนการสอน

1) ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย จะใช้คำว่า การจัดประสบการณ์ หรือการจัดกิจกรรมแทนคำว่า การเรียนการสอน ซึ่งมีผู้ได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ว่า หมายถึง ขอบข่ายที่ครูจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยมีเป้าหมายจะให้เด็กเขียนได้ดังเช่นในระดับประถมศึกษา แต่เป็นการปูพื้นฐานหรือพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น ทักษะในการสังเกตผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 58) ได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทั้ง 4 ด้าน โดยมีเป้าหมายจะให้เด็กเขียนได้ดังเช่นในระดับประถมศึกษา แต่เป็นการปูพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น ทักษะในการสังเกตผ่านประสบการณ์ทั้งห้า

เยาวนาถ เลหาบรรจง (2545, หน้า 30) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดประสบการณ์เป็นการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจน สื่ออุปกรณ์ ซึ่งพร้อมที่จะให้เด็กเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติโดยตรงกับสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ประสบการณ์และการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ

2) หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดการเรียนการสอน ซึ่งในการเรียนการสอนของนักเรียนในระดับปฐมวัยนั้นส่วนใหญ่จะใช้คำว่า การจัดประสบการณ์ โดยเด็กจะเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงหรือลงมือปฏิบัติ ในการจัดประสบการณ์นั้นเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของนักเรียน โดยปรับปรุงและใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กอย่างเหมาะสม มีนักจิตวิทยา และนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยว่าควรจัดดังนี้

วรภรณ์ รักวิชัย (2542, หน้า 159) กล่าวว่า กิจกรรมที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้สูงสุดนั้นจะต้องจัดกิจกรรมที่เด็กสนใจ ลงมือค้นคว้ากระทำด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้

ชี้แนะและสนับสนุนคอยช่วยเหลือในขณะที่เด็กทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยกิจกรรมที่จัดจะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

เยาวยภา เดชะคุปต์ (2543, หน้า 118) กล่าวถึงหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. ประสบการณ์การเรียนรู้ควรสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน
2. ประสบการณ์การเรียนรู้ ควรจัดให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
3. ประสบการณ์การเรียนรู้ ควรจัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสิ่งที่เรียนและควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาส คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นผู้ที่มีคุณธรรม
4. ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดควรเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อตัวผู้เรียน กล่าวคือ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนและใช้ได้ในชีวิตประจำวัน
5. กิจกรรมที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ ควรมีชีวิตจิตใจ ได้รับความสนใจของผู้เรียนไม่ให้ซ้ำซากจำเจ ควรให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เน้นการปฏิบัติ และได้ร่วมกิจกรรม

6. ควรหาแนวทางในการประเมินที่เหมาะสม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 5) ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ดังต่อไปนี้

1. จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการและผลผลิต
4. จัดการประเมินพัฒนาการ ให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3) ขอบข่ายของการจัดประสบการณ์

ในการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนระดับปฐมวัยนั้น โดยทั่วไปจะต้องมีการตั้งจุดมุ่งหมายที่มุ่งถึงผลการพัฒนาการของนักเรียนเป็นหลักสำคัญ จึงต้องมีการกำหนดขอบข่ายของการจัดประสบการณ์ ซึ่งมีนักวิชาการได้กำหนดขอบข่ายของการจัดประสบการณ์ไว้ดังต่อไปนี้

นันทิยา น้อยจันทร์ (2548,หน้า129) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของการจัดประสบการณ์ไว้ว่าการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้กับเด็กนั้น มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านสังคม ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1.1 เพื่อพัฒนาร่างกายให้เจริญเติบโตตามวัย
- 1.2 เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสให้สัมพันธ์กัน
- 1.3 เพื่อปลูกฝังสุขนิสัยที่ดีในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและผู้อื่น

2. พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 2.1 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย
- 2.2 เพื่อให้รู้จักสังเกต การคิดอย่างมีลำดับขั้นตอนอย่างมีเหตุผล
- 2.3 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการ

แก้ปัญหา

- 2.4 เพื่อปลูกฝังให้เป็นคนรักการเรียนรู้ประสบการณ์ที่จะศึกษาในชั้นต่อไป

3. พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจและสังคม

- 3.1 เพื่อให้มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส
- 3.2 เพื่อให้รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- 3.3 เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
- 3.4 เพื่อปลูกฝังค่านิยมไทย
- 3.5 เพื่อปลูกฝังให้รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- 3.6 เพื่อให้รู้จักตนเองและบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด
- 3.7 เพื่อปลูกฝังให้มีสังคมนิสัยที่ดี สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
- 3.8 เพื่อปลูกฝังให้รู้จักการปฏิบัติตามกฎและระเบียบของสังคมได้
- 3.9 เพื่อส่งเสริมให้มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบงานที่ได้รับ

มอบหมาย

- 3.10 เพื่อปลูกฝังให้เกิดความสนใจ มีบทบาทในการดูแลรักษาธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อม

- 3.11 เพื่อให้รู้ถึงความสำคัญของครอบครัว สังคม และชุมชนของตน
- 3.12 เพื่อให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ไฮน์แบรนด์ (Hidebrand, 1991.pp.38 – 40) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการจัดประสบการณ์ว่า เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เต็มตามศักยภาพ ลักษณะของหลักสูตรจะสร้างมาจากพื้นฐานของทฤษฎีพัฒนาการเป็นหลัก แต่อย่างน้อยต้องมีจุดประสงค์สำคัญของหลักสูตรที่เน้นพัฒนาการทั้ง 10 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. สร้างเสริมการเจริญเติบโตอย่างอิสระ

2. เรียนรู้การแบ่งปันและการให้ความรัก
3. เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น
4. พัฒนาการในการควบคุมตัวเอง
5. เรียนรู้บทบาทความเป็นคน
6. เรียนรู้ที่จะเข้าใจร่างกายตนเอง
7. เรียนรู้การพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก
8. เรียนรู้และเข้าใจข้อจำกัดของโลกภายนอก
9. เรียนรู้หนังสือเพื่อเข้าใจโลกใหม่และผู้อื่น
10. พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อโลกภายนอก

4) วิธีการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย เป็นการริเริ่มกระบวนการที่เด็ก จะได้รับการเรียนรู้เรื่องราวประสบการณ์ต่างๆ ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงวิธีการจัดการเรียน การสอนไว้ดังนี้

กุสยา ตันติผลาชีวะ (2545,หน้า10) กล่าวว่าความใคร่เรียนใคร่รู้ของคน เริ่มมาตั้งแต่ปฐมวัย การแสดงออกถึงความอยากรู้แต่ละวัยต่างกันตรงที่ผู้ใหญ่ใคร่จะอ่าน ศึกษา ค้นคว้าหรือเข้าเรียน แต่เด็กปฐมวัยแสดงออกถึงความใคร่รู้ด้วยการร้อง ค้น ล้วง แคะ แล้วแต่ โอกาสจะอำนวย การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้มาจากการสัมผัสจับต้อง ลักษณะการแสดง ความ ต้องการการเรียนรู้ของเด็กดังกล่าวจึงเป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย

นันทิยา น้อยจันทร์ (2548,หน้า 133) ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการเรียน การสอนไว้ดังต่อไปนี้ การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการสร้างประสบการณ์การ เรียนรู้ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่จะทำให้เด็กได้รับความรู้มีทักษะปฏิบัติและเห็นในสิ่งต่างๆ ที่ ควรต้องการให้รู้โดยสอดคล้องกับลักษณะความใคร่รู้ใคร่เรียนของเด็ก สำหรับการเรียนการสอน หรือการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยลักษณะของประสบการณ์การเรียนรู้มีลักษณะเฉพาะ ที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เด็กต้องได้สัมผัสจับต้องโดยตรงด้วยตนเอง เป็นประสบการณ์ใน ชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
2. เด็กเป็นผู้ริเริ่ม เป็นผู้เลือกสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. เนื้อหาสาระที่เรียนรู้มีความหมาย เหมาะสมกับอายุของเด็ก
4. ประสบการณ์การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง
5. สนับสนุนและให้โอกาสในการใช้ภาษา การมีปฏิสัมพันธ์ด้วยการสื่อสาร
6. สร้างเสริมประสบการณ์สัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และการสร้างเสริมกิจกรรมทางสังคม

7. มีการสรุปแนวคิดและความรู้จากกิจกรรม มีการสะท้อนการเรียนรู้
อย่างมีระเบียบวิธีการและมีการนำเสนอร่วมด้วย

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น มีดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้สูงสุดนั้น จะต้องจัดกิจกรรมที่เด็กสนใจ ลงมือค้นคว้ากระทำด้วยตนเอง
2. ประสบการณ์การเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน
3. ประสบการณ์ที่จัดควรเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อตัวผู้เรียนกล่าวคือ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนและใช้ได้ในชีวิตประจำวัน
4. กิจกรรมที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ควรมีวิธีจูงใจ ได้รับความสนใจของผู้เรียนไม่ให้ซ้ำซากจำเจควรให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเน้นการปฏิบัติและได้ร่วมกิจกรรม
5. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
6. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
7. มีพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์จิตใจและสังคม
8. สามารถเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น
9. พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อโลกภายนอก

1.2.4 งานด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

1) ความหมายของการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

การวัดผลและการประเมินผล มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในทุกๆระดับชั้น เพราะมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการดำเนินงานในส่วนอื่นๆของโรงเรียนโดยมีผู้กล่าวถึงความหมายของการวัดและการประเมินผล ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542, หน้า 80) ได้กล่าวว่า การวัดและการประเมินผล เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องทำการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนว่าได้ผลแค่ไหน เพียงไร หรือจะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จำเป็นต้องมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครูได้ดำเนินการไปแล้วในช่วงหนึ่ง ๆ การวัดผลและการประเมินผลมีความหมายต่างกัน การวัดผล (measurement) เป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมคือ จะแสดงผลการวัดออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใด จากการที่ได้เรียนไปแล้วและอาจจะบอกหลังจากการสอบว่านักเรียนได้คะแนน (จากการวัด) เท่าไรโดยนำผลที่นักเรียนทำได้กับคำตอบที่ครูเตรียมไว้ว่าเป็นคำตอบ หรือค่าจากคะแนนที่ได้จากการวัดผลนั้นสำหรับการประเมินผล (evaluation) เป็นการวางแผนจัดระบบประเมินผลและการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อประเมินกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน

ที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นการกำหนดค่าหรือราคาจากคะแนนที่เราได้จากการวัดผลนั้น เช่น เก่งหรือไม่เก่ง ดีหรือไม่ดี

นันทิยา น้อยจันทร์ (2548, หน้า 159) ได้กล่าวว่าการวัดและการประเมินผลการศึกษาในระดับปฐมวัยนั้น จะใช้คำว่า การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญของการจัดการศึกษาเป็นการประเมินพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพราะทำให้ทราบถึงผลการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุง การวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาการตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งได้กล่าวถึงการประเมินพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัยว่าจะยึดวิธีสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนเองและพัฒนาการของเด็กว่าบรรลุตามจุดประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ ข้อมูลจากครอบครัวเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงานสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินผลพัฒนาการ จะนำมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นถึงความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กและขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ด้วย

2) ขอบข่ายของการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 46) ได้กำหนดถึงหลักการประเมินผลพัฒนาการเด็กอายุ 3 – 6 ปี ว่าเป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้มุ่งให้นำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพการประเมินผลพัฒนาการควรยึดหลักการดังต่อไปนี้

1. ต้องประเมินพัฒนาการเด็กให้ครบทุกด้าน
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมิน ต้องมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน

ของเด็ก โดยจัดการประเมินให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวัน

4. ทำการประเมินผลอย่างเป็นระบบครบถ้วน มีการวางแผนการเลือกใช้เครื่องมือและการจดบันทึกต่าง ๆ ไว้เป็นหลักฐาน

5. ไม่ใช้การประเมินด้วยแบบทดสอบ เพราะไม่เหมาะสมกับวัย และระดับพัฒนาการของเด็กอายุ 3 – 5 ปี การประเมินเด็กควรจะขึ้นอยู่กับแหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้านมิใช่ขึ้นอยู่กับคะแนนสอบ

นันทิยา น้อยจันทร์ (2548,หน้า160) กล่าวถึงการวัดผลและการประเมินผล พัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ว่า การวัดผลนั้นเป็นการวัดเพื่อดูว่าการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กนั้น เด็กได้บรรลุเป้าหมายเพียงใด มิใช่จะเป็นการวัดเพื่อตัดสินได้หรือตก การวัดอาจทำได้หลายวิธี ดังเช่นแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลและแนวทางการจัดประสบการณ์เด็ก ได้กำหนดให้ใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกันคือ

1. การสังเกตเด็กขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นรายบุคคล เพื่อจะได้ทราบ พัฒนาการของเด็ก เมื่อสังเกตพบว่ามีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาก็บันทึกแก้ไขต่อไป
2. การสนทนากับเด็กเพื่อจะได้ทราบพัฒนาการทางด้านภาษาตลอดจน ความคิดของเด็กว่าเด็กทำได้เพียงใด ควรแก้ไขอย่างไร
3. การตรวจผลงาน ผลงานที่จะนำมาตรวจ ได้แก่ ผลงานศิลปะที่เด็ก ทำแล้วนำมาจัดเป็นกลุ่มตามอันดับคุณภาพของงาน ควรมี 3 – 5 อันดับ คือ ดี ปานกลาง อ่อน หรือ ดีมาก ดี ปานกลาง อ่อน อ่อนมาก
4. การใช้ข้อสอบปากเปล่า โดยที่ครูจะต้องเตรียมคำถามที่จะใช้ถาม ไว้ให้พร้อมแล้วนำผลมาจัดอันดับคุณภาพ
5. การใช้ข้อทดสอบ ข้อทดสอบที่จะนำมาใช้จะต้องมีคุณภาพเหมาะสม กับเด็ก เห็นภาพชัดเจน เนื้อหาตรงกับวัตถุประสงค์ที่จะสอน

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่จะทำให้ทราบพื้นฐาน ของผู้เรียนสำหรับการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์ไว้ล่วงหน้า และสำหรับนำไปปรับปรุง แก้ไขส่วนที่บกพร่องในการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งสามารถ นำมาสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เป็นการวางแผนจัดระบบประเมินผล และการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อ ประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการเรียนการสอน
2. เป็นการประเมินพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพราะทำให้ทราบถึงผลการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์
3. ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ผู้ปกครองเด็ก และยังใช้ในการ ประเมินประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ด้วย
4. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
5. ทำการประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การเลือกใช้เครื่องมือ และการจดบันทึกต่าง ๆ ไว้เป็นหลักฐาน
6. สภาพการประเมิน จะต้องมึลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรม ประจำวันของเด็ก โดยจัดการประเมินให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติ ตามตารางกิจกรรม ประจำวัน

สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญในการจัดการศึกษา เพราะเป็นงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกตามความสำคัญได้ 4 ด้านดังต่อไปนี้

1. งานด้านหลักสูตรหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ดังนี้

1.1 เป็นประสบการณ์ทั้งมวลที่นักเรียนพึงได้รับ ภายใต้การนำของครูหรือโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังที่จะเกิดความงอกงามในด้านต่างๆ แก่นักเรียน ทั้งทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม และสติปัญญา

1.2 มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการกำหนดเนื้อหาสาระประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อผู้เรียน มีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบระเบียบ

1.3 เป็นสิ่งที่ตอบสนองต่อความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน อันสอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสมที่สุด

1.4 มีหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

1.5 จัดหลักสูตรการเรียนรู้ ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

2. งานด้านสื่อการสอน สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียนการสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้และช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

2.1 สื่อต่างๆ ช่วยส่งเสริม สนับสนุน หรือเป็นตัวการให้การเรียนการสอนบรรลุถึงจุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ โดยช่วยสร้างความสนใจประหยัดเวลา และให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน

2.2 สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ และช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง

2.3 เลือกสื่อให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่จะทำการสอน

2.4 เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ที่เด็กอาศัยอยู่ หรือตามสภาพของสถานศึกษา

2.5 สื่อการสอน เป็นอุปกรณ์และวิธีการ ที่จะช่วยให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสนุก น่าสนใจ เปรียบเสมือนเป็นมือที่สามของครู

3. งานด้านการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดประสบการณ์เป็นการ จัดเตรียมสภาพความพร้อมทั้งภายในและนอกห้องเรียน การจัดวัสดุอุปกรณ์ สิ่งจำลองและ อุปกรณ์ช่วยสอนต่างๆที่มีลักษณะและคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการทำกิจกรรม ตอบสนองต่อ สถานการณ์นั้น ๆ จะเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของผู้จัดการเรียนการสอนหรือ ผู้จัดประสบการณ์ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้สูงสุดนั้นจะต้องจัดกิจกรรม ที่เด็กสนใจ ลงมือค้นคว้ากระทำด้วยตนเอง

3.2 ประสบการณ์การเรียนรู้ควรสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน

3.3 ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัดให้เหมาะสมกับความสนใจ และ ความต้องการของผู้เรียน

3.4 ประสบการณ์การเรียนรู้ ควรจัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของสิ่งที่เรียนและควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาส คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นผู้ที่มีคุณธรรม

3.5 ประสบการณ์ที่จัดนั้น ควรเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อตัวผู้เรียน กล่าวคือ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนและใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

3.6 กิจกรรมที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์นั้น ควรมีความน่าสนใจเร้าความสนใจของผู้เรียน ไม่ให้ซ้ำซากจำเจ ควรให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเน้นการปฏิบัติ และเข้าร่วมกิจกรรม

4. งานด้านการวัดผลและประเมินผล การวัดผลและประเมินผลในระดับ ปฐมวัยนั้นจะเลือกใช้วิธีวัดผลแบบไหนขึ้นอยู่กับลักษณะวิชา วัยของเด็ก ตลอดจนความมุ่งหมาย ของการวัดผลแต่ละคราว ซึ่งควรพิจารณานำวิธีการวัดผลมาใช้ให้เหมาะสม ควรใช้วิธีสังเกต สันทนาและตรวจผลงานให้มากๆ สำหรับข้อทดสอบควรใช้น้อยที่สุด และควรใช้บางวิชาเท่านั้น ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

4.1 การประเมินผลพัฒนาการเด็กอายุ 3 – 6 ปี เป็นการประเมิน พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการ ต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน

4.2 การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญ ของการจัดการศึกษา เป็นการประเมินพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพราะทำให้ทราบถึงผลการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุง การวางแผนการจัดกิจกรรม

4.3 ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี

4.4 ทำการประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การเลือกใช้เครื่องมือและการจัดบันทึกต่าง ๆ ไว้เป็นหลักฐาน

4.5 การสนทนากับเด็ก เพื่อจะได้ทราบพัฒนาการทางด้านภาษา ตลอดจน ความคิดของเด็กว่าเด็กทำดีเพียงใด ควรแก้ไขอย่างไร

4.6 ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และขณะเดียวกัน ยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ด้วย

จากที่กล่าวมานี้ งานด้านวิชาการจึงเป็นหัวใจที่สำคัญยิ่ง ในการดำเนินการจัดการศึกษา เพราะเป็นงานที่เกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอันได้แก่ หลักสูตร สื่อการสอน การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนในระดับปฐมวัยได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้เติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติต่อไป

2. ด้านครูผู้สอน

2.1 ความหมายของครูผู้สอน

ครูผู้สอนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาอย่างหนึ่งถ้าครูผู้สอนขาดประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน หรือการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนในระดับปฐมวัย ก็จะไม่ประสบความสำเร็จ ความล้มเหลวเกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา การที่ครูมีพฤติกรรมต่างๆที่ดีและมีคุณลักษณะของครูที่ดีย่อมมีส่วนช่วยสร้างความสัมพันธ์ทางวิชาการ ระหว่างครู และนักเรียนที่ดี ก่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีตามมาด้วย ซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายถึงครูผู้สอนไว้ดังนี้

ทัศนีย์ สุขเมธี (2535, หน้า 74) ได้กล่าวถึงครูผู้สอนว่า ครูที่แท้นั้นเป็นครูผู้กระทำแต่ความดี ได้แก่ ต้องขยันหมั่นเพียร และอดสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน ต้องรักษาวินัย สำรวม ระวังความประพฤติของตน ให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอันดีงาม ต้องปลื้มตัว ปลื้มใจ จากความสะอาดสบายและความสนุกสนานรื่นเริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจมั่นคง และแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์และรักษาความจริงใจ ต้องเมตตา หวังดี ต้องวางใจเป็นกลางไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูน สมบูรณ์ขึ้นทั้งในด้านวิชาการและความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล

สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536, หน้า 13) ได้ให้ความหมายที่สำคัญของครูผู้สอนไว้ 7 ประการ คือ

1. ทำการสอนอบรมนักเรียน ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ คำสั่ง ประกาศและนโยบายของทางราชการ
2. เอาใจใส่ในการสอน ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

3. ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข
4. อบรมสั่งสอนเผยแพร่ความรู้ ปลุกฝังวัฒนธรรมค่านิยม เอกลักษณ์ไทย
5. เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ อย่างสม่ำเสมอ ไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่การงาน
6. ช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน และความรับผิดชอบในงานที่รับมอบหมาย
7. ศึกษาหาความรู้ วิจัยสอน วิธีประเมินผล การใช้หนังสือเรียนและคู่มือการเรียนการสอนตามหลักสูตร

วัฒนา ปุณณฤทธิ (2536, หน้า 51) ได้กล่าวว่าครูที่ดีมี 10 ประการดังต่อไปนี้

1. ต้องรับผิดชอบห้องเรียน
2. สร้างบรรยากาศที่น่ารื่นรมย์ในการเรียนการสอน
3. มีมนุษยสัมพันธ์
4. จะต้องให้นักเรียนมีกระบวนการเรียนรู้เป็นของตนเอง
5. ต้องทำให้การสอนดีขึ้น
6. ปฏิบัติตนเป็นผู้เรียนที่ดี
7. พัฒนาจุดประสงค์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
8. จะต้องเป็นครูที่มีประสิทธิภาพ
9. พยายามทำให้การสอนน่าสนใจ

10. สอนความรู้ 2 ประการ คือ สอนสิ่งที่นักเรียนควรเรียนรู้เพื่อสังคม
สติปัญญา ได้แก่ ความจริงทั้งหลาย ความคิด ขั้นตอนการคิดคำนวณ และสอนวิธีการเรียน
ได้แก่ ทักษะการอ่านการเขียน การศึกษาหาความรู้ การคิด เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนา

สันทัต สินธุพันธ์ประทุม (2548, หน้า 100) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนไว้ว่า ในปัจจุบัน ครูทำหน้าที่ผูกขาดการถ่ายทอดความรู้ ผูกให้ผู้เรียนทำตาม เน้นการท่องจำเนื้อหาวิชาไม่ได้แล้ว การสอนต้องเปลี่ยนมาเป็นการเรียนความรู้ ต้องเปลี่ยนมาเป็นการคิดวิธีการสอนที่ครูเคยเป็นศูนย์กลาง ต้องเปลี่ยนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องหาแนวทางให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้เอง รู้วิธีเรียนรู้ และรักที่จะเรียนรู้ บทบาทที่ครูได้รับ เรียกว่าผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้จัดระบบการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร ตลอดจนการวางแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือก ผลัด และใช้สื่อการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์ รวมไปถึงการจัดระเบียบวินัยในชั้นเรียนอีกด้วย
2. เป็นผู้จัดบรรยากาศ หรือสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ ด้านกายภาพ ได้แก่ การจัดชั้นเรียน วัสดุอุปกรณ์ แสงสว่าง ระบบเสียง ให้ผู้เรียนรู้สึกสบายและอยากเรียน ส่วนด้านจิตวิทยา ได้แก่ การจัดชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยน

ประสบการณ์ความคิดเห็น ส่งเสริมการกล้าคิด กล้าทำ กล้าริเริ่ม ให้โอกาสผู้เรียนได้ประสบความสำเร็จทุกคน

3. เป็นผู้ชี้แนะหรือแนะแนวทางให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ โดยการสังเกต สืบถาม ทดลอง วิเคราะห์ จนพบคำตอบ ซึ่งเป็นวิธีการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง

4. เป็นผู้นำเสนอในเรื่องที่มีความซับซ้อน ซึ่งผู้เรียนอาจประสบปัญหาถ้าจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย และไม่เคยมีความรู้ มาก่อน ครูพิจารณาแล้วว่าควรเป็นผู้ที่นำเสนอเรื่องนั้นด้วยตนเอง

5. เป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อพร้อมที่จะเข้าใจ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนหรือแก้ไขบางอย่างเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น

6. เป็นผู้เสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ครูต้องการและเป็นการย้ำให้ผู้เรียนมั่นใจในการกระทำของตนเอง จะได้พัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น ครูควรเลือกโอกาสในการเสริมแรงให้เหมาะสม

7. เป็นผู้ถามคำถาม การถามคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเป็นและเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูสามารถใช้พัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน คำถามที่ใช้จึงควรที่จะหลากหลาย และใช้ความคิดในระดับสูงในการตอบ

8. เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้เรียนเมื่อลงมือปฏิบัติสิ่งใดย่อมต้องการทราบผลของการกระทำของตนครูจึงควรบอกผลการกระทำให้แก่ผู้เรียนโดยเร็วเพื่อให้ผู้เรียน มีกำลังใจ หรือแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันทั่วทั้งที่ ครูควรมีวิธีให้ข้อมูลย้อนกลับที่ส่งเสริมการเรียนรู้

2.2 ขอบข่ายของครูผู้สอน

วิจิตร ศรีสอาน (2538, หน้า 87) ได้กล่าวถึงขอบข่ายด้านการบริหารงานบุคคลไว้ดังต่อไปนี้ การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาต่าง ๆ รวมทั้งสถานศึกษาในระดับปฐมวัยมีขอบข่ายการบริหารงานบุคคล ที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 ขั้นตอน และในแต่ละขั้นตอนมีกิจกรรมย่อยดังนี้คือ

1. การกำหนดความต้องการด้านบุคลากร ซึ่งเป็นกิจกรรมขั้นแรกของการบริหารงานบุคคลมีกิจกรรมย่อย 2 กิจกรรม คือ

1.1 การวิเคราะห์งาน เป็นกระบวนการขั้นต้น ที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะทำให้สามารถทราบความต้องการอัตรากำลัง ทั้งทางด้านปริมาณ และคุณภาพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.2 การวางแผนกำลังคน เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบชนิด จำนวนของตำแหน่งงานและบุคลากรที่ต้องการ รวมทั้งโครงสร้างของคำตอบแทน เพื่อจัดเป็นแผนกำลังคนของสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งจะนำไปสู่การเริ่มต้นเพื่อหาคนมาบรรจุ

2. การตอบสนองความต้องการด้านบุคลากร เมื่อกำหนดความต้องการบุคลากรเป็นกรอบอัตรากำลังไว้แล้ว การบริหารงานบุคคล ต้องทำหน้าที่จัดหาคนที่มีความรู้ความสามารถ เข้าทำงาน ซึ่งมีกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรมคือ

2.1 การสรรหาบุคลากร เป็นขั้นตอนของการสรรหาคนที่ดี มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับตำแหน่ง พร้อมทั้งจะทำงาน ให้เข้ามาสมัครงาน ในตำแหน่งต่าง ๆ ของสถานศึกษาปฐมวัย

2.2 การสรรหาบุคลากร เป็นขั้นตอนของการกำหนดพิธีการต่าง ๆ ที่ จะใช้เป็นเครื่องมือในการวัดความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และคุณลักษณะของบุคคล เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่ง

2.3 การจัดและจูงใจบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนของการมอบหมาย งานให้บุคคลตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง ความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และ ประวัติการทำงาน นอกจากนี้ ควรจะต้องมีการประชุมเพื่อให้อบรมและแนวปฏิบัติที่บุคลากร ใหม่ควรรู้

3. การพัฒนาและธำรงรักษาบุคลากร เป็นกิจกรรมสำคัญ ที่ต้องทำอยู่ ตลอดเวลา ที่บุคลากรปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรมคือ

3.1 การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นกลไกในการติดตาม กำกับและ ควบคุมเพื่อให้แน่ใจในประสิทธิภาพของบุคลากรที่มีอยู่รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาความดี ความชอบและการเลื่อนตำแหน่ง

3.2 การพัฒนาบุคลากร เป็นกิจกรรมที่ทางด้านการบริหารงานบุคคล จัดทำขึ้น เพื่อมุ่งที่จะส่งเสริมความรู้ ทักษะ และความสามารถให้กับบุคลากร ซึ่งอาจทำได้ทั้ง เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

3.3 การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นการ จัดบริการ และการสงเคราะห์ต่าง ๆ ให้กับบุคลากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดแรงจูงใจ และ กำลังใจที่ดีอันจะมีผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานโดยตรง

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2539,หน้า16) ได้กำหนดระเบียบคุรุสภาว่าด้วย จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ไว้ว่า

1. ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และ ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า

2. ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน เสริมสร้างความรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้อง ดีงาม ให้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3. ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ทั้งกาย วาจาและจิตใจ

4. ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์

5. ครูต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์ อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช่ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์แก่ตนโดยมิชอบ
6. ครูย่อมพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ
7. ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู
8. ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์
9. ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ พัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542, หน้า4) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครู ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ดังนี้

1. พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่น
 2. จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน พัฒนาตามธรรมชาติ เต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 3. ดำเนินการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง
 4. ดำเนินการวิจัย และพัฒนานวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยีในการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
 5. ส่งเสริมการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
 6. ปลุกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ กระตือรือร้น และแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต
 7. พัฒนาตนเองให้มีความพร้อมตามมาตรฐานวิชาชีพครู
- ในด้านครูผู้สอนที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาซึ่งนำมาสรุปได้ดังนี้
1. ทำการสั่งสอนอบรมนักเรียน ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และนโยบายของทางราชการ
 2. อบรม สั่งสอนเผยแพร่ความรู้ ปลุกฝังวัฒนธรรมค่านิยม เอกลักษณ์ไทย
 3. เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ทอดทิ้ง หรือละทิ้งหน้าที่การงาน
 4. เป็นผู้จัดระบบการเรียนการสอนเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร ตลอดจนการวางแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้
 5. เป็นผู้จัดบรรยากาศ หรือสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ ด้านกายภาพ และในด้านจิตวิทยา

6. เป็นผู้ชี้แนะหรือแนะแนวทางให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ โดยการสังเกต สืบถาม ทดลอง วิเคราะห์ จนพบคำตอบ ซึ่งเป็นวิธีการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง
7. เป็นผู้นำเสนอในเรื่องที่มีความซับซ้อน ซึ่งผู้เรียนอาจจะประสบปัญหา ถ้าจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย
8. เป็นผู้เสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ควรต้องการ และเป็นการย้าให้ผู้เรียนมั่นใจในการกระทำของตนเอง จะได้พัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น
9. ปลุกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กระตือรือร้น และแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต
10. ดำเนินการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เน้นประเมินตามสภาพจริง

3. ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

3.1 ความหมายด้านสภาพแวดล้อม

อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลอย่างสมบูรณ์เพราะเหตุนี้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนจึงต้องมีการจัดให้อยู่ในสภาพดี ถูกหลักวิชา เพื่อเอื้อต่อกิจกรรม การเรียนการสอน และดึงดูดความสนใจแก่นักเรียนและผู้ปกครองให้รู้สึกนิยมชมชอบ ศรัทธา มีต้นไม้ร่มรื่น มีที่นั่งพักผ่อนเพียงพอ สะอาด ปราศจากมลภาวะเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในส่วนของสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนซึ่งเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของเด็กที่จะต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ควรเป็นสถานที่ๆ เด็กใช้เรียนรู้ เล่น พักผ่อน ให้ความอบอุ่นและความสะดวกสบายแก่เด็ก ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไว้หลายท่าน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536, หน้า 40) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับห้องเรียนไว้ว่า ห้องเรียนจะต้องโปร่ง มีการถ่ายเทอากาศที่ดี เพราะหากอากาศถ่ายเทไม่พอแล้วห้องเรียนจะร้อนอบอ้าว ทำให้เด็กเกิดการง่วงนอน ปวดศีรษะ มีน้ำมูก และเป็นเหตุให้โรคแพร่กระจายได้ง่ายขึ้นนอกจากนั้น ห้องเรียนจะต้องสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยไม่ชำรุดเสียหาย รวมทั้งจัดให้มีมุมต่าง ๆ ที่เด็กสามารถเลือกเล่นและทำกิจกรรมได้ด้วย

มนูญ ดนะวัฒนา (2543, หน้า 48) กล่าวถึงความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาปฐมวัยว่า การบริหารสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาปฐมวัยเป็นการดำเนินงานของบุคคลเกี่ยวกับการจัดเนื้อที่ วัสดุ อุปกรณ์ มวลประสบการณ์ ตลอดจนความสำคัญของบุคคลในสถานศึกษาที่จะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกันเพื่อให้ได้สภาพแวดล้อมที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาเด็กตามที่สถานศึกษากำหนด

3.2 ขอบข่ายของการจัดสภาพแวดล้อม

วัฒนา ปุณณฤทธิ (2536, หน้า 240) ได้ให้ขอบข่ายเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมไว้ดังต่อไปนี้

สภาพแวดล้อม มีขอบเขตใน 2 ส่วน คือ

1. สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับ อาคารสถานที่ บริเวณโดยรอบ รวมทั้งส่วนที่เป็นสนาม วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ การจัดเนื้อที่ และการใช้สอย ทั้งนี้การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ต้องตอบสนองต่อเป้าหมายในการ พัฒนาเด็ก โดยต้องคำนึงถึงความต้องการด้านสุขภาพอนามัย และมาตรฐานด้านความปลอดภัย สภาพแวดล้อมดังกล่าวได้แก่

- 1.1 การจัดห้องเรียนและห้องประกอบ
- 1.2 การจัดเนื้อที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ
- 1.3 การจัดบริเวณและเนื้อที่สำหรับเก็บวัสดุสิ่งของ
- 1.4 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ เครื่องมือเครื่องใช้
- 1.5 การจัดสถานที่เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านกายภาพ
- 1.6 การจัดบริเวณและเนื้อที่ว่าง
- 1.7 แสงสว่าง
- 1.8 การดูแลความปลอดภัย
- 1.9 ห้องอาหาร
- 1.10 ห้องน้ำห้องส้วม
- 1.11 โต๊ะ เก้าอี้
- 1.12 ห้องนอนและเครื่องใช้
- 1.13 ที่เก็บของส่วนตัว
- 1.14 ที่แสดงผลงาน
- 1.15 สีที่ใช้ในบริเวณต่าง ๆ
- 1.16 การประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

2. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมและประสบการณ์ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ กำหนดช่วงเวลาของการทำกิจกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เด็กต้องทำตลอดทั้งวัน ซึ่งมีอยู่ 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น การขับถ่าย การพักผ่อน และส่วนที่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ทั้งนี้จะต้อง คำนึงถึงความได้สัดส่วนระหว่างกิจกรรมประจำวันในแต่ละกิจกรรม ดังนั้นสภาพแวดล้อมด้าน กิจกรรมและประสบการณ์จึงเกี่ยวข้องกับ

- 2.1 บรรยากาศภายในสถานศึกษา
- 2.2 ประชากรในโรงเรียนทั้งเด็กและผู้ใหญ่
- 2.3 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กต่อเด็ก เด็กต่อผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ต่อผู้ใหญ่
- 2.4 ความรู้สึกที่มีต่อกฎระเบียบของห้อง
- 2.5 การจัดดำเนินการด้านสุขภาพอนามัย

2.6 การกำหนดระเบียบการปฏิบัติตาม

2.7 ระบบการจราจร

2.8 ระดับเสียง การกำหนดข้อตกลงด้านการใช้เสียง

2.9 การรักษาระเบียบข้อตกลงของห้อง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 10) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนไว้ดังต่อไปนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ

การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ควรจัดให้มีความอบอุ่นคล้ายบ้านมีพื้นที่ว่างให้เด็กได้เล่นและเคลื่อนไหวอย่างอิสระโดยไม่เป็นอันตรายเด็กสามารถทำงานได้ด้วยตนเองและทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มได้

2. สภาพห้องเรียน

ควรเป็นห้องขนาด 7 x 9 ตารางเมตร หรือ 6 x 8 ตารางเมตร ตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดห้องเรียนควรคำนึงถึงสี แสงสว่าง อากาศ ความสะอาด ความมีระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัย ความสะดวก ความสุข สนุกสนานสำหรับเด็ก

3. การจัดมุมประสบการณ์หรือมุมเล่นในห้องเรียน

ควรจัดมุมเล่นตามบริเวณต่าง ๆ ในห้องเรียน เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมศิลปะ มุมช่าง มุมธรรมชาติ หรือมุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ ฯลฯ ควรจัดแยกมุมที่ใช้เสียงดังและมุมที่ต้องการความสงบออกจากกัน

4. สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

ควรจัดให้มีสนามเด็กเล่นที่มีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นที่มีที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ ป่อทราย พร้อมอุปกรณ์การเล่น เช่น เครื่องตวง ถังน้ำพลาสติก เครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่ายและทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณอันตราย

3.3 การบริหารสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์

การบริหารสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ จะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ชาญชัย ยาจินตสมาจาร (2541, หน้า 154 – 187) ได้กล่าวถึงการบริหารสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ไว้เป็น 3 เรื่อง ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับตารางกิจกรรมประจำวัน การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน เป็นตารางกำหนดสิ่งที่เด็กจะต้องทำกิจกรรมทุกวันเหมือน ๆ กันจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกมั่นใจ เพราะรู้ว่าตนจะทำอะไร เกิดความอบอุ่นใจ และใช้ชีวิตในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุขถ้าการจัดสภาพที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวันของเด็ก มีการจัดอย่างเหมาะสม การดำเนินกิจกรรมจะเป็นไปอย่างราบรื่นสะดวก เด็กจะมีความรู้สึกพึงพอใจ เพราะได้รับการ

ตอบสนองสิ่งที่ต้องการ โดยนำมาพิจารณาในการจัดสภาพแวดล้อม ที่จะใช้ในการทำกิจกรรม เหล่านั้น ซึ่งได้แก่ส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ห้องน้ำ ห้องส้วม ควรอยู่ใกล้ห้องเรียน ต้องมีจำนวนที่นั่งต่อเด็ก 8 – 10 คน และควรมีการจัดช่วงเวลาและกลุ่มเด็กในการใช้ห้องน้ำด้วย

1.2 ห้องอาหาร การจัดห้องอาหารถ้าจัดแยกออกมาเป็นสัดส่วนเฉพาะก็จะเป็นสิ่งที่ดี ห้องอาหารควรที่จะอยู่ใกล้กับครัว โต๊ะ – เก้าอี้ ต้องพอเหมาะได้สัดส่วนกับเด็ก เพื่อที่เด็กจะได้นั่งสบาย

1.3 ห้องนอน ห้องนอนเป็นห้องที่ต้องการความเงียบสงบ ไม่ถูกรบกวน ด้วยเสียง แสง และกลิ่น

2. การจัดสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับลักษณะกิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อม แบบนี้เป็นการจัดที่คำนึงถึงกิจกรรมของเด็กปฐมวัย ซึ่งรูปแบบของการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นจะมีกิจกรรมอยู่ 2 ชนิด คือ กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

2.1 กิจกรรมกลุ่มใหญ่ คือ กิจกรรมที่เด็กทั้งชั้นร่วมทำในเวลาเดียวกัน ซึ่งในการจัดสภาพแวดล้อม จะต้องเป็นสถานที่ที่มีพื้นที่พอที่จะสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่าง สะดวก

2.2 กิจกรรมกลุ่มย่อย คือ กิจกรรมที่เด็กได้เล่นและทำงานร่วมกันเป็น กลุ่มตั้งแต่ 2 – 5 คน มักเป็นการเล่นกิจกรรมตามมุม ควรที่จะจัดมุมเล่นต่าง ๆ ไว้ อย่างเหมาะสม เด็กได้มีการพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน

2.3 กิจกรรมรายบุคคล คือ กิจกรรมที่เด็กเล่นตามลำพัง เช่น การอ่าน หนังสือ เล่นเกมการศึกษา ฝึกประสบการณ์ กิจกรรมนี้จะอยู่ที่มุมต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อม ควรจัดให้น่าสนใจ ตอบสนองกิจกรรม

3. หลักการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การจัดสภาพแวดล้อม ที่มุ่งเน้นให้เด็กได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้เด็กมีความกระตือรือร้น สนใจและอยากรู้อยากเห็น ชาญชัย อาจิณสมมาตร (2541, หน้า 168) ได้เสนอหลักการไว้ดังนี้

3.1 สภาพแวดล้อมนั้นต้องสามารถใช้ได้ในสถานการณ์จริง โดยสามารถที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบและลักษณะในการจัดได้หลากหลาย

3.2 เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมนั้น จะต้องคำนึงถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามแผนการจัดประสบการณ์ของสถานศึกษา

3.3 สุขภาพและความปลอดภัยในการจัดสภาพแวดล้อมที่จะให้สอดคล้องกับกิจกรรมต้องอยู่บนพื้นฐานด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย

3.4 การจัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองกิจกรรมสำหรับเด็กพิเศษ ในกรณี ที่สถานศึกษามีเด็กพิเศษเรียนรวมด้วยจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะกับเด็กกลุ่มนี้ด้วย เช่น ที่นั่ง การจัดวัสดุอุปกรณ์ที่เด็กสามารถหยิบจับได้ เป็นต้น

3.5 ความยืดหยุ่นและเหมาะสม สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับกิจกรรม ประจำวันต้องสอดคล้องกันในขณะเดียวกันกิจกรรมที่จัดจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น ในการจัดสภาพแวดล้อมไม่ควรจัดตายตัว กิจกรรมที่จัดและสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการ จัดกิจกรรมจึงต้องปรับให้เหมาะสมกันด้วย

การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ดี สวยงาม สะอาดร่มรื่น ปลอดภัย ผลภาวะนั้นจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งจะต้องตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็ก ในการดำรงชีวิต และทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการโดยรวมของเด็กเป็นสำคัญซึ่ง สรุปเป็นส่วนที่สำคัญได้ดังนี้

1. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนจึงต้องมีการจัดให้อยู่ในสภาพดี ถูกหลักวิชา เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อเอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอน และ ดึงดูดความสนใจแก่นักเรียนและผู้ปกครองให้รู้สึกนิยมชมชอบ
2. สถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ของเด็กที่จะต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ควรเป็น สถานที่ ๆ เด็กใช้เรียนรู้ กิน เล่น พักผ่อน ให้ความอบอุ่นและความสะดวกสบายแก่เด็ก
3. ห้องเรียนจะต้องสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ชำรุดเสียหาย มีที่ทิ้งขยะ เพียงพอ รวมทั้งจัดให้มีมุมต่าง ๆ ที่เด็กสามารถเลือกเล่นและทำกิจกรรมได้ด้วย
4. การจัดห้องเรียน ควรคำนึงถึงสี แสงสว่าง อากาศ ความสะอาด ความมี ระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัย ความสะดวก ความสุข สนุกสนานสำหรับเด็ก
5. ควรจัดให้มีสนามเด็กเล่นที่มีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ททราย หญ้า พื้นที่มีที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์การเล่น
6. มีห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
7. บรรยากาศร่มรื่น สะอาด สวยงาม และมีความปลอดภัย
8. อาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ มีความมั่นคงและแข็งแรง
9. มีเครื่องเล่นสนามเพียงพอและปลอดภัย
10. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ต้องตอบสนองต่อเป้าหมายในการ พัฒนาเด็กและต้องคำนึงถึงความต้องการด้านอนามัย และมาตรฐานด้านความปลอดภัย

4. ด้านการบริการนักเรียน

4.1 ความหมายของการบริการนักเรียน

โรงเรียนเป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่นักเรียนดังนั้นจึงเป็นภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน และคณะครูทุกคนในโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการทุกอย่างเพื่อบริการนักเรียนให้ได้รับความสะดวก

ในทุกด้าน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ที่มีประสิทธิภาพ ได้มีผู้ให้ความหมายของด้านการบริการนักเรียนไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของการบริการนักเรียนว่า การบริการนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักเรียน ซึ่งจัดบริการให้นักเรียนระดับปฐมวัย เพื่ออำนวยความสะดวกปลอดภัย ให้ผลเต็มที่ต่อการเพิ่มพูนความสมบูรณ์และประสบการณ์ชีวิตโดยตรงแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอน การบริการนักเรียน ได้แก่ การจัดบริการด้านโภชนาการ การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัย และการจัดบริการด้านความปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 5) ให้ความหมายของงานกิจการนักเรียนว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน และกิจกรรมนักเรียนทั้งหมด ยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลมากยิ่งขึ้น

กูด (Good, 1973, p.563) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบริการนักเรียนว่า เป็นการบริการของสถาบันแก่นักเรียนนักศึกษา ทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม โดยให้คำปรึกษาในด้านการบริหาร และสวัสดิการ

สรุปว่าความหมายของการบริหารงานบริการนักเรียนนั้น เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนโดยตรงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา ที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2 จุดมุ่งหมายและขอบข่ายการบริการนักเรียนในสถานศึกษาปฐมวัย

4.2.1 จุดมุ่งหมายของงานบริการนักเรียนในสถานศึกษาปฐมวัย

กาญจนา ศรีภพสินธุ์ (2535, หน้า 145) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาปฐมวัยไว้ว่า สถานศึกษาปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายในการจัดการบริการนักเรียนที่แตกต่างจากการศึกษาในระดับอื่นออกไปบ้าง เนื่องจากสถานศึกษาในระดับปฐมวัย จัดได้ว่าเป็นบ้านหลังที่สองของเด็กปฐมวัย สถานศึกษาต้องให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ และให้บริการเด็กอย่างเต็มที่ งานบริการนักเรียนในสถานศึกษาปฐมวัยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 6 ประการคือ

1. เพื่อให้บริการในด้านความสะดวกแก่เด็กและผู้ปกครอง
2. สร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองในด้านสุขภาพและความปลอดภัย
3. เพื่อเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็ก นอกเหนือจากการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียน
4. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพให้แก่เด็ก
5. เพื่อช่วยป้องกันปัญหาและการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นแก่เด็ก
6. เพื่อบริการแก่เด็กโดยตรง

4.2.2 ขอบข่ายของงานบริการนักเรียนในสถานศึกษาปฐมวัย

วิณี ชิดเชิดวงศ์ (2537, หน้า 122 – 154) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานบริการนักเรียนในสถานศึกษาปฐมวัยไว้ว่างานบริการนักเรียนในสถานศึกษาปฐมวัยแบ่งออกเป็น 3 งาน ซึ่งครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. งานการรับนักเรียน

1.1 งานรับนักเรียนในสถานศึกษาปฐมวัยทั้งที่เป็นของรัฐ และของเอกชน จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ เขตบริการ สำมะโนนักเรียน และการรับนักเรียนเข้าเรียน งานเหล่านี้ผู้บริหารการศึกษาไม่จำเป็นจะต้องดำเนินการเองสามารถมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบตามลำดับชั้นลงมาดำเนินการ

การจัดทำเขตบริการ หมายถึง เขตความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องรับเด็กจากหมู่บ้าน ตำบลรอบ ๆ สถานศึกษาในรัศมี 3,000 เมตร หรือมากกว่านั้นที่ผู้ปกครองสนใจและสมัครใจพาเด็กมาใช้บริการของสถานศึกษา กิจกรรมที่ต้องดำเนินงานในการบริหารเรื่องนี้คือ การจัดทำโครงการสำรวจ ภูมิสำเนาเด็ก รวบรวมสถิติเด็กปฐมวัยในเขต จัดทำแผนที่เขตบริการและรายงานข้อมูล

1.2 งานทะเบียนและระเบียน กระทรวงศึกษาธิการได้มีกำหนดให้โรงเรียนทุกแห่งของรัฐและเอกชนจัดทำงานทะเบียน ซึ่งประกอบด้วย ทะเบียนนักเรียน บัญชีเรียกชื่อ ระเบียนนักเรียน

ทะเบียนนักเรียน เป็นข้อมูลของนักเรียนที่รวบรวมได้ตั้งแต่เข้ารับการศึกษาคือ ข้อมูลที่ต้องระบุไว้ในทะเบียนนักเรียนมีดังนี้ ชานุมิ เรื่องเดิม รายงานรับ รายงานจำหน่าย หมายถึงเหตุ

บัญชีเรียกชื่อ ผู้บริหารต้องตรวจสอบการมาเรียนของเด็กที่ครูประจำชั้นสำรวจทุกเดือน และต้องลงนามกำกับทุกครั้ง

ระเบียนนักเรียน เป็นทะเบียนประวัติของเด็กโดยละเอียดที่ครูประจำชั้นจะต้องทำบันทึก และจัดเก็บข้อมูลพร้อมส่งมอบให้ครูประจำชั้นในชั้นที่สูงขึ้น ข้อมูลหรือรายงานของเด็กมี 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ ประวัติสุขภาพ ชื่อผู้ปกครองและที่อยู่ โรคประจำตัว และข้อมูลเกี่ยวกับเด็กโดยตรง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นพฤติกรรม ของเด็ก ส่วนที่ 2 คือ ระเบียนสะสม เป็นข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ ข้อมูลประเภทนี้แสดงให้เห็นการพัฒนาของเด็กในแต่ละวัน ซึ่งครูจะสะสมเก็บข้อมูลพฤติกรรมตัวอย่าง

1.3 งานปฐมนิเทศ การปฐมนิเทศผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เป็นสิ่งจำเป็นที่ทางสถานศึกษาต้องจัด โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ปกครองได้ทราบกิจการและการดำเนินงานของสถานศึกษา นโยบายการจัดการศึกษา และแนวการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ เพื่อผู้ปกครองจะได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามนโยบายสถานศึกษา

2. งานบริการในสถานศึกษาปฐมวัย

2.1 งานด้านโภชนาการ และโครงการอาหารกลางวัน งานบริการด้านอาหารในสถานศึกษาปฐมวัยมีรูปแบบการจัดที่เป็นหลัก 2 ประเภท คือ การจัดอาหารเต็มรูปแบบและอาหารเสริม

การจัดอาหารเต็มรูปแบบ หมายถึง การจัดอาหารครบชุด ข้าวหวาน และเครื่องดื่มให้แก่เด็ก รวมทั้งอาหารว่างในเวลาเช้า และอาหารว่างในเวลาบ่าย

การจัดอาหารเสริม หมายถึง อาหารที่เพิ่มเติมให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อให้ได้อาหารที่มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย การบริการอาหารเสริมจัดอาหารได้ 4 ประเภทคือ อาหารคาว อาหารหวาน เครื่องดื่ม และอาหารว่าง

2.2 งานบริการด้านสุขอนามัย งานบริการด้านสุขอนามัยในสถานศึกษาปฐมวัย มีขอบข่ายดังต่อไปนี้

2.2.1 การตรวจสุขภาพ การตรวจสุขภาพเป็นบริการระยะเริ่มแรกที่เด็กปฐมวัยเข้ามาในสถานศึกษาจนจบการศึกษา หมายถึง การตรวจความสะอาดของร่างกาย การวัดสายตา การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง และการตรวจสุขภาพฟัน โดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องและทำหน้าที่หลายฝ่าย คือ การตรวจสุขภาพโดยแพทย์ การตรวจสุขภาพฟันโดยทันตแพทย์ การตรวจสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่อนามัยหรือพยาบาล และการตรวจสุขภาพโดยครู

2.2.2 การบริการน้ำสะอาด สถานศึกษาปฐมวัย ควรจัดน้ำที่สะอาดไว้ให้นักเรียนดื่มและนอกจากดื่ม ก็ยังจำเป็นที่ต้องมีน้ำใช้สำหรับปรุงอาหาร ทำความสะอาดร่างกาย และน้ำในห้องน้ำ ห้องส้วมที่สะอาด ภาชนะสำหรับน้ำดื่มควรเป็นภาชนะส่วนตัวไม่ใช้ร่วมกัน

2.2.3 การจัดห้องพยาบาล และการปฐมพยาบาล สถานศึกษาควรที่จะจัดห้องหรือสถานที่ที่เป็นห้องพยาบาล เพื่อเป็นการให้การปฐมพยาบาลแก่เด็ก หรือเป็นที่พักเมื่อเวลาเจ็บป่วย

2.2.4 การควบคุมโรคติดต่อ สถานศึกษาปฐมวัย ต้องป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ โดยมีการตรวจหาผู้ป่วยและแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีหน้าที่โดยตรง และการให้ภูมิคุ้มกันโรคแก่เด็กปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นที่ทางโรงเรียนจะต้องดูแลด้วย

2.2.5 การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เป็นงานที่ผู้บริหารจะต้องควบคุมดูแล ปรับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ดี สะอาดถูกสุขลักษณะ มีระเบียบเรียบร้อย สิ่งแวดล้อมในที่นี้หมายถึง ห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณภายในอาคารและนอกอาคาร แสงสว่าง อากาศ ที่สำหรับดื่ม น้ำ และกักเก็บน้ำที่สะอาด

2.3 งานด้านความปลอดภัย งานบริการด้านความปลอดภัยเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งในสถานศึกษาปฐมวัย เพราะเด็กปฐมวัยไม่อยู่นิ่ง ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องเน้นการสร้างความเข้าใจให้แก่เด็กในด้านการฝึกการดูแลรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในขณะ

เข้ามโรงเรียน และการใช้อุปกรณ์ต่างๆช่วยการบริการด้านความปลอดภัยโดยพิจารณาจากแนวคิดของนักการศึกษาต่าง ๆ พอที่จะสรุปได้ 4 ประการดังนี้

2.3.1 การบริการความปลอดภัยระหว่างเดินทาง ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องความปลอดภัยในเรื่องการข้ามถนน การขึ้นรถโดยสาร การขึ้นรถโรงเรียน ความปลอดภัยขณะทัศนศึกษา

2.3.2 การบริการความปลอดภัยในสถานศึกษา จะครอบคลุมถึงด้านความปลอดภัยต่าง ๆ นอกห้องเรียน และภายในห้องเรียน

2.3.3 การบริการความปลอดภัยจากบุคคล เป็นความปลอดภัยจากพวกมิจฉาชีพหรือบุคคลอื่น เช่น ผู้อื่นที่มีไข้ผู้ปกครองมารับเด็กออกจากสถานศึกษา

2.3.4 บริการให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษา ให้ครอบคลุมถึง วิธีการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย การป้องกันอุบัติเหตุ และการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย

2.4 งานด้านแนะแนว การแนะแนวในสถานศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารควรจะสนับสนุนให้ครูปฐมวัยมีความรู้ด้านนี้เพื่อสามารถช่วยเหลือเด็กปฐมวัยได้ถูกหลัก งานที่สำคัญและจำเป็นที่ต้องจัดให้สถานศึกษาปฐมวัย คือ

2.4.1 การบริการสำรวจเด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นบริการสืบหาข้อมูลของเด็กด้านต่าง ๆ เพื่อให้ครูหรือนักแนะแนว ได้รู้จักและเข้าใจเด็กมากขึ้นจะทำให้สะดวกในการช่วยเหลือแนะแนว

2.4.2 การบริการสนเทศ เป็นการบริการให้ความรู้ ข่าวสาร การบริการในรูปแบบนี้ในสถานศึกษาปฐมวัยมักจะทำให้ผู้ปกครองที่ต้องการรับบริการเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งได้แก่ด้านส่วนตัวและการปฏิบัติตน

2.4.3 การบริการให้คำปรึกษานับว่าเป็นหัวใจของการบริการแนะแนว เป็นกระบวนการทั้งหมดในการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา

2.4.4 การบริการติดตามผล เป็นบริการหลังจากเด็กหรือผู้ปกครองได้รับการแนะแนวแล้วเพื่อตรวจสอบดูผลการบริการแนะแนว

2.4.5 การบริการที่จัดให้แก่ครู เป็นบริการที่ช่วยให้ครูมีความรู้ และให้ความเข้าใจเด็กดีขึ้น

2.4.6 การบริการเกี่ยวกับการวิจัย ถ้าเป็นไปได้สถานศึกษาอาจจะส่งเสริมด้านงานวิจัยซึ่งอาจทำได้ในรูปของการสำรวจปัญหา ความต้องการ ปัญหาพฤติกรรมของเด็ก

3. งานกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในสถานศึกษาปฐมวัย

3.1 การให้บริการพิเศษ การให้บริการพิเศษ คือการให้ความสะดวกต่าง ๆ ยิ่งกว่าปกติซึ่งส่วนมากการบริการพิเศษนี้จะแพร่หลายเฉพาะสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน

ที่อยู่ในเมืองหรือกรุงเทพมหานครเท่านั้น บริการเสริมพิเศษ เป็นบริการด้านอาหาร นอกเวลา ทำการ คือ ช่วงเช้าหรือช่วงเย็น บริการรถรับ – ส่ง และบริการประกันอุบัติเหตุ

3.2 การให้บริการเสริมประสบการณ์ ในส่วนของงานเสริมประสบการณ์ ในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นงานที่สถานศึกษาจัดแล้วช่วยเสริมประสบการณ์ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้แก่เด็กอย่างกว้างขวาง ได้แก่ งานห้องสมุด ซึ่งควรมีหนังสือ หลาย ๆ ประเภท และงานเสริมประสบการณ์พิเศษ เช่น การพาเด็กทัศนศึกษา การเข้าค่าย กิจกรรมกีฬา กิจกรรมการแสดง การเสริมคอมพิวเตอร์และบริการสระว่ายน้ำ

3.3 การให้บริการด้านส่งเสริมความสามารถพิเศษ การส่งเสริมในด้าน ความสามารถพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษในแต่ละ ทางซึ่งจัดได้ 3 วิธี คือ การจัดกลุ่มพิเศษ การสอนเร่งและการสอนเสริม

จากความหมาย ความมุ่งหมายและขอบข่ายของการบริการนักเรียน ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีนักการศึกษาอีกหลายท่าน ได้กล่าวถึงการบริการนักเรียน ซึ่งโรงเรียนควรจัดบริการให้ นักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การจัดบริการสุขภาพอนามัย

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งในสังคม ซึ่งมีหน้าที่อบรม สั่งสอน ให้นักเรียนเกิดการ พัฒนาการ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เจริญเติบโต ทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศ ต่อไปในอนาคต การที่โรงเรียนจะดำเนินการให้บริการตามความมุ่งหมายดังกล่าวได้ จำเป็นต้อง คำนึงถึงเรื่องสุขภาพของเด็กเป็นอันดับแรก เพราะถ้าเด็กมีสุขภาพดีย่อมหมายถึงการเริ่มต้นที่ ดี ดังนั้นวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พัชรี สวนแก้ว (2536, หน้า 79) ได้กล่าวว่าการจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยของ โรงเรียนที่ควรจะมี มีดังต่อไปนี้

1. จัดทำประวัติสุขภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยการบันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการเจ็บไข้ได้ป่วยและการรับการรักษาพยาบาลแต่ละครั้งเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นต่อแพทย์ ในโอกาสที่จำเป็น

2. จัดให้มีการตรวจสุขภาพนักเรียน การตรวจสุขภาพ ควรจัดทำอย่างน้อย ปีละครั้ง โดยแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การตรวจร่างกายนี้ครอบคลุมถึง การตรวจสุขภาพจิต ตรวจวัดสายตา ความผิดปกติของหูและประสาทรับฟัง การตรวจฟัน การทำทะเบียนวัดความเจริญเติบโตของนักเรียน เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง ซึ่งควรทำทุกภาคเรียน

3. การควบคุมโรคติดต่อ ได้แก่ โรคที่มีเชื้อหรือพิษของเชื้อโรคซึ่งอาจถ่ายทอด จากคนหรือสัตว์ หรือแมลงไปสู่คนปกติได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โรงเรียนควรให้ความรู้ เกี่ยวกับอาการของโรค การติดต่อของโรค ตลอดจนการปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงโรคติดต่อ

4. การปฐมพยาบาล เป็นการให้ความช่วยเหลือขั้นต้น แก่นักเรียนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย เพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วยที่นักเรียนได้รับ ก่อนที่จะนำส่งโรงพยาบาล โรงเรียนควรจัดให้มีห้องพยาบาลพร้อมครุภัณฑ์ และจัดให้มียาประเภทต่าง ๆ ไว้ด้วย นอกจากนี้จะต้องมีครูหรือพยาบาลรับผิดชอบดูแลด้านการพยาบาล

5. การจัดสภาพแวดล้อม เป็นการจัดการควบคุมดูแลปรับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดีและถูกสุขลักษณะเพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีสภาวะทางกาย อารมณ์ และสังคมที่ดี ช่วยลดอุบัติเหตุ อีกทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยดีและมีสุขนิสัยที่ดีด้วย

สรุปได้ว่าในส่วนของการจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียนนั้นยังมีประเด็นของความสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญต่อตัวนักเรียน การจัดบริการสุขภาพช่วยให้นักเรียนได้รู้จักสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตของตนเอง มองเห็นความจำเป็นต่อการพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้สมบูรณ์ เพื่อการเรียนรู้ที่เต็มสติปัญญาและสังคมกับคนอื่นได้ดี

2. ความสำคัญต่อผู้ปกครอง การจัดบริการสุขภาพอนามัยโรงเรียนจะช่วยให้ผู้ปกครองมีความสบายใจขึ้น เพราะเกิดความมั่นใจว่า นอกจากจะส่งนักเรียนมาเรียนร่วมกับนักเรียนคนอื่นภายในสิ่งแวดล้อมที่แปลกใหม่แล้ว ยังเชื่อมั่นว่านักเรียนจะได้รับการดูแลเรื่องสุขภาพ

3. ความสำคัญต่อผู้บริหารโรงเรียน ในการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนได้บริหารการศึกษาได้สมบูรณ์ขึ้นเพราะได้ทำหน้าที่สำคัญครบทุกอย่าง คือการพัฒนานักเรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ได้อย่างครบถ้วน

4. ความสำคัญต่อสังคม การจัดบริการสุขภาพอนามัยมีผลช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีขึ้น นักเรียนสามารถเรียนและเล่นได้อย่างมีความสุข

5. ความสำคัญต่อประเทศชาติในด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนมีความสำคัญคือ ช่วยให้ประเทศชาติมีประชากรที่มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การบริการนักเรียนในด้านการจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยนักเรียน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เด็กเติบโตอย่างสมบูรณ์ในอนาคต

2. การจัดบริการรักษาความปลอดภัย

ความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการให้บริการและการป้องกันอันตรายแก่เด็กที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ตั้งแต่การเดินทางมาโรงเรียน ในโรงเรียน และเดินทางออกจากโรงเรียนไปสู่บ้าน ได้มีผู้อธิบายและให้ความเห็นไว้หลายท่านดังนี้

อารมณ สุวรรณपाल (2537, หน้า 133) กล่าวว่างานความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกระดับในสถานศึกษา จะต้องดูแลและรับผิดชอบ

ปัจจุบันระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยภายในสถานศึกษา และการป้องกันมิให้เด็กมีอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ ในขณะที่เด็กอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา ถูกกำหนดบังคับใช้ทั้งสถานศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการบริการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัย มีดังต่อไปนี้

1. ป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นต่อเด็กหรือบุคลากรในสถานศึกษา
2. รักษาความปลอดภัยให้แก่เด็ก บุคลากรขณะที่อยู่ในสถานศึกษาขณะเดินทางไปและกลับระหว่างบ้านกับสถานศึกษา
3. ให้ความรู้ในการป้องกันรักษาความปลอดภัยแก่ตนเองและผู้อื่น
4. ปลุกฝังนิสัย ในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัย แก่ทรัพย์สินของตนเอง และผู้อื่นให้เกิดเป็นนิสัยที่ดีและมีเจตคติที่ดีในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัย
5. สร้างความมั่นใจและความสบายใจให้แก่ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็ก

ดวงใจ ตระกูลช่าง (2538, หน้า 23) กล่าวว่า ในแต่ละวันมีนักเรียนที่ประสบอุบัติเหตุอยู่เสมอทั้งที่ร้ายแรงและไม่ร้ายแรงทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเป็นที่รวมของเด็ก จำนวนมากที่มาอยู่รวมกันเป็นระยะเวลานานถึง 7 - 8 ชั่วโมง ซึ่งเด็กแต่ละคนอยู่ในวัยที่ไม่อยู่นิ่ง ต้องลุกต้องนั่ง กระโดด ปีนป่าย ต่อสู้ อีกทั้งอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากสิ่งอันตรายอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องวางแผนอย่างเต็มที่ เพื่อก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยแก่นักเรียนทุกคน และต้องเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนในอาคารเรียน ความปลอดภัยของอาคารเรียนและสนามเด็กเล่น สำหรับพื้นที่โดยรอบของโรงเรียนก็นับว่าอยู่ภายใต้การเอาใจใส่ดูแลของผู้บริหารโรงเรียนอีกด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรได้จัดการบริการด้านการรักษาความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. บริเวณอาคารและภายในบริเวณอาคาร
2. สนามเด็กเล่น
3. การจราจรภายในและภายนอกโรงเรียน
4. ระบบการติดต่อสื่อสารภายใน
5. จัดยามหน้าประตูโรงเรียน

สรุปว่าการจัดบริการรักษาความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องมีการวางแผนระวางป้องกันอย่างเต็มที่เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีและปลอดภัยสำหรับนักเรียนให้ได้มากที่สุด

3. การจัดบริการแนะแนว

งานบริการแนะแนว เป็นงานหนึ่งซึ่งอยู่ในงานกิจการนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นงานที่สำคัญมาก ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจัดบริการแนะแนวขึ้นเพื่อช่วยเหลือ ให้คำแนะนำผู้ที่มี ประสพการณ์น้อยกว่าให้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดี ซึ่งมีนักวิชาการได้ศึกษาไว้ดังนี้

สุภากร ราชกรกิจ (2537, หน้า 13) กล่าวว่าควรจัดกิจกรรมและบริการแนะแนว ดังนี้

1. บริการแนะแนวคำชี้แจงและอธิบาย ให้นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะและขอบเขตของวิชาที่เรียน การเตรียมตัวเรียน การศึกษาค้นคว้า และปัญหาที่ควรแก้ไข
2. การบริการแนะแนววิธี และวิธีทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ แนะแนววิธีเรียนที่ดี รู้จักเทคนิคการอ่านหนังสือ การบันทึก การทำรายงาน การตอบคำถาม การใช้ห้องสมุด
3. บริการแนะแนวการจัดสภาพบรรยากาศ และการปรับตัวของนักเรียน แนะแนววิธีเตรียมสถานที่ดูหนังสือ การปรับปรุงวิธีเรียน การทำงานกลุ่มกับเพื่อน การควบคุมอารมณ์และพยายามปรับตัว
4. บริการแนะแนวการจัดเกมและกีฬา สร้างความสนใจ ส่งเสริมผลกำลัง โดยจัดเกมและศึกษาให้เล่นเพื่อเกิดนันทนาการ และผ่อนคลายความเครียดจากการเรียน
5. บริการแนะแนวการใช้เวลาว่างและด้านสังคม รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม รู้จักแบ่งเวลาเรียน วางตัวเหมาะสม รู้คุณค่าของชีวิต มีคุณธรรม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
6. บริการแนะแนวกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ รวมถึงการแนะแนววิธีการสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่ม การอยู่ร่วมกัน มีความรัก สามัคคี อดทน เสียสละและให้อภัย
7. บริการแนะแนวให้โอกาสในการศึกษาต่อสถาบันอื่น แนะแนววิธีการศึกษาต่อและแนะโอกาสเรียนต่อตามความถนัด

จอร์ตัน (Gorton, 1983 pp.381-382) กล่าวว่า การที่จะให้งานแนะแนวในโรงเรียนประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารควรจัดบริการแนะแนวในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในเรื่องพัฒนาการของเด็ก
2. ให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับข้อคิดเห็น อันจะช่วยให้เด็กมีความเจริญก้าวหน้าไปสู่การมีศักยภาพสูงสุด
3. จัดให้บริการสารสนเทศต่าง ๆ แก่ผู้ปกครอง
4. บริการรวบรวมข้อมูลและให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกต้องแก่ผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า การจัดบริการแนะแนวจึงเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่ง ในระบบการจัดการศึกษาที่โรงเรียนต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการจัดกิจกรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4. การจัดการบริการโภชนาการ

พื้นฐานของการมีพัฒนาการด้านร่างกายที่ดีนั้น ซึ่งนอกเหนือจากการออกกำลังกาย และการพักผ่อนแล้วก็คือการได้รับปริมาณสารอาหารที่ครบถ้วน เพื่อให้อวัยวะทุกส่วน โดยเฉพาะสมองได้เจริญเติบโตอย่างปกติ มีผู้ศึกษาในเรื่องการจัดการบริการโภชนาการไว้ดังนี้

วราภรณ์ รักวิจัย (2535, หน้า 61 – 65) กล่าวว่า เด็กอนุบาลเป็นวัยที่ต้องการอาหารถูกสัดส่วนและปริมาณที่เพียงพอ ดังนั้นนอกจากจะจัดอาหารที่มีคุณค่า มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่แล้ว ควรให้เด็กได้รับประทานอาหารในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายด้วย และที่สำคัญในเรื่องของความสะอาดก็ควรที่จะเน้นให้มาก เพราะว่าแม้อาหารจะดีมีประโยชน์เพียงใด หากไม่สะอาดก็จะทำให้เกิดโรคได้

อัญญาณี เลชะกุล, และดวงสมร สุยะสุนานนท์ (2536, หน้า 165) ได้ศึกษาภาวะทางโภชนาการ พบว่า

- วัยทารก เซลล์สมองเจริญร้อยละ 63 ของผู้ใหญ่
- อายุ 1 ปี เซลล์สมองเจริญร้อยละ 83 – 86 ของผู้ใหญ่
- อายุ 3 ปี เซลล์สมองเจริญร้อยละ 90 ของผู้ใหญ่
- อายุ 6 ปี เซลล์สมองเจริญสมบูรณ์เต็มที่เท่าผู้ใหญ่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536, หน้า 167) ได้ให้หลักการจัดบริการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัยว่า อาหารต้องมีคุณค่า มีสารอาหารครบ 5 หมู่ในแต่ละมื้อ มีสีสันทนารับประทาน ไม่ซ้ำซาก เหมาะสมกับวัยของเด็ก และควรให้เด็กดื่มนมเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 1 – 2 แก้ว ควรจะฝึกมารยาทในการรับประทานอาหารให้เด็กตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียน

อารมณ สุวรรณपाल (2537, หน้า 118) กล่าวถึงงานโภชนาการของสถานศึกษาปฐมวัย มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก เพราะเป็นช่วงที่ร่างกายเด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างรวดเร็ว และจะไปได้ด้วยดีเมื่อเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง

ดังนั้น เรื่องของอาหารจึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี เพราะถ้าเด็กได้รับสารอาหารไม่เพียงพอในระยะนี้จะทำให้การเจริญเติบโตของสมองเป็นไปได้ช้าจะส่งผลให้การเพิ่มพูนทางสติปัญญาเป็นไปได้น้อยนอกจากนี้จะสังเกตได้ว่าเด็กที่ขาดอาหารจะมีอาการหิวโหย อ่อนเพลีย ทำให้ขาดสมาธิ ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน จากความสำคัญดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาควรเอาใจใส่ และให้ความสนใจต่ออาหารที่จัดให้แก่เด็กด้วย

สำหรับน้ำที่จัดไว้ให้เด็กดื่มนั้น นิตยา สุวรรณศรี (2535, หน้า 127) กล่าวว่า ถ้าเป็นเครื่องกรองน้ำ สามารถทำให้น้ำเย็นและใช้วิธีกวด จะทำให้เด็กได้ดื่มน้ำที่สะอาดและไม่เปลืองน้ำ หากไม่มี โรงเรียนอาจจัดน้ำไว้ให้ดื่มในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด โดยมีก๊อกสำหรับเปิดน้ำใช้เพื่อป้องกันมิให้เด็กนำถ้วยไปดื่กในภาชนะ ซึ่งจะทำให้หน้าสกปรก

นอกจากนี้ยังมีบริการรถรับส่งนักเรียนซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ เช่นเดียวกับการบริการด้านอื่นๆ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกแก่ ผู้ปกครอง โดยมีผู้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

นิตยา สุวรรณศรี (2535, หน้า 167) ได้กล่าวว่า รถยนต์ หมายถึง รถบรรทุก หรือรถโดยสารที่ขับบนท้องถนน ซึ่งบรรทุกผู้โดยสารหรือสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งผู้ที่ถือพวงมาลัย

เรียกว่าคนขับและผู้ที่นั่งในรถเรียกว่าผู้โดยสารรถยนต์จะมีรูปร่างและสีแตกต่างกัน ประกอบด้วยเครื่องยนต์ ซึ่งอาจจะใช้น้ำมันเบนซิน ดีเซล แก๊ส และแบตเตอรี่ ครอบครวัส่วนใหญ่จะมีรถยนต์สำหรับใช้เดินทางไปในที่ต่างๆรถยนต์ที่ปลอดภัยจะต้องมีเข็มขัดนิรภัย ผู้ขับรถจะต้องเอาใจใส่ผู้โดยสารเป็นอย่างดี ต้องได้รับใบอนุญาตการขับขี่จากกรมการขนส่งทางบก และต้องปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของผู้ขับขี่และผู้โดยสาร

พัชรี สวนแก้ว (2536,หน้า85) กล่าวว่า ปัจจุบันมีหลายครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องการรับส่งเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล ดังนั้นในกลุ่มผู้ปกครองจึงอาจรวมกลุ่มจัดเวรรับส่งเด็กในเส้นทางเดียวกันอันจะเป็นการประหยัดเวลา และให้ความสะดวกแก่ผู้ปกครองที่มีปัญหา ซึ่งนอกจากจะรับส่งเด็กแล้ว จะรวมไปถึงการบริการขนส่งคนเจ็บ หรือคนพิการในหมู่ผู้ปกครองกันเองก็ได้

สิริกุล จิววรรณ (2546,หน้า 34) กล่าวว่า การบริการรับส่งนักเรียนนั้นรถจะต้องอยู่ในสภาพปลอดภัย มีอุปกรณ์ภายในรถเหมาะสมกับวัยของเด็ก รถมีสภาพเหมาะสม เช่น ที่นั่งเหมาะสมกับเด็ก เข็มขัดนิรภัย ชะแลง ขวาน เครื่องดับเพลิง เป็นต้น พนักงานขับรถต้องมีใบอนุญาตขับขี่ และได้รับการอบรมจากกรมการขนส่งทางบก ต้องมีบุคลากรดูแลเด็กในรถอย่างน้อย 1 คน และต้องไม่ปล่อยให้เด็กอยู่ในรถตามลำพัง ยานพาหนะที่ใช้รับส่งเด็กจะต้องได้รับอนุญาตและมีการตรวจสอบดูแลรักษาสภาพรถให้ใช้การได้ดีอยู่เสมอ

สรุปว่า ด้านการบริการนักเรียนนั้นเป็นภารกิจที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้นักเรียนได้รับความสะดวก ในทุกด้านนักเรียนมีความรู้สึกที่ดี ต่อการมาเรียนหนังสือ ได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน รู้สึกปลอดภัย มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง รักการออกกำลังกาย อาหารและน้ำดื่มสะอาด นักเรียนได้รับคุณค่าทางโภชนาการ นักเรียนเป็นผู้ที่มีสุขนิสัยที่ดี สภาพของเครื่องเล่นสนามปลอดภัย คณะครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในทุกสถานที่ภายในโรงเรียน และมีการประกันภัยคุ้มครองในทุเวลา ซึ่งสามารถสรุปความสำคัญองงานด้านการบริการนักเรียนได้ดังนี้

1. เป็นงานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน และกิจกรรมนักเรียนทั้งหมด ยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียน การสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลมากยิ่งขึ้น
2. เป็นการให้บริการในด้านความสะดวก แก่เด็กและผู้ปกครอง และเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองในด้านสุขภาพและความปลอดภัย
3. ขอบข่ายของการบริการนักเรียนในด้านการรับนักเรียนได้แก่
 - 3.1 งานการรับนักเรียน
 - 3.2 งานทะเบียนและระเบียน
 - 3.3 งานปฐมนิเทศ
4. ขอบข่ายของงานบริการในสถานศึกษาปฐมวัย

4.1 งานด้านโภชนาการ และโครงการอาหารกลางวัน

4.2 งานด้านสุขอนามัย

4.3 งานด้านความปลอดภัย

4.4 งานด้านแนะแนว

5. งานกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในสถานศึกษาปฐมวัย

5.1 การให้บริการพิเศษ

5.2 การให้บริการเสริมประสบการณ์

5.3 การให้บริการด้านส่งเสริมความสามารถพิเศษ

5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 53 ระบุไว้ว่า... เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและศึกษาอบรมจากรัฐ... และมาตรา 80... รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน...เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 มีหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น มาตรา 13 (1) บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาบุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแล มาตรา 14 (1)บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์สนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

นโยบายและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย (0 – 5 ปี) พ.ศ.2546 – 2550 กำหนดไว้ว่า พัฒนาเด็กปฐมวัย ช่วงอายุ 0 – 5 ปี ทุกคนอย่างเต็มศักยภาพและมีคุณภาพเต็มที่ โดยให้ครอบครัวเป็นแกนหลักและให้ผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กและทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดบริการ และสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและเหมาะสมกับเด็กตามวัย

5.1 ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และเป็นองค์กรในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ชุมชนโรงเรียนกับผู้ปกครอง จะต้องมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่ายเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กครูและผู้ปกครองจะต้องทำงานประสานกันมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน รับทราบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวเด็กร่วมกัน จะช่วยให้เด็กก้าวไปสู่ความสำเร็จก้าวหน้าในชีวิต จึงถือได้ว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยมีผู้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

หรรษา นิลวิเชียร (2535,หน้า 235) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของพ่อแม่ ครู และบุคคลในชุมชนได้ทำงาน

ร่วมกัน นับตั้งแต่การวางแผนการทำงาน การเรียนรู้ และการตัดสินใจ โดยการจัดโปรแกรมการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ทางด้านการจัดการศึกษาของเด็ก

อรุณี หรดาล (2536, หน้า 6) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการ และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กด้วยการใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ผู้ปกครองอาจจะทำด้วยตนเอง หรือให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กก็ได้

ฉันทนา ภาคบงกช (2537, หน้า 25) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง การให้ข้อมูลข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และการช่วยเหลือสนับสนุน ในการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับทางโรงเรียน

วนาท รักสกุลไทย (2537, หน้า 148) ได้ให้ความหมายการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองไว้ว่า ความร่วมมือระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน หมายถึง การสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกันระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักบ้านและชุมชนดีขึ้น ในด้านการค้นหาและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนเป็นแหล่งวิชาการที่เด็กปฐมวัยจะเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเวลาเดียวกันก็ให้บ้านและชุมชนมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน ทำให้บ้านและชุมชนรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นสมบัติของชุมชนและเกิดจิตสำนึกรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลทรัพย์สินของโรงเรียน ตลอดจนเอื้ออำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ช่วยบริจาคทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนขาดแคลน ช่วยซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ โดยไม่คิดค่าตอบแทน รวมไปถึงช่วยวางแผนในการพัฒนาโรงเรียน บ้านและชุมชนจึงเป็นผู้สนับสนุนและมีส่วนร่วมกับการพัฒนาอย่างใกล้ชิด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536, หน้า 45 - 234) กำหนดให้งานชุมชนสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการรับรองมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา โดยโรงเรียนจะต้องมีการสร้างสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนระดับการศึกษาและชุมชน เด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ต้องการความรักความอบอุ่น จากครอบครัวเป็นอันดับแรก ดังนั้นพ่อแม่จึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กเป็นอย่างมาก จนสามารถกล่าวได้ว่า “พ่อแม่คือครูคนแรกของลูก” ซึ่งความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนในการประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนั้นจะต้องเป็นการดำเนินการบนรากฐานของความเข้าใจที่ดีต่อกัน โรงเรียนต้องพัฒนาและหาวิธีการทำงานร่วมกันกับผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน จะเป็นกระบวนการสองทาง คือ จากบ้านไปยังโรงเรียน และจากโรงเรียนไปยังบ้าน ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข่าวสารประจำสัปดาห์ครูอาจจะแจ้งข่าวสารของโรงเรียน ให้ผู้ปกครองทราบโดยใช้จดหมายที่สั้น กระทัดรัด น่าสนใจ ให้ความรู้สึกอบอุ่นเป็นมิตร น่าอ่าน ตรงไหนที่ครูต้องการจะเน้นควรขีดเส้นใต้ไว้ ซึ่งข่าวสารสำหรับผู้ปกครองโดยทั่วไป ประเภทรายสัปดาห์ ประกอบด้วยเนื้อหาส่วนสำคัญ 4 ส่วน ซึ่งสถานศึกษาสามารถดัดแปลงให้ตามความเหมาะสม ดังนี้

1.1 รายละเอียดของเนื้อหา ในแต่ละกิจกรรมที่เด็กจะได้รับและเรียนรู้ในสัปดาห์นั้น ๆ

1.2 กิจกรรมเสนอแนะประเภทเล่นกับลูก เช่นการร้องเพลง การวาดภาพ หรือเล่นิทาน เป็นต้น

1.3 รายการเมนูอาหารประจำสัปดาห์ เพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบและสามารถพูดคุยสนทนากับลูก พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบคุณภาพโภชนาการได้

1.4 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เพื่อให้สถานศึกษา รับทราบ ปรับปรุง หรือปฏิบัติ

2. จุลสาร การพิมพ์จุลสารเพื่อประชาสัมพันธ์ความเป็นไป หรือสรุปกิจกรรมที่ผ่านมา ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองทราบความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งนิยมแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนของบรรณาธิการ เป็นการกล่าวทักทายและชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการจะเน้น

ส่วนที่ 2 เรื่องราวของเด็กๆ ซึ่งมักจะเป็นการเล่าสู่กันฟังถึงพฤติกรรมที่น่ารัก น่าสนใจ เพื่อให้ผู้ปกครองติดตาม

ส่วนที่ 3 บทความรู้ ซึ่งจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การพัฒนาการของเด็ก หรือเรื่องอื่น ๆ ที่น่ารู้เกี่ยวกับตัวเด็ก

ส่วนที่ 4 เบ็ดเตล็ด ซึ่งอาจจะเป็นคอลัมน์เล่นกับลูก เพื่อส่งเสริมสายสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว คอลัมน์ร่วมสนุกกับผู้อ่าน อาจเป็นการทายปัญหา การต่อเติมภาพ เป็นต้น

3. แผ่นป้ายนิเทศจะเป็นการแสดงผลข่าวสาร วันสำคัญ ให้ผู้ปกครองรับทราบที่โรงเรียน โดยอาจจะทำได้ 3 ลักษณะคือ

3.1 สถานศึกษาแสดงผลข่าวสาร แก่ผู้ปกครองและชุมชน ฝ่ายเดียว

3.2 ผู้ปกครองร่วมกับสถานศึกษาแสดงผลข่าวสารร่วมกัน

3.3 ผู้ปกครองแสดงผลข่าวสารฝ่ายเดียว

4. การเยี่ยมบ้านเด็กเป็นกิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่ง ที่จะช่วยให้ครูทราบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็กเข้าใจพฤติกรรมเด็กมากยิ่งขึ้นซึ่งมีข้อควรคำนึงถึงดังต่อไปนี้

4.1 มีการนัดหมายผู้ปกครองล่วงหน้าด้วยตนเอง

- 4.2 ไปเยี่ยมบ้านตามเวลานัดหมาย
- 4.3 พยายามสร้างบรรยากาศที่ดีและเป็นกันเองมากที่สุด
- 4.4 ใช้เวลาพูดคุยแต่พอเหมาะ แต่ให้เกิดประโยชน์
- 4.5 ถ้าเป็นการพูดคุยถึงปัญหาเด็กไม่ควรให้เด็กได้ร่วมรับฟังด้วย
- 4.6 รักษาบรรยากาศของแขกที่ดี ไม่พูดความลับของครอบครัว
- 4.7 ลากลับด้วยความประทับใจ

5. กิจกรรมวันเปิดบ้าน เป็นกิจกรรมหนึ่งที่โรงเรียนในต่างประเทศนิยมมาก เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเตรียมการเรียนการสอนมีผู้ปกครองมาสังเกตการณ์และร่วมกิจกรรมกับเด็กโดยมีการตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของเด็ก มีการร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง และทำท่าทางประกอบเพลงสั้น ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมเล่นกับลูก ๆ เช่น บันทึบน้ำมัน เกมการศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง ครูต้องพร้อมที่จะสนทนาและตอบคำถามผู้ปกครองด้วย

6. การประชุมกับผู้ปกครอง เพื่อชี้แจง และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในเรื่องการจัดประสบการณ์ แนวนโยบายต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งช่วยผู้ปกครองในการเตรียมลูกก่อนเข้าเรียน ซึ่งการประชุมกับผู้ปกครอง ทำได้หลายรูปแบบดังนี้

6.1 การประชุมพิเศษรวม เป็นการจัดประชุมพิเศษร่วมกันในหอประชุมใหญ่ ตามกำหนดการประชุมที่โรงเรียนต้องการชี้แจง และแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ มีการพาชมห้องเรียนและให้ผู้ปกครองทดลองเล่นอุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องเรียน

6.2 การประชุมพิเศษตามห้องเรียน รูปแบบนี้ จะแยกผู้ปกครองไปตามห้องเรียน แต่ก่อนที่จะเชิญผู้ปกครองไปตามห้องเรียนควรมีการชี้แจงรวมเสียก่อน และแนะนำครูประจำชั้นของลูก ต่อจากนั้นแบ่งกลุ่มผู้ปกครองไปตามครูประจำชั้น เพื่อพาชมห้องเรียนชี้แจงตารางกิจกรรมประจำวันที่จะจัดให้กับเด็ก

6.3 การประชุมพิเศษเป็นรายห้อง โดยทางโรงเรียนจะเชิญผู้ปกครองมาร่วมฟังแนวนโยบายและการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพียงครั้งละ 1 - 2 ห้องเรียนเท่านั้น

จากกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวมาข้างต้นเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตาม ต้องขึ้นอยู่กับสภาพและความเหมาะสมของโรงเรียนด้วย ในการที่โรงเรียนซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและครูได้รับความร่วมมือจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ในการดำเนินงานต่าง ๆ จะเกิดผลกับตัวนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาการครบทุกด้านอย่างสมบูรณ์

อรุณี หรดาล (2536, หน้า 36 - 46) ได้กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองสถานศึกษาในระดับปฐมวัยจะต้องคำนึงถึงสิ่งดังต่อไปนี้

1. ต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองทุกคน โดยไม่คำนึงอาชีพ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และฐานะเศรษฐกิจทางสังคม โดยในการสร้างความสัมพันธ์นั้นอาจเลือกใช้เทคนิค และวิธีการหลายอย่างผสมผสานกันได้

2. เทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองมี 2 แบบ คือ การติดต่อสื่อสารแบบทางเดียว และแบบสองทาง แต่วิธีการที่ควรใช้ คือการติดต่อแบบสองทางที่ทั้งผู้ปกครองและบุคลากรของสถานศึกษาปฐมวัยสามารถโต้ตอบกันได้ สื่อบางชนิดสามารถสื่อสารได้เพียงทางเดียว เช่น ใบปลิวหรือแผ่นพับ ช่วยให้สถานศึกษาปฐมวัยสามารถให้ข้อมูลบางอย่างแก่ผู้ปกครองได้ ในขณะที่การใช้โทรศัพท์จะช่วยให้ผู้ปกครองและครูสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ อย่างไรก็ตามการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองที่จะให้ได้ผลควรใช้วิธีการสื่อสารหลายรูปแบบ ผสมผสานกัน ทั้งแบบทางเดียวและสองทาง

3. การมีผู้นำที่กระตือรือร้นและกระฉับกระเฉง มีความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เพราะจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544, หน้า 30) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนเป็นการสร้างคุณค่าทางการศึกษาให้กับเด็ก และเป็นการสร้างคุณค่าให้กับสังคมเพราะหมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครู และโรงเรียน ให้การสร้างสรรค์และพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตและพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ การร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์พอสรรูปได้ดังนี้

1. บ้านและโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาแนวทางส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ป้องกันปัญหา ร่วมกันนำพฤติกรรมเด็กให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

2. ได้แลกเปลี่ยนความรู้และความเข้าใจกัน กับผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน

3. ทำให้พ่อแม่ได้เห็นวิธีการจัดกิจกรรมของครูและสามารถนำกลับไปใช้

4. ทำให้ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กเห็นว่า ตนเองมีคุณค่า สามารถนำความรู้ ความชำนาญต่างๆ มาถ่ายทอดให้กับเด็กได้ และทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจในตัวผู้ปกครอง

5. ทำให้พ่อแม่เห็นการทำงานของครูที่ต้องรับผิดชอบต่อเด็ก ทั้งการดูแลอบรม ฝึกฝนในกิจวัตรประจำวัน ก่อให้เกิดความเข้าใจ และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูอย่างแท้จริง

6. ทำให้ครูตระหนักว่าครูไม่ใช่แหล่งความรู้เพียงแหล่งเดียวเท่านั้น บุคคลต่าง ๆ สถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน สิ่งแวดล้อม สามารถถ่ายทอดความรู้ความชำนาญให้กับเด็กได้

7. สร้างเจตคติกับครูว่าผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนสำคัญต่อการจัดการศึกษา และเปิดใจรับแนวคิดที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

8. ผู้ปกครองและชุมชน ให้ความช่วยเหลือแก่ครูด้านการจัดการเรียนการสอน ให้กับเด็ก อาจเป็นเรื่องของอาสาสมัครช่วยสอน เป็นวิทยากรอำนวยความสะดวกในเรื่องของ พาหนะการติดต่อประสานงานให้ความช่วยเหลือในเรื่องการเรียนการสอน

9. สร้างความร่วมมือ อันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน ทำให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่มีต่อเด็กร่วมกัน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544,หน้า 34 - 35) ได้เสนอวิธีการจัดกิจกรรมที่ง่ายและสะดวกในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. กิจกรรมในโรงเรียนที่เน้นให้ผู้ปกครองทุกคนมีส่วนร่วม โดยทางโรงเรียน เป็นฐานของการจัดกิจกรรม เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำโรงเรียน กิจกรรมการ แสดงของนักเรียน

2. กิจกรรมสานสัมพันธ์ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ และความคุ้นเคยกัน ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสนทนาเยี่ยมเยียนได้แก่การประชุมการเยี่ยมเยียนเพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้ ร่วมกันแก้ปัญหา รับทราบความก้าวหน้าของเด็ก

3. กิจกรรมการสื่อสารสนเทศ เน้นให้ผู้ปกครองรับข้อมูลเป็นหลักส่วนใหญ่ เป็นข้อมูลของโรงเรียน กิจกรรมการสื่อสารสนเทศในรูปแบบอื่น ได้แก่ โทรศัพท์

4. กิจกรรมการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้าถึงชั้นเรียน ทั้งเป็นผู้สอน ผู้ช่วยครู ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาของผู้ปกครองด้วยกัน

5. กิจกรรมบริการ เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นการให้บริการแก่ สังคมและครอบครัว

6. กิจกรรมการตัดสินใจ เป็นกิจกรรมระดับสูงที่ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วม กับ โรงเรียนในการตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการในเรื่องที่เกี่ยวกับ นโยบายของโรงเรียน การสรรหา บุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน เป็นต้น

สมาลี คัมชัยสกุล (2544,หน้า 17) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็น ความเข้าใจและร่วมมือกันในการศึกษา ที่มีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนวิธีการที่จะนำไป สู่การร่วมมือกันของผู้ปกครองที่สำเร็จลงได้ ต้องเกิดจากการประสานงาน และการสนับสนุนงาน ระหว่างผู้ปกครองและการบริหารงานของโรงเรียน ที่จะทำให้อุปสรรคข่าวสารและความเข้าใจกัน ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองเข้าใจกันได้ วิธีที่สำคัญคือ การทำหน้าที่ของครูและการทำหน้าที่ ของโรงเรียน

5.2 ความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

จากที่กล่าวมาแล้วว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง นั้นเป็นอีกพื้นฐานหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทั้งจากที่บ้านและโรงเรียน โดยนักวิชาการ ด้านการศึกษาได้ให้ความสำคัญของเรื่องนี้ไว้ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 124) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองโดยจำแนกออกได้ดังนี้

1. เป็นพื้นฐานในการสร้างความตระหนักแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ในความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย และสร้างจิตสำนึกในการร่วมมือพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ ชุมชนร่วมมือและมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และเฝ้าระวังในการพัฒนาเด็กปฐมวัย การให้ การศึกษาแก่เด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน จึงมีความจำเป็นและสำคัญที่โรงเรียนจะต้อง เข้ามามีบทบาทหน้าที่นี้ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจอันดีต่อกัน การพัฒนาเด็กปฐมวัย อย่างถูกวิธีจะมีผลต่อครอบครัวและความเจริญก้าวหน้าของชุมชนในอนาคต

2. เป็นแนวทางการศึกษาข้อมูลทางบ้านและชุมชนทางอ้อม การที่โรงเรียน มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบ้านและชุมชน ย่อมนำไปสู่ความสนิทสนม ไว้วางใจ โรงเรียนจึงมีโอกาที่จะรู้ พื้นฐานครอบครัวของเด็กแต่ละคน ได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ วิธีการดำเนินชีวิต ตลอดจน ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่บ้าน สภาพความเป็นอยู่ของชุมชน เจตคติของชุมชนซึ่งข้อมูลที่ได้รับ จากความสัมพันธ์กันนี้ อาจนำไปจัดโครงการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน หรือโครงการนำชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. เป็นประโยชน์ต่อกันและกันและเอื้อประโยชน์ต่อเด็กโดยตรง การร่วมมือ ระหว่าง บ้าน โรงเรียนและชุมชน ก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

3.1 หากบ้านและโรงเรียนมีความใกล้ชิดกัน ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาส่งเสริมพัฒนาการของเด็กป้องกันปัญหา ตลอดจน ร่วมนำพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

3.2 ได้แลกเปลี่ยนความรู้ และสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการจัด การศึกษาให้กับบุตรหลาน ตลอดจนบทบาทของพ่อแม่ ในการทำงานร่วมกับครูในการส่งเสริม พัฒนาการของลูก

3.3 เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน จะทำให้พ่อแม่ได้เห็นวิธีการจัด กิจกรรมของครูและสามารถนำไปใช้กับลูกที่บ้านได้

3.4 ทำให้พ่อแม่ รวมไปถึงปู่ย่าตายาย ที่เข้าร่วมกิจกรรมกับเด็ก ๆ เห็นว่าตนเองมีคุณค่า สามารถนำความรู้ความชำนาญของตน มาถ่ายทอดให้กับเด็กได้ และยังทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในคำผู้ปกครองอีกด้วย

3.5 ทำให้พ่อแม่ได้เห็นการทำงานของครูว่าต้องรับผิดชอบต่อเด็ก ทั้ง การดูแล อบรม ฝึกฝน ในกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ตลอดทั้งวัน และการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย

ก่อให้เกิดความเห็นใจและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของครูที่แท้จริง ขณะเดียวกันในส่วนของครูเอง จะมีความเข้าใจในครอบครัวของเด็กดีขึ้นอีกด้วย

3.6 ทำให้ครูตระหนักว่า ครูไม่ใช่แหล่งความรู้เพียงแหล่งเดียวสำหรับเด็กเท่านั้นและเด็กเรียนรู้ว่านอกจากครูแล้วบุคลากรต่าง ๆ สถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนสิ่งแวดล้อม สามารถถ่ายทอดความรู้ความชำนาญให้กับเด็กได้ทั้งสิ้นครูเองมีโอกาสดูแลเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก

3.7 สร้างเจตคติกับครูว่า ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนสำคัญต่อการจัดการศึกษา และเปิดใจรับแนวคิดให้ผู้ปกครองและชุมชน มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินการในการจัดการศึกษา

3.8 ผู้ปกครองและชุมชน ให้ความช่วยเหลือครู ในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก อาจเป็นเรื่องของการเป็นอาสาสมัครช่วยสอน ในสิ่งที่ครูไม่ถนัดเป็นวิทยากรเล่าประสบการณ์อันยวดยความสะดวกในเรื่องพาหนะ การติดต่อประสานงานให้ความช่วยเหลือในเรื่องสื่อการสอน

3.9 สร้างความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน ทำให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงภาระหน้าที่ ที่มีต่อเด็กร่วมกัน

สรุปได้ว่าความร่วมมือระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กต้องร่วมมือร่วมใจกัน มีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้และสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันหาแนวทางส่งเสริมป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีแก่เด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ขอบข่ายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง หรือเรียกอีกแบบว่างานสัมพันธ์ชุมชนโดยจะต้องคำนึงถึง ความพร้อมของสถานศึกษาของตนเป็นสำคัญ ขอบข่ายของงานสัมพันธ์ชุมชนในสถานศึกษาปฐมวัยนั้นมันักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2547,หน้า168 - 175) ได้กล่าวถึงการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ในสถานศึกษาปฐมวัยว่า ต้องคำนึงถึงความพร้อมของสถานศึกษาของตนเป็นสำคัญ ขอบข่ายของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมีดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับ ผู้ปกครอง และชุมชน จะทำให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

1.1 การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติของสถานศึกษา

1.2 การทำจุลสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่

1.3 การจัดป้ายประกาศ เผยแพร่ข่าวสาร

1.4 การพบปะเยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม

1.5 การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ

ของสถานศึกษา

2. การให้บริการแก่ชุมชน หมายถึง การให้บริการต่าง ๆ แก่ชุมชน ตามกำลังความสามารถที่สถานศึกษาจะดำเนินการได้ ซึ่งได้แก่

2.1 การให้บริการทางวิชาการ

2.2 ให้คำแนะนำหรือการปรึกษาหารือในกิจกรรมของชุมชน

2.3 การให้บริการอาคารสถานที่หรือวัสดุอุปกรณ์

3. การร่วมกิจกรรมของชุมชน หมายถึง การเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชน เท่าที่สถานศึกษามีความสามารถและอยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้ กิจกรรมในข่ายงานที่ควรปฏิบัติมีหลายอย่าง ได้แก่

3.1 การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประเพณีท้องถิ่น เช่น กิจกรรมทาง

ศาสนา

3.2 เข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

3.3 ร่วมงานอื่น ๆ ของท้องถิ่นหรือของบุคคลตามวาระอันควร

4. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสเชิญชวนหรือหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้าร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา เช่น

4.1 การเชิญชวนประชาชนร่วมกิจกรรมวันเด็ก วันแม่ และวันสำคัญอื่น ๆ

4.2 เชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถเป็นวิทยากร

5. การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนหน่วยงานอื่น ๆ ในท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ในท้องถิ่น ได้แก่

5.1 การให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน

5.2 การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาในกลุ่มและชุมชน

5.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เช่น การตอบปัญหา
ชิงทุนการศึกษา การแข่งขันหรือการประกวดต่าง ๆ

5.4 การจัดตั้งกลุ่ม หรือชมรมศิษย์เก่า หรือสมาคมผู้ปกครองและครู

จากข้อบ่งชี้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองที่กล่าวมา สถานศึกษา
ปฐมวัยสามารถนำไปปฏิบัติได้ แต่ควรมีข้อคำนึงดังนี้

กรมวิชาการ (2544, หน้า 124) ได้กล่าวถึงข้อที่ควรคำนึงถึงในด้านความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองไว้ว่า

1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษา ในระดับปฐมวัยควรหลีกเลี่ยงการแข่งขัน เพราะเป็นการสร้างความกดดัน ความเครียดให้กับเด็ก

2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา บ้านและชุมชน นั้นควรออกมาในรูปกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก โดยเน้นการประสานสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันพ่อ

3. เนื่องจากปัจจุบัน บุคคลทั่วไป ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการปฐมวัยศึกษาอย่างถูกต้อง การรณรงค์ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก จึงควรเป็นหนึ่งในให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน และโดยการใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะไปให้ถึงจุดหมายนั้น

4. ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ และต้องตระหนักว่างานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาปฐมวัย ต้องใช้กลยุทธ์เชิงรุก มิใช่เพียงแค่รับข้อมูลเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้งานชุมชนสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพจะนำไปสู่ภาพลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประสิทธิภาพของสถานศึกษาปฐมวัย

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียน และชุมชน เป็นภารกิจหลักที่โรงเรียนจะต้องให้ความสนใจเอาใจใส่ ดูแล พัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพราะจะทำให้การจัดการศึกษามีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เด็กในวัยนี้ต้องการความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ดูแล ต้องการสัมผัสอ่อนโยนจากพ่อแม่ผู้ปกครอง และครูเป็นพิเศษการให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับครู และโรงเรียนจะเลือกใช้ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของเด็กได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมจะก่อให้เกิดการพัฒนาทั้ง 4 ด้านทำให้เด็กมีความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถทำการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง ตรงกับวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา และตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งสามารถนำความหมาย ความสำคัญ และ ขอบข่าย มาสรุปเป็นหัวข้อหลัก ๆ ได้ดังนี้

1. ความร่วมมือระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน เป็น การสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกันระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักบ้านและชุมชนดีขึ้น

2. งานชุมชนสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ในการรับรองมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา โดยโรงเรียนจะต้องมีการสร้างสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนระดับการศึกษาและชุมชน เด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ต้องการความรักความอบอุ่นจากครอบครัวเป็นอันดับแรก

3. ข่าวสารประจำสัปดาห์จะแจ้งข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ โดยใช้จดหมายที่สั้น กระชับรัด นำสนใจ ให้ความรู้สึกรอบรู้เป็นมิตร น่าอ่าน ตรงไหนที่จะเน้นควรขีดเส้นใต้ไว้ข่าวสารสำหรับผู้ปกครองโดยทั่วไปประเภทรายสัปดาห์

4. มีการแสดงข้อมูลข่าวสาร วันสำคัญ ให้ผู้ปกครองรับทราบที่โรงเรียน

5. ต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองทุกคน โดยไม่คำนึงอาชีพ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และฐานะ เศรษฐกิจทางสังคม โดยในการสร้างความสัมพันธ์นั้นอาจเลือกใช้เทคนิคและวิธีการหลายอย่างผสมผสานกันได้

6. ได้แลกเปลี่ยนความรู้ และสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ให้กับบุตรหลาน ตลอดจนบทบาทของพ่อแม่ ในการทำงานร่วมกับครู เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของลูก

7. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนสำคัญต่อการจัดการศึกษา สถานศึกษาเปิดใจรับแนวคิดให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

8. มีการเผยแพร่ข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับ ผู้ปกครอง และชุมชน

9. มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติของสถานศึกษา

10. โรงเรียนเปิดโอกาสเชิญชวน หรือหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมของสถานศึกษา

11. โรงเรียนได้เข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชน เท่าที่สถานศึกษามีความสามารถและอยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ศึกษาวิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

กัญศักดิ์ สารกิตติพันธ์ (2538, หน้า 89) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพอใจของผู้ปกครอง นักเรียน ศิษย์เก่า และครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย พบว่า ผู้ปกครอง นักเรียน ศิษย์เก่า และครู มีความพอใจต่อการบริหารงานของโรงเรียนในด้านวิชาการ ด้านครูผู้สอนด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน ด้านพฤติกรรมนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ความพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ความพอใจของศิษย์เก่าที่จบการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2521 - 2528 กับศิษย์เก่าที่จบระหว่างปีการศึกษา 2529 - 2536 ที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพอใจของครูที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารและสอนกับครูที่ทำหน้าที่สอนอย่างเดียว ที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงใจ ตระกูลช่าง (2538,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแยมสะอาด ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแยมสะอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งสามด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการบริการแนะแนว ผู้ปกครอง ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน และด้านการจัดการรักษาความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการบริการนักเรียน ปรากฏว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับวุฒิการศึกษาและระดับรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

วสิน ปาลเดชาพงศ์ (2539,หน้า 109) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชน โรงเรียนก้องหล้า กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นวิชาการ ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้จัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน จัดหาครูที่มีอายุ 20 - 40 ปี และผ่านการอบรมหรือศึกษาด้านอนุบาล โดยเฉพาะ และจัดพี่เลี้ยงให้กับเด็ก มีการรายงานผลการพัฒนานักเรียนทุกครั้ง ส่วนการติดต่อกับผู้ปกครองทั้งทางจดหมายและโทรศัพท์ ผู้ปกครองต้องการให้มีสื่ออุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ให้เพียงพอ มีสิ่งแวดล้อม ที่ร่มรื่นสวยงาม มีห้องเฉพาะ ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ มีสถานที่ตั้งอยู่ในชุมชน การคมนาคมสะดวก มีการพบปะผู้ปกครอง อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

วาม ดุลยากร (2540,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์กรณีศึกษา โรงเรียนบวรจงรัตน จังหวัดลพบุรี ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการเตรียมความพร้อม เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยต้องการเน้นวิชาการในระดับอนุบาลปีที่ 3 เพื่อเตรียมขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และควรที่จะมีการสอนคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กอนุบาล คุณลักษณะของนักเรียนที่ควรเน้นคือ เรื่องมารยาท ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดบริการนักเรียนทุกด้าน เน้นครูอนุบาลต้องจบเอกอนุบาล โดยเฉพาะครูอนุบาลควรมีความเมตตากรุณาต่อเด็กและรักเด็กโดยในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองควรมีการประชุมพบปะผู้ปกครองให้มากขึ้นและสภาพห้องเรียนควรที่จะมีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดีมีลมพัดผ่าน สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเน้นความปลอดภัย สะอาด และมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

วิชุลดา งามปลอด (2540,หน้า 81 - 86) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครอง มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล โดย 1) ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน คาดหวังให้เน้นการเตรียมความพร้อมของเด็กเพื่อการเรียนต่อในระดับประถมศึกษา โดยเสริมให้กล้าแสดงออกและมีทักษะในการติดต่อกับผู้อื่น

การให้การบ้านควรให้ทุกวัน เป็นการคิดตัวเลข คิดปัญหานั้น เสริมทักษะทางคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ เน้นคุณธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร 2) ด้านครูผู้สอน คาดหวังให้ครูเอาใจใส่ต่อเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก กรณีที่เด็กมีปัญหาด้านการเรียน ครูควรเชิญผู้ปกครองมาพบ เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียน ระดับการศึกษาของครูไม่จำเป็นต้องสาขาอนุบาล แต่มีความสามารถสอนได้หรือผ่านการอบรมด้านอนุบาล และเมื่อเด็กเลื่อนชั้นควรให้ครูคนใหม่ประจำชั้น 3) ด้านสื่อการเรียนการสอนคาดหวังให้ใช้สื่อประเภทเสริมความพร้อมทางคณิตศาสตร์และกิจกรรมอื่น โรงเรียนควรที่จะจัดหาสื่อเอง มากกว่าที่จะให้ผู้ปกครองช่วยเหลือ 4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมคาดหวังให้มีห้องเรียนที่สะอาดถูกสุขลักษณะ อากาศถ่ายเทสะดวก มีเครื่องเล่นสนามไว้ในที่ที่เหมาะสม 5) ด้านการอำนวยความสะดวกและด้านการบริการอื่นๆ โดยคาดหวังให้มีการจัดบริการอาหารว่าง อาหารกลางวันให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการอาคารเรียนอนุบาลควรเป็นเอกเทศ แยกจากอาคารอื่น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมชมกิจกรรมของนักเรียน 6) ด้านการประเมินผล คาดหวังให้ทำการประเมินผลเดือนละครั้งโดยใช้วิธีการตรวจผลงานเด็กและการสังเกตโดยนำเอาผลการประเมินไปพัฒนาเด็กให้ดีขึ้น

สุจารัตน์ แซ่ซี้ (2542, หน้า 51-53) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน มุ่งพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา ครูอนุบาลต้องเป็นผู้ที่ทำให้เด็กเกิดความรัก และไว้วางใจมากที่สุด สื่อการเรียนการสอนควรมีความปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเหมาะสมกับเด็กอนุบาล ห้องเรียนมีการระบายอากาศได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ ครูต้องแจ้งข่าวสารให้แก่ผู้ปกครองทราบสม่ำเสมอ และมีการเอาใจใส่ความปลอดภัยในการรับ - ส่ง นักเรียน

สิริกุล จวีวรรณ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบำรุงปัญญา อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในด้านวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีสถานภาพต่างกันในระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความพึงพอใจแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ผู้ปกครองที่มีนักเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 ผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษา มีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

คอตแมน (Cottman, 1988, p.245) ได้ศึกษาเรื่องความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อคัดเลือกและกำหนดโครงการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า การที่ครูจะจัดโครงการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนโดยขอเรียรายเงิน มักจะไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ แต่ถ้าหากขอความร่วมมือโดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการเพื่อพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแล้วก็จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี สำหรับเหตุผลรองลงมาในการเลือกโรงเรียนของผู้ปกครอง คือ รายได้ ครอบครัวและพื้นฐานทางคุณธรรม ความเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการองค์การในโรงเรียนมี 8 ข้อ ดังนี้ 1) เป็นระบบ 2) กระจายอำนาจ 3) มีความเป็นอิสระแบบเอกชน 4) ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามที่ต้องการ 5) มีลักษณะเป็นผู้นำ 6) มีอิทธิพลต่อการแข่งขัน 7) มีความสัมพันธ์ชุมชนดี 8) มีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ชูว์แมน (Schuman, 1990, p.128 – A) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนอนุบาลแบบโปรแกรมเต็มวันมีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กจากการศึกษาพบว่า โปรแกรมการเรียนรู้แบบเต็มวัน โรงเรียนสามารถยืดหยุ่นในการกำหนดตารางกิจกรรมได้ อาทิเช่น กิจกรรมการเตรียมความพร้อมของนักเรียน ตลอดจนกิจกรรมพิเศษด้านต่างๆ นอกจากนี้จะประหยัดในด้านเวลา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักเรียน และนักเรียนได้รับการพักผ่อนในตอนกลางวัน

คอตตัน, และ แมน (Cotton, & Mann, 1994, p. 198) ได้ศึกษาเรื่องการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอย่างมีความหมายโดยการสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูใช้วิธีการใดเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนให้มากขึ้น ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สามารถใช้วิธีการสื่อสารได้หลายวิธี เช่น การจัดตั้งชมรมผู้ปกครองและครู การจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียน การจัดกิจกรรมสำคัญ การประชุมผู้ปกครองโทรศัพท์สายด่วนปรึกษาการบ้านนักเรียน และจดหมายข่าว นอกจากนั้น ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นอีกว่า ผู้ปกครองต้องมีสิ่งโน้มน้าวชักจูงทางอ้อมในการเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนเมื่อบุตรหลานของตนเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

ไฮเดิล, และ คีธ (Haidle, & Keith, 1996, p.142) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจสนับสนุนให้ผู้ปกครองส่งนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนคริสเตียน พบว่า โรงเรียนที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่นิยมคือ โรงเรียนที่จัดกิจกรรมให้แก่เด็กนักเรียนอย่างดีเยี่ยม เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและมีครูที่คอยดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี

ฟรีแมน, และ คาร์ คิตเวลล์ (Freeman, & Karr – Kidwell, 1998, pp195 -199) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองและการรับรู้ของคณะครูและนักเรียน ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการศึกษาเพื่อพัฒนา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครอง ครู และนักเรียนจากโรงเรียนรัฐบาลในมลรัฐ เท็กซัส โดยการใช้ผลการเรียนของนักเรียนเป็นเครื่องชี้วัด ผลการวิจัยพบว่า

การสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนจะได้ผู้ปกครองจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมเช่น การมีส่วนร่วมในสมาคมผู้ปกครองและครู นอกจากนั้นผลการวิจัยยังพบอีกว่า หากผู้ปกครองต้องการที่จะรับผลประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน ผู้ปกครองต้องสร้างความรู้สึกให้ได้ว่าตนเองเป็นเจ้าของโรงเรียน

ลีโอน (Leone, 1998 ,p. 2409 - A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนชุมชนที่ใช้โปรแกรมตัวอย่าง ระหว่างโรงเรียนท้องถิ่นที่ห่างไกลกับโรงเรียนหมู่บ้านในรัฐอาคันซอจากโรงเรียนชุมชนที่ใช้โปรแกรมตัวอย่างมีประสิทธิภาพตรง 50 โรงเรียน และโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพไม่แน่นอน 50 โรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

1. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างหมู่บ้านห่างไกลกับหมู่บ้านอื่น เพื่อการกระจายงบประมาณให้แก่โรงเรียนชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมและเพื่อจ้างผู้บริหารโรงเรียนที่รับผิดชอบงานเขายังพบอีกว่า โรงเรียนห่างไกลจ่ายงบประมาณเพื่อกิจกรรมและจ้างผู้บริหารโรงเรียนเป็นจำนวนมากกว่า

2. พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างหมู่บ้านห่างไกลกับหมู่บ้านอื่น เพื่อกระจายงบประมาณที่มีโรงเรียนชุมชนในเรื่องระบบการบริหารและมีบทบาทสำหรับโรงเรียนที่ห่างไกลในเรื่องระบบ

3. พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างหมู่บ้านที่ห่างไกลกับหมู่บ้านอื่น ที่มีโรงเรียน ชุมชน ในเรื่องเป้าหมาย การสื่อสารระหว่างภายในกับประชาชนภายนอก และมีมากสำหรับโรงเรียนที่ห่างไกลในเรื่องสื่อสาร

แวนคาวาลา (Vankawala, 1999,p103 - A) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือ ระหว่าง โรงเรียน และครอบครัวเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงโปรแกรมการอบรมครูในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผลการวิจัย พบว่า อุปสรรคที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและโรงเรียนคือพื้นฐานทางการศึกษาของผู้ปกครอง ซึ่งครูจะต้องใช้กลยุทธ์ในการทำงานร่วมกับครอบครัวเด็ก เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและโรงเรียน

จากผลการวิจัย สรุปความพึงพอใจของผู้ปกครอง คือต้องการโรงเรียนที่มีความเข้มแข็งในหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริการนักเรียน เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของผู้ปกครองได้มาก การมีสภาพบรรยากาศที่ดี แสดงผลการทดสอบชัดเจนการเดินทางสะดวก และความมีชื่อเสียงของโรงเรียนคือ คุณภาพของโรงเรียน ที่ผู้ปกครองจะเลือกให้เป็นที่ยอมรับของนักเรียนความเห็นของผู้ปกครองจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ให้เกิดความพึงพอใจของผู้ปกครอง และยินดีจะช่วยเหลือ ร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างเต็มที่ การบริหารจัดการด้านการศึกษาของโรงเรียนที่จะทำให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในด้านต่างๆให้เกิดคุณภาพได้นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องรับทราบข้อมูล

จากผู้ปกครองเพื่อนำมาพัฒนาร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาในทุกด้าน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา และคุณภาพสถานศึกษา มุ่งสู่ความเป็นเลิศในทุกๆ ด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) และดำเนินการศึกษาวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอินทโมลีประทานในระดับปฐมวัยในปีการศึกษา 2549 จำนวน 557 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอินทโมลีประทานในระดับปฐมวัยในปีการศึกษา 2549 จำนวน 223 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2540, หน้า 71) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling)

ขั้นที่ 1 คำนวณขนาดตัวอย่างทั้งหมดจากสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967, p. 98)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = margin of error (0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{557}{1 + 557(0.05)^2}$$

$$n = 223$$

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตรดังนี้

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 N_i = จำนวนประชากรในแต่ละระดับชั้น
 n_i = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละระดับชั้น

ตาราง 2 การสุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัย

ระดับชั้นเรียน	จำนวนประชากร(N)	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n)
ระดับอนุบาลปีที่ 1	185	74
ระดับอนุบาลปีที่ 2	182	73
ระดับอนุบาลปีที่ 3	190	76
รวม	557	223

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการบริการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด มีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน โดยการสร้างเครื่องมือการวัดในแบบของลิคเคอร์ต (Likert) ดังนี้

ระดับความพึงพอใจในการจัดการศึกษาน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ระดับความพึงพอใจในการจัดการศึกษาน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับความพึงพอใจในการจัดการศึกษาปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับความพึงพอใจในการจัดการศึกษามาก	ให้	4	คะแนน
ระดับความพึงพอใจในการจัดการศึกษามากที่สุด	ให้	5	คะแนน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางการเขียนข้อคำถาม
2. การกำหนดขอบข่ายในการสร้างแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะตามตัวแปรที่ศึกษา
3. สร้างข้อคำถามฉบับร่าง ตามขอบข่ายที่กำหนด ในเรื่องการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทานทั้ง 5 ด้าน
4. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. เสนอร่างแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญให้ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (content validity) และปรับปรุงแก้ไข วิธีที่ใช้ในการตรวจสอบคือการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือ IOC (สุรวิทย์ ศิริโกภาภิรมย์, 2546, หน้า 243 – 244)
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach, 1971 ,pp. 202–204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85
7. นำข้อมูลจากการทดลองใช้ มาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริงโดยจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการนำแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอินทโมลีประทานในระดับปฐมวัย จำนวน 223 ฉบับ พร้อมขอรับคืนภายใน 3 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตอนที่ 1 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. ตอนที่ 2

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงการแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542, หน้า 108)

1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมาก
4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

2.3 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) โดยใช้ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F – test) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจตามภูมิหลังของผู้ปกครอง ถ้ามีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้สูตรของเชฟเฟ (Scheffe') จำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ค่าร้อยละ (percentage)

$$\text{ร้อยละ (percentage)} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	f	แทน	ความถี่
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X - \bar{X}}{n}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ความแตกต่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F – test)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทน	อัตราส่วนวิกฤตของ F
	MS _B	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean square between group)
	MS _W	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Mean square within group)

5. การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมโดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา (อย่างน้อย 5 คน) ให้แต่ละคนพิจารณาถึงความเห็น และให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
แล้วนำมาแทนค่าในสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าดัชนี IOC คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นถูกตัดออกไปหรือต้องปรับปรุงใหม่ (สุวริย์ ศิริโกศลภรณ์, 2546, หน้า 243 - 244)

6. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ(reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1971 ,pp202– 204) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ

α แทนสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทนจำนวนข้อของเครื่องมือวัด

s_i^2 แทนคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

s_t^2 แทนคะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยได้จัดลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการรายงานผลการวิเคราะห์เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเอฟ (F – test)
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี สรุปเป็นรายด้าน

และภาพรวม คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 4) ด้านการบริการนักเรียน 5) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่าง ความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตาม สถานภาพของผู้ปกครอง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตามสถานภาพของผู้ปกครอง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน การเดินทางมาโรงเรียน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไป ตามสถานภาพของผู้ปกครอง อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	จำนวน (n= 223)	ร้อยละ
1. สถานภาพของผู้ปกครอง		
บิดา	85	38.10
มารดา	111	49.80
ญาติ	27	12.10
อื่น ๆ		
2. อายุของผู้ปกครอง		
ต่ำกว่า 30 ปี	33	14.80
30 – 35 ปี	74	33.20
36 – 40 ปี	68	30.50
40 ปีขึ้นไป	48	21.50
3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	14	6.20
มัธยมศึกษา	39	17.50
อนุปริญญา	57	25.60
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	113	50.70
4. อาชีพของผู้ปกครอง		

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	จำนวน (n= 223)	ร้อยละ
รับราชการ	66	29.60
เกษตรกร	14	6.30
รับจ้าง	59	26.50
ธุรกิจส่วนตัว	76	34.10
อื่น ๆ	8	3.50
5. รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	53	23.80
10,000 – 20,000 บาท	115	51.60
20,001 – 40,000 บาท	34	15.20
มากกว่า 40,000 บาท	21	9.40
6. การเดินทางมาโรงเรียน		
รถประจำทาง	0	0
รถรับจ้างรับส่งนักเรียน	71	31.80
รถส่วนตัว	152	68.20

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 223 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ 49.80 มีอายุระหว่าง 30 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.2 ระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 50.70 ผู้ปกครองประกอบอาชีพของธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 34.10 รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.60 และการเดินทางมาโรงเรียนโดยรถส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 68.20

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เรียงตามรายชื่อและรายด้านทั้ง 5 ด้านคือด้านงานวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการบริการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ดังตารางที่ 4 – 8 ส่วนตารางที่ 9 นำเสนอรายด้านและภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทานอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านงานวิชาการ

รายการ	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ
1. ประสิทธิภาพ ที่นักเรียนได้รับมีความมุ่งหวังที่จะก่อให้เกิดความมั่งคั่งทางกายภาพทางสังคม และสติปัญญา	3.61	0.68	มาก
2. หลักสูตรมีความมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการกำหนดเนื้อหาสาระประสิทธิภาพที่มีคุณค่าต่อผู้เรียน มีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบระเบียบ	3.69	0.71	มาก
3. หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนสอดคล้องกับความต้องการของชีวิต	3.69	0.72	มาก
4. หลักสูตรเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา	3.95	0.72	มาก
5. หลักสูตรยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน	3.74	0.74	มาก
6. หลักสูตรการเรียนรู้อัดให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข	3.84	0.75	มาก
7. สื่อการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนการสอนถึงจุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนประหยัดเวลาและให้ประสิทธิภาพที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน	3.64	0.74	มาก
8. สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวอย่างนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ เด็กเรียนรู้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน	3.79	0.72	มาก
9. เลือกใช้สื่อได้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่จะทำการสอน	3.74	0.74	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ
10.เลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และสภาพของสถานศึกษา	3.78	0.69	มาก
11.สื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพและเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน	3.67	0.75	มาก
12. สื่อการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์และพร้อมใช้งาน	3.73	0.72	มาก
13.โรงเรียนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัย ของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน	3.85	0.70	มาก
14.สิ่งจำลองและสื่อต่าง ๆ เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมตอบสนอง ต่อความต้องการของนักเรียน	3.70	0.75	มาก
15.จัดกิจกรรมที่เด็กสนใจลงมือทำด้วยตนเอง	3.78	0.75	มาก
16.ประสบการณ์การเรียนรู้จัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ สิ่งที่เรียนผู้เรียนมีโอกาสได้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเป็นผู้ที่มีคุณธรรม	3.85	0.71	มาก
17.กิจกรรมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์มีวิธีจูงใจสร้างความสนใจ ของผู้เรียนไม่ซ้ำซากจำเจผู้เรียนเกิดความสนุกสนานได้ ปฏิบัติและเข้าร่วมกิจกรรม	3.78	0.78	มาก
18.ประสบการณ์ที่จัดเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียนคือ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน และใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	3.73	0.78	มาก
19.การประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้านทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรม	3.72	0.70	มาก
20.มีการนำผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงในการจัดกิจกรรม	3.73	0.78	มาก
21.มีการประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนืองตลอดทั้งปี	3.68	0.82	มาก
22.ทำการประเมินอย่างเป็นระบบมีการวางแผนการเลือกใช้ เครื่องมือและการจดบันทึกต่าง ๆ ไว้เป็นหลักฐาน	3.72	0.76	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
23.มีการแจ้งผลการพัฒนาการให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง	3.92	0.83	มาก
รวมเฉลี่ย	3.75	0.74	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละรายการที่แสดงความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยในด้านการจัดการโดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง $(3.64 \leq \bar{X} \leq 3.95)$ ในรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากใน 3 รายการ ได้แก่ 1) การแจ้งผลการพัฒนาการให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง 2) ประสิทธิภาพการเรียนรู้จัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสิ่งที่เรียนผู้เรียนมีโอกาสได้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเป็นผู้ที่มีคุณธรรม 3) หลักสูตรเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งพัฒนาเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยเฉพาะรายการหลักสูตรเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.83) เป็นความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่ารายการอื่นๆ และในรายการประสิทธิภาพที่นักเรียนได้รับมีความมุ่งมั่นที่จะก่อให้เกิดความงอกงามทั้งทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม และทางสติปัญญามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.68)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านครูผู้สอน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1.ครูผู้สอนทำการอบรมนักเรียน ปฏิบัติตามกฎระเบียบ คำสั่ง ประกาศและนโยบายของราชการ	3.92	0.71	มาก
2.ครูผู้สอนอบรมสั่งสอนเผยแพร่ความรู้ปลูกฝังวัฒนธรรมค่านิยมและเอกลักษณ์ไทย	3.91	0.70	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	ระดับ		ความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
3. ครูจัดระบบการเรียนรู้ แผนการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ	3.86	0.70	มาก
4. ครูเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่	4.08	0.70	มาก
5. ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ทั้งด้านกายภาพ และจิตวิทยา	3.93	0.72	มาก
6. ครูชี้แนะแนวทางให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ จนผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง	3.81	0.72	มาก
7. ครูให้ความรักและความเมตตาต่อศิษย์อย่างเท่าเทียมกัน	4.02	0.68	มาก
8. ครูส่งเสริมและให้กำลังใจในการเรียนของนักเรียน ด้วยถ้อยคำและกิริยามารยาทที่ดีงาม	4.00	0.70	มาก
9. ครูเป็นผู้นำเสนอในเรื่องการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อน ให้นักเรียนได้เข้าใจ	3.93	0.68	มาก
10. ครูปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ให้กับนักเรียน	3.93	0.65	มาก
11. ครูเป็นผู้เสริมแรงให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่	3.95	0.76	มาก
12. ครูมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลที่เน้นสภาพจริง และรายงานผลพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบอยู่เสมอ	3.97	0.76	มาก
รวมเฉลี่ย	3.94	0.70	มาก

จากตาราง 5 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละรายการที่แสดงความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยในด้านครูผู้สอนโดยภาพรวม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ($3.81 \leq \bar{X} \leq 4.08$) ในรายการที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรกได้แก่ 1) ครูเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่ 2) ครูให้ความรักและเมตตาต่อศิษย์อย่างเท่าเทียมกัน 3) ครูส่งเสริมและให้กำลังใจในการเรียนของนักเรียนด้วยถ้อยคำและกิริยามารยาทที่ดีงาม โดยเฉพาะรายการครูเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.70) เป็นความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่ารายการอื่น ๆ และในรายการครูชี้แนะแนวทางให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ จนผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.72)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประจักษ์ อำเภอมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

รายการ	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ
1. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน	3.98	0.64	มาก
2. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ของนักเรียน	3.88	0.70	มาก
3. ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยไม่ชำรุดเสียหาย	3.99	0.70	มาก
4. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัย	4.03	0.71	มาก
5. บริเวณโรงเรียนสะอาด มีที่ทิ้งขยะเพียงพอ	4.01	0.66	มาก
6. โรงเรียนจัดเครื่องเล่นสนามอย่างเพียงพอและปลอดภัย	3.91	0.79	มาก
7. โรงเรียนมีสนามให้นักเรียนวิ่งเล่นและจัดกิจกรรมกลางแจ้งได้อย่างเหมาะสม	3.98	0.70	มาก
8. ห้องเรียนจัดได้อย่างสวยงามเหมาะสมตามวัยนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข	4.00	0.71	มาก
9. ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทสะดวก	4.07	0.69	มาก
10. โรงเรียนมีห้องน้ำห้องส้วม สุขาภัณฑ์ที่เหมาะสมกับนักเรียน	3.89	0.70	มาก
11. โรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องส้วม เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.93	0.73	มาก
12. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ตอบสนองต่อเป้าหมายในการพัฒนาเด็กและคำนึงถึงความต้องการด้านสุขภาพอนามัยและมาตรฐานด้านความปลอดภัย	3.89	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย	3.96	0.70	มาก

จากตาราง 6 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละรายการที่แสดงความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยในด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยภาพรวม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง $(3.88 \leq \bar{X} \leq 4.07)$ ในรายการที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ห้องเรียนสะอาดมีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทสะดวก 2) สภาพแวดล้อมของโรงเรียนร่มรื่นสวยงามและปลอดภัย 3) บริเวณโรงเรียนสะอาด มีที่ทิ้งขยะเพียงพอโดยเฉพาะรายการ

ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.69) เป็นความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่ารายการอื่นๆ และในรายการโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ของนักเรียน เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.70)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการบริการนักเรียน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.โรงเรียนจัดการด้านการบริการนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและตัวนักเรียน	3.85	0.65	มาก
2.โรงเรียนจัดทำกรรับนักเรียนอย่างถูกต้องชัดเจน	3.92	0.79	มาก
3.โรงเรียนจัดบริการอาหารและน้ำดื่มที่สะอาด มีคุณค่าทางโภชนาการ	3.69	0.87	มาก
4.โรงเรียนทำการสอนและปลูกฝังนักเรียนในด้านสุนิสา เช่นการบริการอย่างล่ำมื่อก่อนที่จะรับประทานอาหารที่แปรงฟันหลังอาหาร การป้องกันโรคติดต่อ	3.91	0.74	มาก
5.โรงเรียนจัดการปฐมนิเทศให้แก่นักเรียนได้รับทราบกฎระเบียบต่าง ๆ	3.96	0.71	มาก
6.โรงเรียนมีการบริการด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น เมื่อนักเรียนเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุในโรงเรียน	3.89	0.71	มาก
7.โรงเรียนบริการในการตรวจสอบสภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.83	0.76	มาก
8.โรงเรียนมีการทำทะเบียนนักเรียนที่เป็นข้อมูลปัจจุบัน สามารถตรวจสอบได้	4.00	0.70	มาก
9.โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เช่น บริการแนะนำการออกกำลังกายและเครื่องออกกำลังกาย ให้ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนให้มีสุขภาพที่ดี	3.99	0.70	มาก
10.โรงเรียนบริการดูแลนักเรียนในช่วงหลังเลิกเรียน จนกว่าผู้ปกครองจะมารับ	4.14	0.71	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ระดับ		ความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
11.โรงเรียนจัดบริการพิเศษ เช่นการสอนเสริมประสบการณ์ให้นักเรียน	3.96	0.70	มาก
12.โรงเรียนส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้แสดงออกเต็มที่	4.08	0.74	มาก
13.โรงเรียนจัดครูเวรคอยดูแลความปลอดภัยให้นักเรียนทั่วบริเวณโรงเรียน	4.06	0.73	มาก
14.โรงเรียนให้บริการพิเศษในด้านความสะดวกแก่เด็กและผู้ปกครอง	4.00	0.73	มาก
15.โรงเรียนจัดให้มีการตรวจความสะอาดของร่างกาย การวัดสายตา การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง และการตรวจสุขภาพฟันอย่างสม่ำเสมอ	3.94	0.75	มาก
16.โรงเรียนจัดให้มีการประกันภัยแก่นักเรียน และค่ารักษาพยาบาลต่อการเกิดอุบัติเหตุ	4.01	0.75	มาก
รวมเฉลี่ย	3.95	0.73	มาก

จากตาราง 7 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละรายการที่แสดงความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในด้านการบริการนักเรียน โดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง $(3.69 \leq \bar{X} \leq 4.14)$ ในรายการที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) โรงเรียนบริการดูแลนักเรียนในช่วงหลังเลิกเรียนจนกว่าผู้ปกครองจะมารับ 2) โรงเรียนส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้แสดงออกเต็มที่ 3) โรงเรียนจัดครูเวรคอยดูแลความปลอดภัยให้นักเรียนทั่วบริเวณโรงเรียนโดยเฉพาะรายการโรงเรียนบริการดูแลนักเรียนในช่วงหลังเลิกเรียนจนกว่าผู้ปกครองจะมารับ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.71) เป็นความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่ารายการอื่นๆ และในรายการโรงเรียนจัดบริการอาหารและน้ำดื่มที่สะอาดมีคุณค่าทางโภชนาการ เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.75)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

รายการ	ระดับ		ความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1.โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองในการติดต่อ ภารกิจต่าง ๆ กับโรงเรียนเป็นอย่างดี	3.97	0.68	มาก
2.โรงเรียนมีการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกันระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จัก บ้านและชุมชนดีขึ้น	3.91	0.69	มาก
3.โรงเรียนแลกเปลี่ยนความรู้และสร้างความเข้าใจ กับผู้ปกครองในการจัดการศึกษา	3.80	0.74	มาก
4.โรงเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารและการดำเนิน งานของโรงเรียน เช่น จุลสาร จดหมายข่าว แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น	4.07	0.73	มาก
5.โรงเรียนมีแผ่นป้ายนิเทศ แสดงข้อมูลข่าวสาร วันสำคัญให้ผู้ปกครองได้รับทราบที่โรงเรียน	4.09	0.74	มาก
6.โรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยจัดประชุม อบรมเพื่อให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก	4.03	0.71	มาก
7.โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจ ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำในทุกภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.08	0.73	มาก
8.โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน จัดขึ้นเช่น กิจกรรมวันแม่ วันพ่อ ค่ายพักแรมลูกเสือ เนตรนารี งานโรงเรียน เป็นต้น	4.09	0.74	มาก
9.โรงเรียนได้ส่งผู้บริหารและครูได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ในโอกาสต่าง ๆ	3.91	0.73	มาก
10.โรงเรียนจัดการศึกษาได้ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ ของผู้ปกครอง	3.93	0.77	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ระดับ	
	$\bar{X}$	S.D.
11.โรงเรียนมีการรายงานผลการพัฒนาการของนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ	4.03	0.76
12.ผู้ปกครองมีความภาคภูมิใจที่ส่งบุตรหลานศึกษา ณ โรงเรียนแห่งนี้	4.15	0.69
รวมเฉลี่ย	4.00	0.72

จากตาราง 8 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละรายการที่แสดงความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองโดยภาพรวม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง $(3.91 \leq \bar{X} \leq 4.15)$ ในรายการที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับคือ 1) ผู้ปกครองมีความภาคภูมิใจที่ส่งบุตรหลานศึกษา ณ โรงเรียนแห่งนี้ 2) โรงเรียนมีแผนป้ายนิเทศ แสดงข้อมูลข่าวสารวันสำคัญ ให้ผู้ปกครองได้รับทราบที่โรงเรียน และโรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเช่นกิจกรรมวันแม่ วันพ่อ ค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี งานโรงเรียน เป็นต้น 3) โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องเป็นประจำในทุกภาคเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยเฉพาะรายการผู้ปกครองมีความภาคภูมิใจที่ส่งบุตรหลานศึกษา ณ โรงเรียนแห่งนี้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.69) เป็นความพึงพอใจที่อยู่ในระดับสูงกว่ารายการอื่น ๆ และในรายการโรงเรียนแลกเปลี่ยนความรู้และสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษา เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.74)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ใน 5 ด้าน และภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

รายการ	ระดับ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านวิชาการ	3.75	0.74
2. ด้านครูผู้สอน	3.94	0.70
3. ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	3.96	0.70

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ระดับ		ความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
4. ด้านการบริการนักเรียน	3.95	0.73	มาก
5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	4.00	0.72	มาก
รวมเฉลี่ย	3.92	0.71	มาก

จากตาราง 9 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละรายการที่แสดงความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยโดยภาพรวม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง $(3.75 \leq \bar{X} \leq 4.00)$ ในรายการที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับ คือ 1) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง 2) ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 3) ด้านการบริการนักเรียน โดยเฉพาะด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.72) เป็นความพึงพอใจที่อยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ ส่วนด้านงานวิชาการ เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.74)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประเทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน

3.1 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประเทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน

3.1.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประเทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง ในรายด้านและภาพรวมทั้ง 5 ด้าน เสนอในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สำหรับความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้านและภาพรวมทั้ง 5 ด้านเมื่อจำแนกตาม สถานภาพของผู้ปกครองเป็น 4 กลุ่ม

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.83	3	0.28	0.70
	ภายในกลุ่ม	122.87	220	0.56	
	รวม	123.70	223		
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	0.40	3	0.13	0.38
	ภายในกลุ่ม	112.78	220	0.51	
	รวม	113.18	223		
ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.35	3	0.12	0.30
	ภายในกลุ่ม	110.06	220	0.50	
	รวม	110.41	223		
ด้านการบริการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.43	3	0.14	0.72
	ภายในกลุ่ม	121.32	220	0.55	
	รวม	121.75	223		
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	0.40	3	0.13	0.36
	ภายในกลุ่ม	118.27	220	0.54	
	รวม	118.67	223		
ภาพรวม 5 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	0.48	3	0.16	0.50
	ภายในกลุ่ม	117.06	220	0.53	
	รวม	117.54	223		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า สถานภาพของผู้ปกครองต่างก็มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้านและ

ภาพรวมของ 5 ด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.1.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ของความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทานอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามอายุของผู้ปกครองในรายด้านและภาพรวมทั้ง 5 ด้าน เสนอในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวสำหรับความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทานอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีในรายด้านและภาพรวมทั้ง 5 ด้านเมื่อจำแนกตามอายุของผู้ปกครอง เป็น 4 กลุ่ม

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.18	3	0.39	0.75
	ภายในกลุ่ม	110.75	220	0.50	
	รวม	111.93	223		
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	1.14	3	0.38	0.77
	ภายในกลุ่ม	109.13	220	0.49	
	รวม	110.27	223		
ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.61	3	0.53	0.43
	ภายในกลุ่ม	109.29	220	0.49	
	รวม	110.90	223		
ด้านการบริการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.08	3	0.69	0.35
	ภายในกลุ่ม	119.67	220	0.54	
	รวม	121.75	223		
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	1.96	3	0.65	0.35
	ภายในกลุ่ม	116.71	220	0.53	
	รวม	118.67	223		
ภาพรวม 5 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.59	3	0.53	0.53
	ภายในกลุ่ม	113.11	220	0.51	
	รวม	114.70	223		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า อายุของผู้ปกครองต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้านและภาพรวมของ 5 ด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.1.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ของความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองในรายด้านและภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน เสนอในตาราง 12

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สำหรับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีในรายด้านและภาพรวมทั้ง 5 ด้าน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็น 4 กลุ่ม

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.36	3	0.45	0.84
	ภายในกลุ่ม	122.34	220	0.56	
	รวม	123.70	223		
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	1.41	3	0.47	0.93
	ภายในกลุ่ม	111.77	220	0.51	
	รวม	113.18	223		
ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.92	3	0.30	0.67
	ภายในกลุ่ม	109.98	220	0.49	
	รวม	110.90	223		
ด้านการบริการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.88	3	0.29	0.68
	ภายในกลุ่ม	120.87	220	0.55	
	รวม	121.75	223		

ตาราง 12 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	0.90	3	0.30	0.56
	ภายในกลุ่ม	117.77	220	0.53	
	รวม	118.67	223		
ภาพรวม 5 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.09	3	0.36	0.73
	ภายในกลุ่ม	116.55	220	0.53	
	รวม	117.64	223		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้านและภาพรวมของ 5 ด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.1.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ของความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ในรายด้านและภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน เสนอในตาราง 13

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สำหรับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้านและภาพรวมทั้ง 5 ด้าน เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง เป็น 5 กลุ่ม

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.18	3	0.39	0.74
	ภายในกลุ่ม	112.39	220	0.51	
	รวม	113.57	223		

ตาราง 13 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	1.87	3	0.62	1.22
	ภายในกลุ่ม	107.40	220	0.49	
	รวม	109.27	223		
ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.21	3	0.40	0.78
	ภายในกลุ่ม	105.50	220	0.48	
	รวม	106.71	223		
ด้านการบริการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.86	3	0.62	1.13
	ภายในกลุ่ม	115.53	220	0.52	
	รวม	117.39	223		
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	0.94	3	0.31	0.58
	ภายในกลุ่ม	114.05	220	0.52	
	รวม	114.99	223		
ภาพรวม 5 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.41	3	0.46	0.89
	ภายในกลุ่ม	110.97	220	0.50	
	รวม	112.38	223		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า อาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีในรายด้านและภาพรวมของ 5 ด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.1.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ของความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีเมื่อจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน ในรายด้านและภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน เสนอในตาราง 14

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สำหรับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีในรายด้านและภาพรวมทั้ง 5 ด้านเมื่อจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน เป็น 4 กลุ่ม

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2.56	3	0.85	1.51
	ภายในกลุ่ม	121.14	220	0.55	
	รวม	123.70	223		
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3.78	3	1.26	0.17
	ภายในกลุ่ม	109.40	220	0.49	
	รวม	113.18			
ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.26	3	0.42	0.78
	ภายในกลุ่ม	109.22	220	0.49	
	รวม	110.48	223		
ด้านการบริการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.01	3	0.67	1.24
	ภายในกลุ่ม	119.75	220	0.54	
	รวม	121.76	223		
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	1.79	3	0.59	1.10
	ภายในกลุ่ม	116.89	220	0.53	
	รวม	118.68	223		
ภาพรวม 5 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2.28	3	0.75	0.96
	ภายในกลุ่ม	115.28	220	0.52	
	รวม	147.56	223		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่ารายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

ในรายด้านและภาพรวมของ 5 ด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.1.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ของความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามการเดินทางมาโรงเรียน ในรายด้านและภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน เสนอในตาราง 15

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สำหรับความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีในรายด้านและภาพรวมทั้ง 5 ด้านเมื่อจำแนกตาม การเดินทางมาโรงเรียนเป็น 3 กลุ่ม

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.35	3	0.45	1.20
	ภายในกลุ่ม	122.36	220	0.56	
	รวม	123.71	223		
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	0.64	3	0.21	0.62
	ภายในกลุ่ม	112.54	220	0.51	
	รวม	113.18	223		
ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.56	3	0.19	0.68
	ภายในกลุ่ม	110.18	220	0.50	
	รวม	110.74	223		
ด้านการบริการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.28	3	0.43	1.04
	ภายในกลุ่ม	120.48	220	0.55	
	รวม	121.76	223		
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	0.75	3	0.25	0.70
	ภายในกลุ่ม	117.92	220	0.54	
	รวม	118.67	223		

ตาราง 15 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ภาพรวม 5 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	0.92	3	0.30	0.85
	ภายในกลุ่ม	114.69	220	0.53	
	รวม	115.61	223		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่าการเดินทางมาโรงเรียนต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้าน และภาพรวมของ 5 ด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะงานวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน จำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอินทโมลีประทาน ที่มีสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทานที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทานในปีการศึกษา 2549 จากประชากรทั้งหมดจำนวน 557 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 223 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการบริการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บแบบสอบถามจำนวน 223 ฉบับ ที่ให้กับผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน และได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 223 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาทำการคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานค่าทดสอบเอฟ (F – test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 223 คน เป็นมารดาคิดเป็นร้อยละ 49.80 มีอายุระหว่าง 30 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.20 เป็นผู้มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 50.70 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 34.10 มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.60 เดินทางมาโรงเรียนด้วยรถส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 68.20

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านงานวิชาการโดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในด้านงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่นๆ คือ หลักสูตรเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาการเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

2.2 ด้านครูผู้สอนโดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่นๆ คือครูเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่

2.3 ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอยู่ในระดับมากและที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่นๆ คือห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก

2.4 ด้านการบริการนักเรียนโดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในด้านการบริการนักเรียน อยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่นๆคือโรงเรียนบริการดูแลนักเรียนในช่วงหลังเลิกเรียนจนกว่าผู้ปกครองจะมารับ

2.5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่นๆ คือ ผู้ปกครองมีความภาคภูมิใจที่ส่งบุตรหลานศึกษา ณ โรงเรียนแห่งนี้

2.6 ผลการวิเคราะห์ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการ อื่น ๆ คือด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

3. ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนและการเดินทางมาโรงเรียน ใน 5 ด้าน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ใน 5 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการบริการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยรายด้านและภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวม

1.1 ด้านงานวิชาการ โดยภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในด้านงานวิชาการ ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือรายการประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับ มีความมุ่งหวังที่จะให้เกิดความงอกงามทั้งทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคมและสติปัญญา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่า การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กในระดับปฐมวัยนั้นมีความสำคัญที่เป็นรากฐานในการศึกษาต่อไปควรที่ต้องมีการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านอย่างสมบูรณ์โดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3 – 5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวันอาจจะแตกต่างกันไปแต่ทั้งนี้ ประสบการณ์ที่จัดจะต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เช่นเดียวกับกรมวิชาการ (2546, หน้า 2) ได้กล่าวว่าหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล และนันทิยา น้อยจันทร์ (2548, หน้า 113) ได้กล่าวว่า ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญ สำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ไปพร้อมกันด้วย

1.2 ด้านครูผู้สอน โดยภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจใน ด้านครูผู้สอนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รายการครูชี้นำแนวทางให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ จนผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่าแนวทางในการ ค้นคว้าหาความรู้ นั้นควรที่จะเป็นการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ กล่าวคือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ เด็กได้มีความคิดริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยครูผู้สอน เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ครูผู้สอนจะต้องยอมรับและเห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ดีคนดูแล้วรับผิดชอบ ก่อนจะได้วางแผนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมต่อ

พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสมและควรต้องรู้จักพัฒนาตนเองปรับปรุง การใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับ นันทิยา น้อยจันทร์ (2548, หน้า 293) ที่กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพเด็ก โดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ สอดคล้องกับการพัฒนาการและเติบโตตามศักยภาพ ดังนั้นครูจึงมีบทบาทสำคัญยิ่ง ที่จะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจึงควรมีบทบาท/หน้าที่ ดังต่อไปนี้ บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้ จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก ที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเด็กเองและครูกับเด็ก ร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลสภาพแวดล้อมตามศักยภาพของตัวเด็กและหลักทางวิชาการในการผลิต กระทำ หรือหาคำตอบ ในสิ่งที่เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีเหตุผล กระตุ้นให้เด็กร่วมคิดแก้ปัญหา ค้นคว้าคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆ ที่จัดอย่างสม่ำเสมอ ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนอย่างสม่ำเสมอ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพ บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเอง ในชีวิตประจำวัน ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี จำแนกพฤติกรรมเด็ก และสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน คือการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอน มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร/กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์ และทันสมัยทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ทั้งกายและจิตใจ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น / ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

1.3 ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยภาพรวมพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่า เด็กในระดับปฐมวัยยังอยู่ในวัยที่ต้องการความอบอุ่นจากพ่อแม่ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญในการช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น บรรยาภาศ ซึ่งมีการยอมรับนับถือ บรรยาภาศที่มีความอบอุ่น บรรยาภาศแห่งการควบคุม และบรรยาภาศแห่งความสำเร็จ องค์ประกอบทั้ง 4 ประการนี้จะช่วยให้เด็กพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และช่วยพัฒนาความสำเร็จในการเรียนสอดคล้องกับ วิณี ชิดเชิดวงศ์ (2537, หน้า 54) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่ห้องต่างๆอาคารเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นอาคารชั้นเดียวถ้าเป็นอาคารหลายชั้น ห้องเรียนเด็กปฐมวัยจะต้องอยู่ชั้นล่างและควรมีห้องต่าง ๆ คือ ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องนอน ห้องพยาบาล ห้องน้ำ – ห้องส้วม ห้องธุรการ ห้องพัสดุ ห้องประชุม และยังคงคำนึงถึงเรื่องอากาศ ฝุ่นละออง แสงสว่าง เสียง รังสีและความร้อน น้ำ ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพิจารณาให้รอบคอบ เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และยังช่วยให้เกิดความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาทุกคนด้วย สอดคล้องกับ มนูญ ตนะวัฒนา (2543, หน้า 98) กล่าวว่าบรรยาภาศที่ดีในสถานศึกษาปฐมวัยควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ บรรยาภาศด้านกายภาพ คืออาคารสถานที่ ห้องเรียน ตลอดจนบริเวณ ต่าง ๆ รวมถึงการดูแลรักษาให้มีความสะดวก สะอาดมีพื้นที่พอเพียงวัสดุอุปกรณ์ครบมีผู้รับผิดชอบดูแลด้านอาคารและการบริการความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่

1.4 ด้านการบริการนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านการบริการนักเรียน อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในด้านการบริการนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนจัดบริการอาหารและน้ำดื่มที่สะอาดมีคุณค่าทางโภชนาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่าภาวะโภชนาการมีความสำคัญต่อการพัฒนาการของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางสมอง นอกจากนี้เนื่องจากบ้านนักเรียนอาจอยู่ไกลโรงเรียนพ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาจัดทำอาหารให้ลูก โรงเรียนจึงจัดอาหารให้แก่เด็กนักเรียนสอดคล้องกับกาญจนา ศรีกาพลินธุ์ (2535, หน้า 174) ที่กล่าวถึงบริการในสถานศึกษาปฐมวัยว่าทบริการด้านอาหารมีรูปแบบการจัดที่เป็นหลัก 2 ประเภท คือ การจัดอาหารเต็มรูปแบบและอาหารเสริม การจัดอาหารเต็มรูปแบบ หมายถึงการจัดอาหารครบชุด ข้าว หวาน และเครื่องดื่มให้แก่เด็กรวมอาหารว่างในเวลาเช้าและอาหารว่างในเวลาบ่าย การจัดอาหารเสริมเป็นอาหารเพิ่มเติมให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อให้ได้อาหารที่มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย การบริการอาหารเสริมจัดอาหารได้ 4 ประเภท คือ อาหารหวาน อาหารหวาน เครื่องดื่ม อาหารว่าง ในการจัดบริการด้านอาหารในสถานศึกษา

ปฐมวัยทั่ว ๆ ไปสามารถให้บริการได้หลายวิธีได้แก่ สถานศึกษาจัดให้ทั้งอาหารเช้า อาหารว่าง อาหารเช้า อาหารกลางวัน อาหารว่างบ่ายและอาหารเย็น โดยสถานศึกษาคิดค่าบริการเป็นรายเดือน หรือรายภาคการศึกษา สถานศึกษาจัดให้เฉพาะอาหารเช้า อาหารกลางวันและอาหารว่าง บ่ายโดยเก็บค่าบริการเป็นรายเดือน หรือรายภาคการศึกษา สถานศึกษาจัดให้เฉพาะอาหารว่าง แต่อาหารกลางวันผู้ปกครองนำมาส่งเอง โดยคิดค่าบริการอาหารว่างเป็นรายเดือนหรือรายภาค การศึกษาสถานศึกษาจัดให้เฉพาะอาหารกลางวันอาหารว่าง 2 มื้อ ผู้ปกครองจัดมาให้เด็กเอง สถานศึกษาให้ร้านค้าหรือผู้ปกครองหรือผู้ประมูลได้จัดอาหารให้เด็กแล้วแต่จะมีข้อตกลงปลีกย่อย กับสถานศึกษาทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องควบคุมดูแลในเรื่องคุณภาพของอาหารสุขอนามัยที่ร้านค้า ให้บริการ สอดคล้องกับพิชัย เสริมจิตต์ (2542, หน้า124) กล่าวว่า การจัดโภชนาการให้แก่ เด็กมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญดังต่อไปนี้คือ เพื่อส่งเสริมภาวะด้านโภชนาการให้แก่นักเรียน เพื่อเป็นการประหยัดเศรษฐกิจของผู้ปกครอง เพื่อเป็นการฝึกมารยาทในการรับประทานอาหาร ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เพื่ออำนวยความสะดวก แก่นักเรียนในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ในภาคปฏิบัติจริง เช่น รู้คุณค่าของอาหาร มารยาทในสังคม และเพื่อลดภาระการจัดอาหารให้กับนักเรียนของผู้ปกครอง ที่ไม่มีเวลา

1.5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองโดยภาพรวม พบว่า ผู้ปกครอง มีความพึงพอใจด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองอยู่ในระดับมากแต่เมื่อพิจารณา เป็นรายการ พบว่า รายการที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือในข้อโรงเรียนมีการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกันระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักบ้านและชุมชนดีขึ้น กับโรงเรียนได้ส่งผู้บริหารและครูได้ เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่างๆทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่าการศึกษเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและโรงเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ระบบการศึกษา ดังนั้น สังคม การศึกษา และโรงเรียนย่อมมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันเป็นลูกโซ่ พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 มีหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น มาตรา13 (1) บิดามารดา หรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตร หรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล มาตรา14 (1) บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสิทธิได้รับประโยชน์สนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ จากมาตราต่างๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าว สรุปได้ว่า ให้ทุกส่วนของสังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และพ่อแม่ ผู้ปกครอง บุคคล และสถาบันสังคมต่าง ๆ มีสิทธิที่จะได้รับความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ดังนั้นนโยบายและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย (0 – 5 ปี) พ. ศ. 2546 – 2550 กำหนดไว้ว่า พัฒนาเด็กปฐมวัย ช่วงอายุ 0 – 5 ปี ทุกคนอย่างเต็ม

ศักยภาพและมีคุณภาพเต็มที่ โดยให้ครอบครัวเป็นแกนหลัก และให้มีผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กและทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดบริการและสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและเหมาะสมกับเด็กตามวัย บ้าน โรงเรียน ชุมชน จึงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องดำเนินการร่วมกัน มีความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีรากฐานที่ดีในการพัฒนาต่อไปให้เป็นคนที่ดีมีคุณภาพของประเทศ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 12) สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2538, หน้า 55) ที่กล่าวว่าสังคมมีปรัชญา มีเป้าหมาย และโรงเรียนก็ต้องมีปรัชญา มีเป้าหมายในการดำเนินงานซึ่งปรัชญาอุดมการณ์หรือเป้าหมายดังกล่าวจะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องซึ่งกันและกันจึงจะทำให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าบทบาทหน้าที่ของการศึกษาที่มีต่อสังคมมีอยู่ 4 ประการหลัก คือ การถ่ายทอดความรู้ ศิลปะ วิทยาการต่าง ๆ ให้แก่นุชน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี วัชระและให้บริการแก่สังคมตามที่ต้องการ เปลี่ยนแปลงสังคมสอดคล้องกับพิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542, หน้า 187) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งในสังคมที่ทำหน้าที่หลักในการให้การศึกษอบรมอย่างมีระบบ ระเบียบ แก่สมาชิก ของสังคม และหน่วยอื่น ๆ ในสังคม เช่น บ้าน วัด วัง หรือสำนักต่าง ๆ ต่างก็ให้การศึกษาเช่นกัน แต่เป็นเพียงหน้าที่ประกอบเท่านั้น ดังเช่นบ้านหรือสถาบันครอบครัว มีหน้าที่ในการ สืบทอดเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ด้านการผลิต และอบรมเลี้ยงดูประชากร แต่ในขณะเดียวกันก็ให้การศึกษาไปด้วยพร้อมกัน วัดหรือสถาบันศาสนา มีหน้าที่หลักในการสืบทอดความเชื่อของมนุษย์ด้วยการสร้างและพัฒนาแนวคิด ความเชื่อ แล้วอบรมสั่งสอนความเชื่อนั้น แต่ในขณะเดียวกันก็ให้การศึกษาประกอบไปด้วย วังหรือสถาบันพระมหากษัตริย์ ก็ทำหน้าที่หลัก ในการปกครองและป้องกันประเทศ แต่ในขณะเดียวกันก็ให้การศึกษาด้วย เมื่อชุมชนและสังคมเปลี่ยนแปลงไป เพราะความก้าวหน้าทางด้านการค้า การอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีใหม่ รูปแบบการดำเนินชีวิตใหม่ ๆ ก็เกิดขึ้นด้วย การเรียนรู้ในเรื่องใหม่ ๆ ที่มีลักษณะซับซ้อน และเป็นระบบจึงเกิดขึ้น หน่วยของสังคมที่มีอยู่เดิม เช่น บ้าน วัด วัง หรือ สถาบันเศรษฐกิจ การเมืองใหม่ ๆ ไม่สามารถให้การเรียนรู้ในเรื่องใหม่ ๆ เหล่านี้ได้ โรงเรียนจึงเกิดขึ้นเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นสถาบันเฉพาะในสังคม ที่ตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการให้การศึกษา เมื่อโรงเรียนตั้งขึ้นแล้วโรงเรียนจึงมีระบบของตัวเองขึ้นมา การศึกษาจึงเริ่มมีระบบขึ้น แต่โรงเรียนก็ยังอยู่ในสังคม ยังต้องพึ่งพากับสังคมตลอดเวลา

2. การเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทอน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน

2.1 จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทอน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05

จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงใจ ตระกูลช่าง (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดบริการนักเรียน ของโรงเรียนอนุบาลแฉ่งสะอาด ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแฉ่งสะอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งสามด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการบริการแนะแนวผู้ปกครอง ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียนและด้านการจัดการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการบริการนักเรียน ปรากฏว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองนักเรียนทุกคนมีความเห็นว่าการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย โรงเรียนมีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียนในทุกด้านดีอยู่แล้ว โดยผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นมารดาคิดเป็นร้อยละ 49.80 ซึ่งเป็นผู้ที่มีความผูกพันกับเด็ก มีความรักและการเอาใจใส่ดูแลห่วงใยในทุกเรื่องสอดคล้องกับ ชาญชัย อาจิณสมอาจารย์(2541, หน้า 117) กล่าวว่า บิดามารดาในฐานะการเป็นครูของบุตรหลาน โดยปกติแล้วพ่อแม่คือครูคนแรกของลูก เริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูและเป็นผู้อบรม สั่งสอน ปลูกฝังค่านิยมและเจตคติต่าง ๆ การสั่งสอนอบรมนี้เริ่มตั้งแต่เด็กยังไม่เข้าโรงเรียนจนกระทั่งก้าวเข้าสู่ระบบโรงเรียนในปัจจุบันนี้ความก้าวหน้าทางการศึกษาด้านเด็กเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย มีการพิมพ์จำหน่ายหนังสือ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของเด็ก หนังสือที่อธิบายถึงความรู้สำหรับเด็กในระยะปฐมวัย หนังสือภาพ หนังสือนิทานแบบฝึกหัดสำหรับเด็ก และอื่นๆ นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่ความรู้ที่จัดโดยสถาบันการศึกษาของการศึกษานอกระบบอื่นซึ่งผู้ปกครองสามารถที่จะเลือกใช้ความรู้เหล่านี้ มาจัดสอนให้แก่เด็กเพื่อจะช่วยให้เด็กมีความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่การเรียนอย่างมีระบบต่อไป และการช่วยสอนนี้ผู้ปกครองสามารถเป็นครูให้กับเด็กได้ทุกระดับการศึกษา อย่างน้อยการรับบทบาทหน้าที่ตนเองรวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน

2.2 จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ดวงใจ ตระกูลช่าง (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแฉ่งสะอาด ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแฉ่งสะอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งสามด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการบริการแนะแนวแก่ผู้ปกครอง ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน และด้านการจัดการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน การเปรียบเทียบ ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการบริการนักเรียน ปรากฏว่า ผู้ปกครอง

นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัยมีความเห็นว่า การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่โรงเรียนเป็นฝ่ายดำเนินการรับผิดชอบจัดการและเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระบบ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีความชำนาญ แต่มีความประสงค์ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อมาพิจารณาผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัยที่ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 30 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.20 ซึ่งเป็นช่วงที่อยู่ในระหว่างการทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว และยังมีผลกำลังในการเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานของตนเองอย่างเต็มความสามารถ ให้ความสนใจในระบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างดี มีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับ สุชา จันทรเฒ (2540, หน้า 108) กล่าวว่าการศึกษาปฐมวัย ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพราะเด็กจะเจริญเติบโตและมีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นสำคัญ การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมจึงเป็นการสร้างให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย ซึ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองจะเป็นประโยชน์อย่างสูงสุดต่อตัวเด็กเองซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะทำให้เด็กมีความพร้อมที่จะรับความรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวอย่างมีความสุข

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมืองจังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ดวงใจ ตระกูลช่าง (2538,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแฉ่งสะอาด ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแฉ่งสะอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งสามด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการบริการแนะแนวผู้ปกครอง ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน และด้านการจัดการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการบริการนักเรียนปรากฏว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองนักเรียนในระดับปฐมวัย ไม่มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาปล่อยให้เป็นที่ของโรงเรียนดำเนินการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษา ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 50.70 สอดคล้องกับบัญชา อึ้งสกุล(2542, หน้า 22) กล่าวว่า ปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นในด้านการจัดการศึกษาหรือด้านอื่น ๆ ดังนั้นการที่จะก้าวให้ทันถึงการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องเป็นผู้ที่ศึกษาข้อมูลอยู่เสมอ รู้จักคิดพิจารณาเพื่อนำความรู้อาณาแก้ไขปัญหาดังกล่าวและเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สอดคล้อง

กับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(2547, หน้า18)กล่าวว่าความเจริญงอกงามของสังคมใด ๆ ทั้งในทางวัตถุและจิตใจ ล้วนแต่เป็นภาพที่สะท้อนคุณภาพของคนในสังคมนั้น การให้การเลี้ยงดูและอบรมป้อนนิสัยสมาธิของสังคมอย่างถูกต้องตั้งแต่ยังเล็ก ๆ เพื่อเติบโตขึ้นเป็นคนที่มีความภาพ เป็นทั้งคนดี และคนเก่งของสังคม จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคต ของประเทศชาติ และเป็นเรื่องที่ทุกสถาบันในสังคมตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน วัด สื่อมวลชน ตลอดจนองค์กรของเอกชนและหน่วยงานต่าง ๆ ต้องถือเป็นหน้าที่ร่วมกันในการให้แต่สิ่งที่ดีงาม และเป็นประโยชน์แก่เด็กและในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาประเทศนี้ เราไม่เพียงต้องการกำลังคนที่แข็งแรง สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจเท่านั้น แต่เรายังต้องการกำลังคนที่ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกที่ดีต่อสิทธิหน้าที่ที่มีต่อสังคม มีความอดทน เสียสละ ใจกว้าง รู้จักประนีประนอม รู้จักแพ้ชนะ และรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ กล้าพูดความจริง โดยยึดถือความถูกต้อง เป็นคนรู้เท่าทันความเจริญ ไม่ตกเป็นเหยื่อของความฟุ้งเฟ้อ และความเย้ายวนทางวัตถุ มีความภาคภูมิใจในคำนิยม และสิ่งที่ดีงามของสังคมไทย ความเจริญงอกงามที่แท้จริงของสังคมนั้น ต้องมีทั้งทางวัตถุ และจิตใจเคียงข้างกันไป กำลังคนที่มีคุณภาพของสังคมก็เช่นกัน ต้องมีทั้งสติปัญญา ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม เป็นเครื่องหนุนนำกันไป

2.4 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เช่นเดียวกับงานวิจัยของดวงใจ ตระกูลช่าง (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดบริการนักเรียน ของโรงเรียนอนุบาลแย้มสะอาด ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแย้มสะอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งสามด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการบริการแนะแนวผู้ปกครอง ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน และด้านการจัดการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการบริการนักเรียนปรากฏว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับความพึงพอใจ ต่อการจัดการบริการนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 29.60 ทั้งนี้ การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน มีความก้าวหน้าล้ำสมัยอยู่เสมอ ผู้ปกครองจึงมีความคิดว่า ด้านการจัดการศึกษาอบรม ดูแลบุตรหลาน ให้มีการพัฒนาเป็นหน้าที่รับผิดชอบของโรงเรียนเพียงอย่างเดียวสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า125) ได้สรุปปัญหาทางความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนใหญ่เกิดจากผู้ปกครองและชุมชน มีเจตคติที่ไม่ดี ต่อโรงเรียน ไม่เห็นประโยชน์ทางการศึกษา ฐานะ เศรษฐกิจมีความขัดสน ความรู้ ความสมบูรณ์ของชุมชนมีน้อย รวมทั้งไม่มีเวลาให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน รวมถึงปัญหาทางระบบราชการ ที่ต้องดำเนินการ

ตามระเบียบกฎหมายเป็นขั้นตอน ทางชุมชนจึงมีความรู้สึกยุ่งยาก กลัวความผิดที่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับต้น แต่ทั้งนี้การจัดการศึกษาจะดำเนินการเพียงกลุ่มบุคคลเฉพาะกลุ่มไม่ได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเข้าร่วมดำเนินการ

2.5 จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ดวงใจ ตระกูลช่าง (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแยมสะอาด ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแยมสะอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งสามด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการบริการแนะแนวผู้ปกครอง ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน และด้านการจัดการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการบริการนักเรียน ปรากฏว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองนักเรียนให้ความสำคัญกับการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ด้วยมีความมุ่งหวังว่าโรงเรียนเอกชนจะจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยได้อย่างเต็มตามศักยภาพ เรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จึงไม่ปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ มามี โชติมา (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ความต้องการของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการตามสมมติฐานที่ตั้งไว้พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 จำแนกตามการเดินทางมาโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีความสะดวกในการที่จะให้บุตรหลานเดินทางมาโรงเรียนไม่ว่าจะด้วยวิธีใด โดยจะคำนึงถึงความปลอดภัยและความสะดวกเป็นเหตุผลหลักสอดคล้องกับพัชรี สวนแก้ว (2536, หน้า 85) กล่าวว่า ปัจจุบันมีหลายครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องการรับส่งเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล ดังนั้นในกลุ่มผู้ปกครองจึงอาจรวมกลุ่มจัดเวรรับส่งเด็กในเส้นทางเดียวกันอันจะเป็นการประหยัดเวลา และให้ความสะดวกแก่ผู้ปกครองที่มีปัญหา ซึ่งนอกจากจะรับส่งเด็กแล้ว จะรวมไปถึงการบริการขนส่งคนเจ็บหรือคนพิการในหมู่ผู้ปกครองกันเองก็ได้ สอดคล้องกับ สิริกุล จีวีวรรณ (2546, หน้า 34) กล่าวว่า การบริการรับส่งนักเรียนนั้นรถจะต้องอยู่ในสภาพปลอดภัย มีอุปกรณ์ ภายในรถ เหมาะสม

กับวัยของเด็ก รถมีสภาพเหมาะสม เช่น ที่นั่งเหมาะสมกับเด็ก เข็มขัดนิรภัย ชะแลง ขวาน เครื่องดับเพลิง เป็นต้น พนักงานขับรถต้องมีใบอนุญาตขับขี่และได้รับการอบรมจากกรมการขนส่งทางบก ต้องมีบุคลากรดูแลเด็กในรถอย่างน้อย 1 คน และต้องไม่ปล่อยให้เด็กอยู่ในรถตามลำพัง ยานพาหนะที่ใช้รับส่งเด็ก จะต้องได้รับอนุญาตและมีการตรวจสอบดูแลรักษาสภาพรถให้ใช้การได้ดีอยู่เสมอ

จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน จะเห็นได้ว่าโรงเรียนเอกชนมีความตั้งใจจริงที่จะพัฒนางานในทุกด้านให้เห็นเป็นรูปธรรม อีกทั้งมีการนำเสนอหรือประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้รับทราบถึงการดำเนินงาน ผลงานต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับ พัฒนาการในด้านต่างๆของนักเรียน ซึ่งเป็นเสมือนการนำเสนอสินค้าที่มีคุณภาพให้ผู้บริโภคได้มีสิทธิเลือกใช้ อย่างเหมาะสมกับตนเองอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภร วัฒนาพฤกษา (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัฒนาพฤกษาแผนกอนุบาลต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองต้องการการเรียนการสอนที่เน้นด้านวิชาการ รวมทั้งเรื่องลายมือและความถูกต้องในการอ่านเขียน สื่อการเรียนการสอนมีหลากหลาย แปลกใหม่ สีสันสวยงามและเห็นด้วยที่โรงเรียนจัดสอนคอมพิวเตอร์โดยต้องการให้สอนในระดับชั้น อนุบาลปีที่ 2 และปีที่ 3 ในด้านอาคารเรียนมีความแข็งแรงปลอดภัย ห้องเรียนสะอาด การถ่ายเทอากาศและแสงสว่างเพียงพอ การดูแลเอาใจใส่ ตลอดจนการใช้คำพูดและการปฏิบัติของครูอยู่ในเกณฑ์ดี ครูต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีประสบการณ์หรือจบทางด้านอนุบาลโดยเฉพาะ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบอาหารที่โรงเรียนจัดให้ อาหารควรมีคุณค่าตามหลักโภชนาการ รอบบริเวณโรงเรียนควรปลูกต้นไม้ และจัดหาเครื่องเล่นให้มีปริมาณเพียงพอกับจำนวนนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษณีย์บุตร (2546, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการบริหารการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดคำหนักใต้ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการบริหารการศึกษาในระดับมากทุกประเด็น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประเด็นต่อไปนี้มีคะแนนสูงสุดในแต่ละด้านคือ 1) ด้านงานวิชาการ คือ การรายงานผลการเรียนของนักเรียน ให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ 2) ด้านงานธุรการและการเงินคือ การออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการเก็บเงิน 3) ด้านงานบุคลากรคือ แต่งกายเรียบร้อย เหมาะสมของครูชายหญิง 4) ด้านงานอาคารสถานที่ คือ การจัดสภาพแวดล้อมอย่างดี ร่มรื่น สวยงาม สะอาด และมีการกำจัดขยะที่ดี 5) ด้านงานกิจการนักเรียนคือ การจัดบริการตรวจสอบสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน 6) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การที่บุตรหลาน ได้ศึกษาในโรงเรียนแห่งนี้ สอดคล้องกับ สุรพล พุฒคำ (2547, หน้า121) กล่าวว่าคุณภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละบุคคล รูปแบบ คุณภาพ ในแต่ละรูปแบบ

มักจะเริ่มต้นมาจากการดำเนินการในสถานศึกษา ที่ผนวกกับแนวคิดและทฤษฎีในความสำเร็จขององค์กร คำจำกัดความของ “ คุณภาพ (quality) ” ที่ใช้กันอย่างกว้างขวางมากที่สุดก็คือ การแพร่ขยายผลผลิต (product) หรือการให้บริการ (service) ที่สอดคล้องหรือมากกว่าความคาดหวังของลูกค้า ยกตัวอย่างเช่น นโยบายทางการตลาดของการศึกษา อาจกำหนดเป็นระดับของการศึกษา ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ หรือให้สูงกว่ามาตรฐานที่เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของรัฐ ในทำนองเดียวกัน การบูรณาการรูปแบบประสิทธิผลขององค์กร ทำให้เห็นว่าคุณภาพขององค์กรมีค่ามากกว่าผลลัพธ์ (outcomes) หรือผลผลิต (product) ดังนั้น แนวความคิดเรื่องคุณภาพจึงเป็นเรื่องของทั้งระบบ และเป็นเรื่องของทุกองค์ประกอบ นั่นก็คือ นักวิจัย ผู้บริหาร และผู้ดำเนินการ จึงต้องให้ความสนใจกับคุณภาพของปัจจัยนำเข้า(input) และกระบวนการ(processes) พ่วงกันกับคุณภาพของผลผลิต (output) ดังนั้น “ การบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม (total quality management : TQM)”จึงเป็นตัวอย่างของความเคลื่อนไหวเชิงคุณภาพที่สำคัญที่สุดในยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อความสำเร็จก้าวหน้าของโรงเรียนดังต่อไปนี้

1.1 โรงเรียนควรพัฒนาการบริหารงานในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเน้นคุณภาพของงานวิชาการ สื่อสร้างสรรค์ อุปกรณ์การเรียน ที่ทันสมัย การจัดประสบการณ์ของครู การจัดสภาพแวดล้อมอาคารเรียน ควรจัดให้เหมาะสมเน้นความปลอดภัยให้มากที่สุด ระบบการบริการนักเรียน ในด้านอาหารที่มีประโยชน์ครบคุณค่ามีรสชาติดีมีสะอาด มีการรักษาความปลอดภัยให้แก่ให้นักเรียนให้ทั่วบริเวณโรงเรียน

1.2 ควรเพิ่มภารกิจการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน โดยมีการประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน และการประชาสัมพันธ์ภายนอกโรงเรียน เน้นความเข้าใจในด้านหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยให้ผู้ปกครองได้รับทราบถึงหลักการ แนวคิด กระบวนการ แนวทางการพัฒนาในการจัดการศึกษาซึ่งการประชาสัมพันธ์นั้นเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีของบุคลากรในโรงเรียน และชุมชน เป็นการสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านให้มากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดี ความร่วมมือในการจัดการศึกษาและช่วยเหลือกันในอนาคตต่อไป

2.ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียน ตามขอบข่ายของงาน ที่กำหนดไว้ในมาตรา 39 ที่กระจายการบริหารงานออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของครูกับผู้ปกครองนักเรียน กับโรงเรียนในทุกขนาดและทุกสังกัด หรือทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ กว้างขวาง และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. (2535). การบริหารกิจการนักเรียน เล่ม 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กิตติมา ปรีดีติลล. (2536). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2544, ตุลาคม). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน. วารสารการศึกษาปฐมวัย, 4 (25), 30.
- กัศักดิ์ สารกิตติพันธ์. (2538). ความพอใจของผู้ปกครองนักเรียน คิษย์เก่า และครู ที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- โกวิทย์ ประวาลพฤกษ์. (2540, พฤษภาคม). ประวัติความเป็นมาของงานการศึกษาเอกชน. วารสารการศึกษาเอกชน, 8(5), คำนำ.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2541). คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2543). แนวการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณสภา ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี. กรุงเทพฯ: อรุณสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). การพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาโดยครอบครัวในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- _____. (2546). นโยบายและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย (0 – 5 ปี) พ.ศ.2546 – 2550. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. (2535). คู่มือโรงเรียนในการดำเนินงานเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2536). การบริหารงานบุคคล,ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. คู่มือผู้บริหารโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2538). เอกชนเคียงคู่รัฐจัดการศึกษา 23 ปี สช. กรุงเทพฯ: อรุณสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2542). การบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2544 ก). ก้าวต่อไปของการปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: อรุณสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2544 ข). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: อรุณสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2546). คู่มือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: อรุณสภา ลาดพร้าว.

_____. (2546). คู่มือการประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว.
คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. (2547). หลักสูตรและการพัฒนาโปรแกรมการศึกษา

ปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

ชาญชัย อาจินสมมาตร. (2541). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา.

ฉันทนา ภาคบงกช. (2537). ผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 8 – 11. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ดวงใจ ตระกูลช่าง. (2538). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการบริการนักเรียนของ

โรงเรียนอนุบาลแฉ่งสะอาด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เดือนใจ เกษณียบุตร. (2546). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารการศึกษา:

กรณีศึกษาโรงเรียนวัดคำหนักใต้ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทัศนีย์ คุ้มเมธี. (2535). หลักสูตรและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.

เทพศักดิ์ บุญรัตพันธ์. (2536). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการ

ให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

นิตยา สุวรรณศรี. (2535). การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: พับลิคิสิเนสพริ้นท์.

นันทิยา น้อยจันทร์. (2548). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. นครปฐม: นิตินัย.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: นพิตการพิมพ์.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2540). ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

บัญชา อึ้งสกุล. (2545, มีนาคม). ประสิทธิภาพของผู้บริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา.

วารสารวิชาการ, 5(3), 22.

ประคอง กรรณสุด. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:

ด้านสุขภาพการพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อการศึกษากรุงเทพฯ.

ปริญญ์ อนุสุเรนทร์. (2541). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนและ

ความคาดหวังของผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ผ่องศรี รัตนสถิตย์. (2535). การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- พรนิภา ลิมปพยอม. (2546). คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- พิชัย เสี่ยมจิตต์. (2542). การบริหารงานเฉพาะด้านในสถานบันการศึกษา. อุดรราชธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรราชธานี.
- พัชรี สอนแก้ว. (2536). จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: การพิมพ์ดวงมณี.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2538). บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, โรงเรียนกับชุมชนหน่วยที่ 1-7 (หน้า 25-62) พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มณูญ ดนระวัฒนา. (2543). การบริหารยุคใหม่. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาร (ดอกหญ้า).
- มามี โชติมา. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- แยกนาถ เลหาบรรจง. (2545). ผลการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญาที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เยาวภา เตชะคุปต์. (2543). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เอพีกราฟฟิกส์ดีไซน์.
- ราตี ทองสวัสดิ์. (2537). การจัดการศึกษาปฐมวัย. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารสถานศึกษาปฐมวัยหน่วยที่ 12 (หน้า 11-12). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุจิรี ภูสาระ, และจันทราณี สงวนนาม. (2545). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- เสนาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. (2539). ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- วราภรณ์ รักกิจชัย. (2535). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- _____. (2542). แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. ในเอกสารประกอบการอบรมครูโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- วสิน ปาลเดชาพงศ์. (2539). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาลก้องหล้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- _____. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- วินัย จิตต์ประ. (2541). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสถานีตำรวจ: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลลุมพินี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- วิณี ชิตเชตวงศ์. (2537). การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- วัฒนา ปุณณฤทธิ. (2536). การบริหารงานสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ชุดวิชาการบริหารสถานศึกษาปฐมวัยหน่วยที่14. (หน้า51-60). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรพงษ์ ภวเรศ, ร.ด.ท. (2540). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองศรีสะเกษ ภายใต้โครงการโรงพักของเรา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรนาท รักสกุลไทย. (2537). การบริหารการศึกษา. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, เอกสาร การสอนชุดวิชา การบริหารการศึกษาปฐมวัยหน่วยที่ 14. (หน้า148). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วาม ดุลยกร. (2540). ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเอกชนระดับอนุบาลต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์: กรณีศึกษาโรงเรียนบรรจงรัตน์ จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิชชุดา งามปลอด. (2540). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิจิตร ศรีอ้าน. (2538). หลักการและระบบการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2540). หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2546ก). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2546ข). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช2546. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- ศุภร วัฒนพฤชา. (2538). ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัฒนพฤชาแผนกอนุบาลต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิริกุล ฉวีวรรณ. (2546). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบำรุงปัญญา อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สุคนธ์ เครือคำ. (2546). ผู้นำทางการศึกษา. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สุชา จันทรเฒ. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุดารัตน์ แซ่ซี้. (2542). ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล เอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุธี สิทธิสมบุญ, และสมาน รังสิโยภุชณ. (2541). หลักการบริหารเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.

สุภากร ราชากรกิจ. (2537). การประถมศึกษากรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุมาลี อัมชัยสกุล. (2544, มีนาคม). การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กปฐมวัย. วารสารการศึกษาปฐมวัย, 5(25), 12.

สุพล พุฒคำ. (2546). การบริหารสถานศึกษา. ฉบับที่: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

สุวีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ฉบับที่: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

สันทัต สินธุพันธ์ประทุม. (2548). สรุปผลการรวบรวมข้อมูลการสร้างหลักสูตรพัฒนาครูสู่การเป็นครูผู้นำการศึกษาระดับชาติ. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.

หรรษา นิลวิเชียร. (2535). ปฐมวัยศึกษา: หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อรุณี หรดาล. (2536). ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่13. (หน้า 36 – 46). นครปฐม: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อภิชัย กุลชา. (2536). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อัญญาณี เลขะกุล, และดวงสมร สุยะสุนานนท์. (2536). หลักสูตรการอบรมผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว.

อรรถกิจ กรณ์ทอง, พ.ด.ท. (2536). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดระบบสายตรวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อารมณ สุวรรณपाल. (2537). หลักการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นอาคารสถานที่ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 10. (หน้า 133 – 135) นครปฐม: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อินทโมลีประทาน,โรงเรียน. (2548). ธรรมเนียมสถานศึกษา. สารสนเทศ ปีการศึกษา 2544 -2549. สิงห์บุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์โรงเรียนอินทโมลีประทาน.

อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

Bennett, M.E.(1955). **Guidance in groups**. New York: McGraw – Hill.

- Cottman, J.M. (1988). **Teacher and parents staff development to support a screening and identification project**. Ed.D, University of Massachusetts.
- Cotton, E.G., & Mann, G.A.. (1994). **"A survey of parent involvement practices in California and Texas."** Eric database search. Available: <http://www.Ericfacility.net>, March 4, 2004.
- Cronbach, L. J. (1971). **Essentials of psychological testing**. New York: Harper & Row.
- Cherrington, D. J. (1991). Need theories of motivation. In R.M. Steers and L.W. Porter (Eds.), *Motivation and work behavior*. (pp. 31 – 44). New York: McGraw – Hill.
- Fitzgerald, M. R. and Durant, F. (1980). **Citizen evaluation and urban management : Services delivery in an era of protest**. New York: Harper & Row.
- Freeman, M.A.and Karr - Kidwell. (1988). **"Parental opinion and teacher - student perception regarding parents' involvement in their children's education and Development**. Eric database search. Available: <http://www.Ericfacility.net>, March 4, 2004.
- Gorton, R.A.(1983). **School administrator and supervisor : leadership challenges and opportunities**. Boston: Wm.C Brown Company Publisher.
- Good.C.V. (editor). (1973). **Dictionary of Education**.New York: Mc Graw – Hill Book.
- Hildebrand. (1991). **Introduction to early childhood education**. 5 th Ed. New York: Macmillan.
- Haidle, Ruth, & Keith. (1996). **Student choose : private Christian high school**. South Dakota: University of south Dakota.
- In-Jung Wang. (1986) **"Delivery system of public health services in rural areas : The Korean case"** in Suchitra Punyaratabandhu – Bhabi et. Al.(eds). *Delivery of Public Services In Asian Countries: Cases in Development Administration*. Bangkok: Thammasart University Press.
- Joyce, H.L. (1992). "Parental Choice in Public Elementary School: Who Chooses and Why (School Choice). " **Dissertation Abstracts International**7. 2310 - A.
- Kimbrough, B., & Nunnery, Y. (1998). **Educational administration: An introduction**. New York: Macmillan.

- Leone, Denis Alan. (1998). A communication analysis of the administrant of school community Relation program in a stratified random campling of "Wild" Domesticated Pushed School District. **Dissertation Abstracts Information** 6, 2409 – A.
- Locke, E.A. (1991). "The Motivation Sequence, the Motivation Hub, and the Motivation core, " *Organizational Behavior and Human Decision Processes*. 50: 288 – 299.
- Schuman, J. E. (1990) "Effectiveness of an Alternating Full-Day Kindergartens Program" **Dissertation Abstracts International**.50 (12), 128 – A.
- Vankawala, K. H. (1999). " Pre – services teachers' perception of family – school collaboration: A qualitative study, " **Masters Abstracts International**. 37(03): 103.
- Yamane, T. (1967). **Statistics: An introductory analysis**. New York: Harper & Row.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสอบถามความเห็นเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

2. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครอง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และการเดินทางมาโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ใน 5 ด้าน คือ

- ด้านวิชาการ
- ด้านครูผู้สอน
- ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- ด้านการบริการนักเรียน
- ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

3. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ ตามสภาพความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของผู้ปกครองลงในช่องว่างที่กำหนด

4. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัย โดยนำไปวิเคราะห์ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานผู้ปกครอง ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

(นายประยุทธ์ พวงทอง)

นักศึกษาลัทธิสุตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสอบถาม ตอนที่ 1
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงสำหรับท่าน
 ภูมิหลังของผู้ปกครอง จำแนกเป็น

1. สถานภาพของผู้ปกครอง

- () บิดา
- () มารดา
- () ญาติ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. อายุของผู้ปกครอง

- () ต่ำกว่า 30 ปี
- () 30 - 35 ปี
- () 36 - 40 ปี
- () 40 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

- () ต่ำกว่ามัธยมศึกษา
- () มัธยมศึกษา
- () อนุปริญญา
- () ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4. อาชีพของผู้ปกครอง

- () รับราชการ
- () เกษตรกร
- () รับจ้าง
- () ธุรกิจส่วนตัว
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 10,000 บาท
- () 10,000 - 20,000 บาท
- () 20,001 - 40,000 บาท
- () มากกว่า 40,000 บาท

6. การเดินทางมาโรงเรียน

- () รถประจำทาง
- () รถรับจ้างรับส่งนักเรียน
- () รถส่วนตัว

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสอบถาม ตอนที่ 2

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องในตารางที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน
ตามลำดับความมากน้อย เพียงข้อละ 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความพึงพอใจ ดังนี้

1	หมายความว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด
2	หมายความว่า	พึงพอใจน้อย
3	หมายความว่า	พึงพอใจปานกลาง
4	หมายความว่า	พึงพอใจมาก
5	หมายความว่า	พึงพอใจมากที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
1.	ด้านงานวิชาการ ประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับมีความมุ่งหวังที่จะให้เกิดความงอกงามทั้ง ทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคมและสติปัญญา					
2.	หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการกำหนดเนื้อหาสาระประสบการณ์ ที่มีคุณค่าต่อผู้เรียน มีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบระเบียบ					
3.	หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับความต้องการของชีวิต					
4.	หลักสูตรเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาการเด็กใน ด้านร่างกาย , อารมณ์ , สังคม , สติปัญญา					
5.	หลักสูตรยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบท ของชุมชน					
6.	หลักสูตรการเรียนรู้อัดให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมี คุณภาพและมีความสุข					

แบบสอบถามตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
7.	ด้านงานวิชาการ (ต่อ) สื่อการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนการสอนถึงจุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนประหยัดเวลาและให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน					
8.	สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็กทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ เด็กเรียนรู้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน					
9.	เลือกใช้สื่อได้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่จะทำการสอน					
10.	เลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และสถานภาพของสถานศึกษา					
11.	สื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
12.	สื่อการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์ และพร้อมใช้งาน					
13.	โรงเรียนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน					
14.	สิ่งจำลองและสื่อต่าง ๆ เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน					
15.	จัดกิจกรรมที่เด็กสนใจ ลงมือค้นคว้ากระทำด้วยตนเอง					
16.	ประสบการณ์การเรียนรู้จัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสิ่งที่เรียน ผู้เรียนมีโอกาสได้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและเป็นผู้ที่มีคุณธรรม					
17.	กิจกรรมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์มีวิธีจูงใจสร้างความสนใจของผู้เรียน ไม่ซ้ำซากจำเจ ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เด็กได้ปฏิบัติและเข้าร่วมกิจกรรม					
18.	ประสบการณ์ที่จัดเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อตัวผู้เรียน คือ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนและใช้ได้ในชีวิตประจำวัน					
19.	การประเมินผลพัฒนาการทั้ง 4 ด้านทำอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรม					
20.	มีการนำผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงในการจัดกิจกรรม					
21.	มีการประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดทั้งปี					
22.	ทำการประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การเลือกใช้เครื่องมือและการจดบันทึกต่าง ๆ ไว้เป็นหลักฐาน					
23.	มีการแจ้งผลการพัฒนาการให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง					

แบบสอบถามตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
	ด้านครูผู้สอน					
24.	ครูผู้สอนทำการอบรมนักเรียน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศและนโยบายของราชการ					
25.	ครูผู้สอนอบรมสั่งสอนเผยแพร่ความรู้ปลูกฝังวัฒนธรรมค่านิยมและเอกลักษณ์ไทย					
26.	ครูจัดระบบการเรียนรู้ แผนการสอน ที่หลากหลาย น่าสนใจ					
27.	ครูเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่					
28.	ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ทั้งด้านกายภาพและจิตวิทยา					
29.	ครูชี้แนะแนวทางให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จนผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง					
30.	ครูให้ความรักและความเมตตาต่อศิษย์อย่างเท่าเทียมกัน					
31.	ครูส่งเสริมและให้กำลังใจในการเรียนของนักเรียนด้วยถ้อยคำและกิริยามารยาทที่ดีงาม					
32.	ครูเป็นผู้นำเสนอในเรื่องการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อนให้นักเรียนได้เข้าใจ					
33.	ครูปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ให้กับนักเรียน					
34.	ครูเป็นผู้เสริมแรงให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่					
35.	ครูมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลที่เน้นสภาพจริง และรายงานผลพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบอยู่ เสมอ					
	ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน					
36.	อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน					
37.	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ของนักเรียน					
38.	ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยไม่ชำรุดเสียหาย					
39.	สภาพแวดล้อมของโรงเรียนร่มรื่น สวยงามและปลอดภัย					
40.	บริเวณโรงเรียนสะอาด มีที่ทิ้งขยะเพียงพอ					
41.	โรงเรียนจัดเครื่องเล่นสนามอย่างเพียงพอและปลอดภัย					
42.	โรงเรียนมีสนามให้นักเรียนวิ่งเล่นและจัดกิจกรรมกลางแจ้งได้อย่างเหมาะสม					
43.	ห้องเรียนจัดได้อย่างสวยงาม เหมาะสมตามวัย นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข					
44.	ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก					

แบบสอบถามตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
	ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน (ต่อ)					
45.	โรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องส้วม สุขาภัณฑ์ที่เหมาะสมกับนักเรียน					
46.	โรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องส้วม เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
47.	การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพตอบสนองต่อเป้าหมายในการพัฒนาเด็กและ คำนึงถึงความต้องการด้านสุขภาพอนามัยและมาตรฐานด้านความปลอดภัย					
	ด้านการบริการนักเรียน					
48.	โรงเรียนจัดการด้านการบริการนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและตัวนักเรียน					
49.	โรงเรียนจัดทำกรับนักเรียนอย่างถูกต้องชัดเจน					
50.	โรงเรียนจัดบริการอาหารและน้ำดื่มที่สะอาดมีคุณค่าทางโภชนาการ					
51.	โรงเรียนทำการสอนและปลูกฝังนักเรียนในด้านสุขนิสัย เช่น บริการอ่าง ล้างมือก่อนที่จะรับประทานอาหารที่ปรุงพ้นหลังอาหาร การป้องกัน โรคติดต่อ					
52.	โรงเรียนจัดการประชุมพิเศษให้แก่นักเรียนได้รับทราบ กฎระเบียบต่าง ๆ					
53.	โรงเรียนมีการบริการด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้นเมื่อนักเรียน เจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุในโรงเรียน					
54.	โรงเรียนบริการในการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
55.	โรงเรียนมีการทำทะเบียนนักเรียนที่เป็นข้อมูลปัจจุบันสามารถตรวจสอบได้					
56.	โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เช่น บริการแนะนำการออกกำลังกาย และเครื่องออกกำลังกายให้ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนให้มีสุขภาพที่ดี					
57.	โรงเรียนบริการดูแลนักเรียนในช่วงหลังเลิกเรียนจนกว่าผู้ปกครองจะมารับ					
58.	โรงเรียนจัดบริการพิเศษ เช่น การสอนเสริมประสบการณ์ให้แก่นักเรียน					
59.	โรงเรียนส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้แสดงออกเต็มที่					
60.	โรงเรียนจัดครูเวรคอยดูแลความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียนทั่วบริเวณโรงเรียน					
61.	โรงเรียนให้บริการพิเศษในด้านความสะดวกแก่เด็กและผู้ปกครอง					
62.	โรงเรียนจัดให้มีการตรวจความสะอาดของร่างกาย การวัดสายตา การชั่ง น้ำหนัก วัดส่วนสูง และการตรวจสุขภาพฟัน อย่างสม่ำเสมอ					
63.	โรงเรียนจัดให้มีการประกันภัยแก่นักเรียน และค่ารักษาพยาบาล ต่อการ เกิดอุบัติเหตุ					

แบบสอบถาม ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
64.	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองในการติดต่อภารกิจต่าง ๆ กับโรงเรียนเป็นอย่างดี					
65.	โรงเรียนมีการสร้างสัมพันธภาพอันดีต่อกันระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักบ้านและชุมชนดีขึ้น					
66.	โรงเรียนแลกเปลี่ยนความรู้และสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการจัด การศึกษา					
67.	โรงเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารและการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น จุลสาร จดหมายข่าว แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น					
68.	โรงเรียนมีแผ่นป้ายนิเทศ แสดงข้อมูลข่าวสาร วันสำคัญ ให้ผู้ปกครองรับทราบที่ โรงเรียน					
69.	โรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยจัดประชุมอบรม เพื่อให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก					
70.	โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำในทุกภาคเรียน ทุละ 1 ครั้ง					
71.	โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันแม่, วันพ่อ, ค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี, งานโรงเรียน เป็นต้น					
72.	โรงเรียนได้ส่งผู้บริหารและครูได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ					
73.	โรงเรียนจัดการศึกษาได้ถูกต้อง ตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง					
74.	โรงเรียนมีการรายงานผลการพัฒนาการของนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ					
75.	ผู้ปกครองมีความภาคภูมิใจที่ส่งบุตรหลานศึกษา ณ โรงเรียนแห่งนี้					

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่

วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุมัติแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.วินัย สมมิตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ด้วย นายประยุทธ์ พวงทอง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยมี ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.พิพัฒน์ วงศ์เกษม เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเทพ อ่อนใส)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่

วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ไชยรัตน์ ทิพย์สภาพกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ด้วย นายประยุทธ์ พวงทอง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอินทโมลีประจักษ์ อำเภอมะนัง จังหวัดสิงห์บุรี โดยมี ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็น
ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.พิพัฒน์ วงศ์เกษม เป็นกรรมการผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญ
ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเทพ อ่อนใส)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่

วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุมัติเเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.กิตติ โพธิ์ศรีสูง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ด้วย นายประยุทธ์ พวงทอง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยมี ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.พิพัฒน์ วงศ์เกษม เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขออนุมัติเเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเทพ อ่อนใส)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่

วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.กิริณา เกียรติกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ด้วย นายประยุทธ์ พวงทอง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยมี ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็น
ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.พิพัฒน์ วงศ์เกษม เป็นกรรมการผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญ
ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/ ๕๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นางทัศนีย์ เอี่ยมละออ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ด้วย นายประยทธ พวงทอง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน
อินทโมลีประทาน อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยมี ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นประธานผู้
ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.พิพัฒน์ วงศ์เกษม เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเทพ อ่อนไฉว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๙-๙ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email : rajabhat@theptsatri.rits.ac.th

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผศ.วินัย สมมิตร	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ผศ.ไชยรัตน์ ทิพย์สภาพกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. ผศ.กิตติ โพธิ์ศรีสูง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ผศ.กิรณา เกียรติสกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. นางทัศนีย์ เอี่ยมสะอาด	ครูใหญ่โรงเรียนอินทโมลีประทาน

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ - สกุล	นายประยุทธ พวงทอง
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 25 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2513
สถานที่เกิด	อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูผู้สอน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอินทโมลีประทาน ตำบลบางมัญ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 16000
ประวัติการศึกษา	
พ. ศ. 2531	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสิงห์บุรี
พ. ศ. 2540	อนุปริญญาวิทยาศาสตร สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ โปรแกรมวิชา วิทยาศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี
พ. ศ. 2546	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สถาบันราชภัฏเทพสตรี
พ. ศ. 2550	ครุศาสตรมหาบัณฑิต(ค.ม.)มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ประวัติการทำงาน	
พ. ศ. 2538 - ปัจจุบัน	ครูผู้สอนระดับปฐมวัย